

ZAKON

O POTVRĐIVANJU MINAMATA KONVENCIJE O ŽIVI

Član 1.

Potvrđuje se Minamata konvencija o živi, sačinjena u Kumamotou, Japan, 10. oktobra 2013. godine, u originalu na arapskom, kineskom, engleskom, francuskom, ruskom i španskom jeziku.

Član 2.

Tekst Minamata konvencije o živi u originalu na engleskom jeziku i prevodu na srpski jezik glasi:

MINAMATA CONVENTION ON MERCURY

The Parties to this Convention,

Recognizing that mercury is a chemical of global concern owing to its long-range atmospheric transport, its persistence in the environment once anthropogenically introduced, its ability to bioaccumulate in ecosystems and its significant negative effects on human health and the environment,

Recalling decision 25/5 of 20 February 2009 of the Governing Council of the United Nations Environment Programme to initiate international action to manage mercury in an efficient, effective and coherent manner,

Recalling paragraph 221 of the outcome document of the United Nations Conference on Sustainable Development «The future we want», which called for a successful outcome of the negotiations on a global legally binding instrument on mercury to address the risks to human health and the environment,

Recalling the United Nations Conference on Sustainable Development's reaffirmation of the principles of the Rio Declaration on Environment and Development, including, *inter alia*, common but differentiated responsibilities, and acknowledging States' respective circumstances and capabilities and the need for global action,

Aware of the health concerns, especially in developing countries, resulting from exposure to mercury of vulnerable populations, especially women, children, and, through them, future generations,

Noting the particular vulnerabilities of Arctic ecosystems and indigenous communities because of the biomagnification of mercury and contamination of traditional foods, and concerned about indigenous communities more generally with respect to the effects of mercury,

Recognizing the substantial lessons of Minamata Disease, in particular the serious health and environmental effects resulting from the mercury pollution, and the need to ensure proper management of mercury and the prevention of such events in the future,

Stressing the importance of financial, technical, technological, and capacity-building support, particularly for developing countries, and countries with economies in transition, in order to strengthen national capabilities for the management of mercury and to promote the effective implementation of the Convention,

Recognizing also the activities of the World Health Organization in the protection of human health related to mercury and the roles of relevant multilateral environmental agreements, especially the Basel Convention on the Control of Transboundary Movements of Hazardous Wastes and Their Disposal and the Rotterdam Convention on the Prior Informed Consent Procedure for Certain Hazardous Chemicals and Pesticides in International Trade,

Recognizing that this Convention and other international agreements in the field of the environment and trade are mutually supportive,

Emphasizing that nothing in this Convention is intended to affect the rights and obligations of any Party deriving from any existing international agreement,

Understanding that the above recital is not intended to create a hierarchy between this Convention and other international instruments,

Noting that nothing in this Convention prevents a Party from taking additional domestic measures consistent with the provisions of this Convention in an effort to protect human health and the environment from exposure to mercury in accordance with that Party's other obligations under applicable international law,

Have agreed as follows:

Article 1

Objective

The objective of this Convention is to protect the human health and the environment from anthropogenic emissions and releases of mercury and mercury compounds.

Article 2

Definitions

For the purposes of this Convention:

- (a) «Artisanal and small-scale gold mining» means gold mining conducted by individual miners or small enterprises with limited capital investment and production;
- (b) «Best available techniques» means those techniques that are the most effective to prevent and, where that is not practicable, to reduce emissions and releases of mercury to air, water and land and the impact of such emissions and releases on the environment as a whole, taking into account economic and technical considerations for a given Party or a given facility within the territory of that Party. In this context:
 - (i) «Best» means most effective in achieving a high general level of protection of the environment as a whole;
 - (ii) «Available» techniques means, in respect of a given Party and a given facility within the territory of that Party, those techniques developed on a scale that allows implementation in a relevant industrial sector under economically and technically viable conditions, taking into consideration the costs and benefits, whether or not those techniques are used or developed within the territory of that Party, provided that they are accessible to the operator of the facility as determined by that Party; and
 - (iii) «Techniques» means technologies used, operational practices and the ways in which installations are designed, built, maintained, operated and decommissioned;
- (c) «Best environmental practices» means the application of the most appropriate combination of environmental control measures and strategies;
- (d) «Mercury» means elemental mercury (Hg(0), CAS No. 7439-97-6);
- (e) «Mercury compound» means any substance consisting of atoms of mercury and one or more atoms of other chemical elements that can be separated into different components only by chemical reactions;
- (f) «Mercury-added product» means a product or product component that contains mercury or a mercury compound that was intentionally added;

- (g) «Party» means a State or regional economic integration organization that has consented to be bound by this Convention and for which the Convention is in force;
- (h) «Parties present and voting» means Parties present and casting an affirmative or negative vote at a meeting of the Parties;
- (i) «Primary mercury mining» means mining in which the principal material sought is mercury;
- (j) «Regional economic integration organization» means an organization constituted by sovereign States of a given region to which its member States have transferred competence in respect of matters governed by this Convention and which has been duly authorized, in accordance with its internal procedures, to sign, ratify, accept, approve or accede to this Convention; and
- (k) «Use allowed» means any use by a Party of mercury or mercury compounds consistent with this Convention, including, but not limited to, uses consistent with Articles 3, 4, 5, 6 and 7.

Article 3

Mercury supply sources and trade

1. For the purposes of this Article:
 - (a) References to «mercury» include mixtures of mercury with other substances, including alloys of mercury, with a mercury concentration of at least 95 per cent by weight; and
 - (b) «Mercury compounds» means mercury (I) chloride (known also as calomel), mercury (II) oxide, mercury (II) sulphate, mercury (II) nitrate, cinnabar and mercury sulphide.
2. The provisions of this Article shall not apply to:
 - (a) Quantities of mercury or mercury compounds to be used for laboratory-scale research or as a reference standard; or
 - (b) Naturally occurring trace quantities of mercury or mercury compounds present in such products as non-mercury metals, ores, or mineral products, including coal, or products derived from these materials, and unintentional trace quantities in chemical products; or
 - (c) Mercury-added products.
3. Each Party shall not allow primary mercury mining that was not being conducted within its territory at the date of entry into force of the Convention for it.
4. Each Party shall only allow primary mercury mining that was being conducted within its territory at the date of entry into force of the Convention for it for a period of up to fifteen years after that date. During this period, mercury from such mining shall only be used in manufacturing of mercury-added products in accordance with Article 4, in manufacturing processes in accordance with Article 5, or be disposed in accordance with Article 11, using operations which do not lead to recovery, recycling, reclamation, direct re-use or alternative uses.
5. Each Party shall:
 - (a) Endeavour to identify individual stocks of mercury or mercury compounds exceeding 50 metric tons, as well as sources of mercury supply generating stocks exceeding 10 metric tons per year, that are located within its territory;
 - (b) Take measures to ensure that, where the Party determines that excess mercury from the decommissioning of chlor-alkali facilities is available, such mercury is disposed of in accordance with the guidelines for environmentally sound

management referred to in paragraph 3 (a) of Article 11, using operations that do not lead to recovery, recycling, reclamation, direct re-use or alternative uses.

6. Each Party shall not allow the export of mercury except:

(a) To a Party that has provided the exporting Party with its written consent, and only for the purpose of:

- (i) A use allowed to the importing Party under this Convention; or
- (ii) Environmentally sound interim storage as set out in Article 10; or

(b) To a non-Party that has provided the exporting Party with its written consent, including certification demonstrating that:

(i) the non-Party has measures in place to ensure the protection of human health and the environment and to ensure its compliance with the provisions of Articles 10 and 11; and

(ii) Such mercury will be used only for a use allowed to a Party under this Convention or for environmentally sound interim storage as set out in Article 10.

7. An exporting Party may rely on a general notification to the Secretariat by the importing Party or non-Party as the written consent required by paragraph 6. Such general notification shall set out any terms and conditions under which the importing Party or non-Party provides its consent. The notification may be revoked at any time by that Party or non-Party. The Secretariat shall keep a public register of all such notifications.

8. Each Party shall not allow the import of mercury from a non-Party to whom it will provide its written consent unless the non-Party has provided certification that the mercury is not from sources identified as not allowed under paragraph 3 or paragraph 5 (b).

9. A Party that submits a general notification of consent under paragraph 7 may decide not to apply paragraph 8, provided that it maintains comprehensive restrictions on the export of mercury and has domestic measures in place to ensure that imported mercury is managed in an environmentally sound manner. The Party shall provide a notification of such decision to the Secretariat, including information describing its export restrictions and domestic regulatory measures, as well as information on the quantities and countries of origin of mercury imported from non-Parties. The Secretariat shall maintain a public register of all such notifications. The Implementation and Compliance Committee shall review and evaluate any such notifications and supporting information in accordance with Article 15 and may make recommendations, as appropriate, to the Conference of the Parties.

10. The procedure set out in paragraph 9 shall be available until the conclusion of the second meeting of the Conference of the Parties. After that time, it shall cease to be available, unless the Conference of the Parties decides otherwise by simple majority of the Parties present and voting, except with respect to a Party that has provided a notification under paragraph 9 before the end of the second meeting of the Conference of the Parties.

11. Each Party shall include in its reports submitted pursuant to Article 21 information showing that the requirements of this Article have been met.

12. The Conference of the Parties shall at its first meeting provide further guidance in regard to this Article, particularly in regard to paragraphs 5 (a), 6 and 8, and shall develop and adopt the required content of the certification referred to in paragraphs 6 (b) and 8.

13. The Conference of the Parties shall evaluate whether the trade in specific mercury compounds compromises the objective of this Convention and consider whether specific mercury compounds should, by their listing in an additional annex adopted in accordance with Article 27, be made subject to paragraphs 6 and 8.

Article 4
Mercury-added products

1. Each Party shall not allow, by taking appropriate measures, the manufacture, import or export of mercury-added products listed in Part I of Annex A after the phase-out date specified for those products, except where an exclusion is specified in Annex A or the Party has a registered exemption pursuant to Article 6.
2. A Party may, as an alternative to paragraph 1, indicate at the time of ratification or upon entry into force of an amendment to Annex A for it, that it will implement different measures or strategies to address products listed in Part I of Annex A. A Party may only choose this alternative if it can demonstrate that it has already reduced to a de minimis level the manufacture, import, and export of the large majority of the products listed in Part I of Annex A and that it has implemented measures or strategies to reduce the use of mercury in additional products not listed in Part I of Annex A at the time it notifies the Secretariat of its decision to use this alternative. In addition, a Party choosing this alternative shall:
 - (a) Report at the first opportunity to the Conference of the Parties a description of the measures or strategies implemented, including a quantification of the reductions achieved;
 - (b) Implement measures or strategies to reduce the use of mercury in any products listed in Part I of Annex A for which a de minimis value has not yet been obtained;
 - (c) Consider additional measures to achieve further reductions; and
 - (d) Not be eligible to claim exemptions pursuant to Article 6 for any product category for which this alternative is chosen.
- No later than five years after the date of entry into force of the Convention, the Conference of the Parties shall, as part of the review process under paragraph 8, review the progress and the effectiveness of the measures taken under this paragraph.
3. Each Party shall take measures for the mercury-added products listed in Part II of Annex A in accordance with the provisions set out therein.
4. The Secretariat shall, on the basis of information provided by Parties, collect and maintain information on mercury-added products and their alternatives, and shall make such information publicly available. The Secretariat shall also make publicly available any other relevant information submitted by Parties.
5. Each Party shall take measures to prevent the incorporation into assembled products of mercury-added products the manufacture, import and export of which are not allowed for it under this Article.
6. Each Party shall discourage the manufacture and the distribution in commerce of mercury-added products not covered by any known use of mercury-added products prior to the date of entry into force of the Convention for it, unless an assessment of the risks and benefits of the product demonstrates environmental or human health benefits. A Party shall provide to the Secretariat, as appropriate, information on any such product, including any information on the environmental and human health risks and benefits of the product. The Secretariat shall make such information publicly available.
7. Any Party may submit a proposal to the Secretariat for listing a mercury-added product in Annex A, which shall include information related to the availability, technical and economic feasibility and environmental and health risks and benefits of the non-mercury alternatives to the product, taking into account information pursuant to paragraph 4.

8. No later than five years after the date of entry into force of the Convention, the Conference of the Parties shall review Annex A and may consider amendments to that Annex in accordance with Article 27.

9. In reviewing Annex A pursuant to paragraph 8, the Conference of the Parties shall take into account at least:

- (a) Any proposal submitted under paragraph 7;
- (b) The information made available pursuant to paragraph 4; and
- (c) The availability to the Parties of mercury-free alternatives that are technically and economically feasible, taking into account the environmental and human health risks and benefits.

Article 5

Manufacturing processes in which mercury or mercury compounds are used

1. For the purposes of this Article and Annex B, manufacturing processes in which mercury or mercury compounds are used shall not include processes using mercury-added products, processes for manufacturing mercury-added products or processes that process mercury-containing waste.

2. Each Party shall not allow, by taking appropriate measures, the use of mercury or mercury compounds in the manufacturing processes listed in Part I of Annex B after the phase-out date specified in that Annex for the individual processes, except where the Party has a registered exemption pursuant to Article 6.

3. Each Party shall take measures to restrict the use of mercury or mercury compounds in the processes listed in Part II of Annex B in accordance with the provisions set out therein.

4. The Secretariat shall, on the basis of information provided by Parties, collect and maintain information on processes that use mercury or mercury compounds and their alternatives, and shall make such information publicly available. Other relevant information may also be submitted by Parties and shall be made publicly available by the Secretariat.

5. Each Party with one or more facilities that use mercury or mercury compounds in the manufacturing processes listed in Annex B shall:

(a) Take measures to address emissions and releases of mercury or mercury compounds from those facilities;

(b) Include in its reports submitted pursuant to Article 21 information on the measures taken pursuant to this paragraph; and

(c) Endeavour to identify facilities within its territory that use mercury or mercury compounds for processes listed in Annex B and submit to the Secretariat, no later than three years after the date of entry into force of the Convention for it, information on the number and types of such facilities and the estimated annual amount of mercury or mercury compounds used in those facilities. The Secretariat shall make such information publicly available.

6. Each Party shall not allow the use of mercury or mercury compounds in a facility that did not exist prior to the date of entry into force of the Convention for it using the manufacturing processes listed in Annex B. No exemptions shall apply to such facilities.

7. Each Party shall discourage the development of any facility using any other manufacturing process in which mercury or mercury compounds are intentionally used that did not exist prior to the date of entry into force of the Convention, except where the Party can demonstrate to the satisfaction of the Conference of the Parties that the manufacturing process provides significant environmental and health benefits and that there are no technically and economically feasible mercury-free alternatives available providing such benefits.

8. Parties are encouraged to exchange information on relevant new technological developments, economically and technically feasible mercury-free alternatives, and possible measures and techniques to reduce and where feasible to eliminate the use of mercury and mercury compounds in, and emissions and releases of mercury and mercury compounds from, the manufacturing processes listed in Annex B.

9. Any Party may submit a proposal to amend Annex B in order to list a manufacturing process

in which mercury or mercury compounds are used. It shall include information related to the availability, technical and economic feasibility and environmental and health risks and benefits of the non-mercury alternatives to the process.

10. No later than five years after the date of entry into force of the Convention, the Conference of the Parties shall review Annex B and may consider amendments to that Annex in accordance with Article 27.

11. In any review of Annex B pursuant to paragraph 10, the Conference of the Parties shall take into account at least:

- (a) Any proposal submitted under paragraph 9;
- (b) The information made available under paragraph 4; and
- (c) The availability for the Parties of mercury-free alternatives which are technically and economically feasible taking into account the environmental and health risks and benefits.

Article 6

Exemptions available to a party upon request

1. Any State or regional economic integration organization may register for one or more exemptions from the phase-out dates listed in Annex A and Annex B, hereafter referred to as an «exemption», by notifying the Secretariat in writing:

- (a) On becoming a Party to this Convention; or
- (b) In the case of any mercury-added product that is added by an amendment to Annex A or any manufacturing process in which mercury is used that is added by an amendment to Annex B, no later than the date upon which the applicable amendment enters into force for the Party.

Any such registration shall be accompanied by a statement explaining the Party's need for the exemption.

2. An exemption can be registered either for a category listed in Annex A or B or for a sub-category identified by any State or regional economic integration organization.

3. Each Party that has one or more exemptions shall be identified in a register. The Secretariat shall establish and maintain the register and make it available to the public.

4. The register shall include:

- (a) A list of the Parties that have one or more exemptions;
- (b) The exemption or exemptions registered for each Party; and
- (c) The expiration date of each exemption.

5. Unless a shorter period is indicated in the register by a Party, all exemptions pursuant to paragraph 1 shall expire five years after the relevant phase-out date listed in Annex A or B.

6. The Conference of the Parties may, at the request of a Party, decide to extend an exemption for five years unless the Party requests a shorter period. In making its decision, the Conference of the Parties shall take due account of:

- (a) A report from the Party justifying the need to extend the exemption and outlining activities undertaken and planned to eliminate the need for the exemption as soon as feasible;
- (b) Available information, including in respect of the availability of alternative products and processes that are free of mercury or that involve the consumption of less mercury than the exempt use; and
- (c) Activities planned or under way to provide environmentally sound storage of mercury and disposal of mercury wastes.

An exemption may only be extended once per product per phase-out date.

7. A Party may at any time withdraw an exemption upon written notification to the Secretariat. The withdrawal of an exemption shall take effect on the date specified in the notification.

8. Notwithstanding paragraph 1, no State or regional economic integration organization may register for an exemption after five years after the phase-out date for the relevant product or process listed in Annex A or B, unless one or more Parties remain registered for an exemption for that product or process, having received an extension pursuant to paragraph 6. In that case, a State or regional economic integration organization may, at the times set out in paragraphs 1 (a) and (b), register for an exemption for that product or process, which shall expire ten years after the relevant phase-out date.

9. No Party may have an exemption in effect at any time after 10 years after the phase-out date for a product or process listed in Annex A or B.

Article 7

Artisanal and small-scale gold mining

1. The measures in this Article and in Annex C shall apply to artisanal and small-scale gold mining and processing in which mercury amalgamation is used to extract gold from ore.

2. Each Party that has artisanal and small-scale gold mining and processing subject to this Article within its territory shall take steps to reduce, and where feasible eliminate, the use of mercury and mercury compounds in, and the emissions and releases to the environment of mercury from, such mining and processing.

3. Each Party shall notify the Secretariat if at any time the Party determines that artisanal and small-scale gold mining and processing in its territory is more than insignificant. If it so determines the Party shall:

- (a) Develop and implement a national action plan in accordance with Annex C;
- (b) Submit its national action plan to the Secretariat no later than three years after entry into force of the Convention for it or three years after the notification to the Secretariat, whichever is later; and
- (c) Thereafter, provide a review every three years of the progress made in meeting its obligations under this Article and include such reviews in its reports submitted pursuant to Article 21.

4. Parties may cooperate with each other and with relevant intergovernmental organizations and other entities, as appropriate, to achieve the objectives of this Article. Such cooperation may include:

- (a) Development of strategies to prevent the diversion of mercury or mercury compounds for use in artisanal and small-scale gold mining and processing;
- (b) Education, outreach and capacity-building initiatives;
- (c) Promotion of research into sustainable non-mercury alternative practices;
- (d) Provision of technical and financial assistance;

(e) Partnerships to assist in the implementation of their commitments under this Article; and

(f) Use of existing information exchange mechanisms to promote knowledge, best environmental practices and alternative technologies that are environmentally, technically, socially and economically viable.

Article 8

Emissions

1. This Article concerns controlling and, where feasible, reducing emissions of mercury and mercury compounds, often expressed as «total mercury», to the atmosphere through measures to control emissions from the point sources falling within the source categories listed in Annex D.

2. For the purposes of this Article:

(a) «Emissions» means emissions of mercury or mercury compounds to the atmosphere;

(b) «Relevant source» means a source falling within one of the source categories listed in Annex D. A Party may, if it chooses, establish criteria to identify the sources covered within a source category listed in Annex D so long as those criteria for any category include at least 75 per cent of the emissions from that category;

(c) «New source» means any relevant source within a category listed in Annex D, the construction or substantial modification of which is commenced at least one year after the date of:

(i) Entry into force of this Convention for the Party concerned; or

(ii) Entry into force for the Party concerned of an amendment to Annex D where the source becomes subject to the provisions of this Convention only by virtue of that amendment;

(d) «Substantial modification» means modification of a relevant source that results in a significant increase in emissions, excluding any change in emissions resulting from by-product recovery. It shall be a matter for the Party to decide whether a modification is substantial or not;

(e) «Existing source» means any relevant source that is not a new source;

(f) «Emission limit value» means a limit on the concentration, mass or emission rate of mercury or mercury compounds, often expressed as «total mercury», emitted from a point source.

3. A Party with relevant sources shall take measures to control emissions and may prepare a national plan setting out the measures to be taken to control emissions and its expected targets, goals and outcomes. Any plan shall be submitted to the Conference of the Parties within four years of the date of entry into force of the Convention for that Party. If a Party develops an implementation plan in accordance with Article 20, the Party may include in it the plan prepared pursuant to this paragraph.

4. For its new sources, each Party shall require the use of best available techniques and best environmental practices to control and, where feasible, reduce emissions, as soon as practicable but no later than five years after the date of entry into force of the Convention for that Party. A Party may use emission limit values that are consistent with the application of best available techniques.

5. For its existing sources, each Party shall include in any national plan, and shall implement, one or more of the following measures, taking into account its national circumstances, and the economic and technical feasibility and affordability of the measures, as soon as practicable but no more than ten years after the date of entry into force of the Convention for it:

(a) A quantified goal for controlling and, where feasible, reducing emissions from relevant sources;

- (b) Emission limit values for controlling and, where feasible, reducing emissions from relevant sources;
 - (c) The use of best available techniques and best environmental practices to control emissions from relevant sources;
 - (d) A multi-pollutant control strategy that would deliver co-benefits for control of mercury emissions;
 - (e) Alternative measures to reduce emissions from relevant sources.
6. Parties may apply the same measures to all relevant existing sources or may adopt different measures in respect of different source categories. The objective shall be for those measures applied by a Party to achieve reasonable progress in reducing emissions over time.
7. Each Party shall establish, as soon as practicable and no later than five years after the date of entry into force of the Convention for it, and maintain thereafter, an inventory of emissions from relevant sources.
8. The Conference of the Parties shall, at its first meeting, adopt guidance on:
- (a) Best available techniques and on best environmental practices, taking into account any difference between new and existing sources and the need to minimize cross-media effects; and
 - (b) Support for Parties in implementing the measures set out in paragraph 5, in particular in determining goals and in setting emission limit values.
9. The Conference of the Parties shall, as soon as practicable, adopt guidance on:
- (a) Criteria that Parties may develop pursuant to paragraph 2 (b);
 - (b) The methodology for preparing inventories of emissions.
10. The Conference of the Parties shall keep under review, and update as appropriate, the guidance developed pursuant to paragraphs 8 and 9. Parties shall take the guidance into account in implementing the relevant provisions of this Article.
11. Each Party shall include information on its implementation of this Article in its reports submitted pursuant to Article 21, in particular information concerning the measures it has taken in accordance with paragraphs 4 to 7 and the effectiveness of the measures.

Article 9

Releases

1. This Article concerns controlling and, where feasible, reducing releases of mercury and mercury compounds, often expressed as «total mercury», to land and water from the relevant point sources not addressed in other provisions of this Convention.
2. For the purposes of this Article:
- (a) «Releases» means releases of mercury or mercury compounds to land or water;
 - (b) «Relevant source» means any significant anthropogenic point source of release as identified by a Party that is not addressed in other provisions of this Convention;
 - (c) «New source» means any relevant source, the construction or substantial modification of which is commenced at least one year after the date of entry into force of this Convention for the Party concerned;
 - (d) «Substantial modification» means modification of a relevant source that results in a significant increase in releases, excluding any change in releases resulting from by-product recovery. It shall be a matter for the Party to decide whether a modification is substantial or not;
 - (e) «Existing source» means any relevant source that is not a new source;

(f) «Release limit value» means a limit on the concentration or mass of mercury or mercury compounds, often expressed as «total mercury», released from a point source.

3. Each Party shall, no later than three years after the date of entry into force of the Convention for it and on a regular basis thereafter, identify the relevant point source categories.

4. A Party with relevant sources shall take measures to control releases and may prepare a national plan setting out the measures to be taken to control releases and its expected targets, goals and outcomes. Any plan shall be submitted to the Conference of the Parties within four years of the date of entry into force of the Convention for that Party. If a Party develops an implementation plan in accordance with Article 20, the Party may include in it the plan prepared pursuant to this paragraph.

5. The measures shall include one or more of the following, as appropriate:

(a) Release limit values to control and, where feasible, reduce releases from relevant sources;

(b) The use of best available techniques and best environmental practices to control releases from relevant sources;

(c) A multi-pollutant control strategy that would deliver co-benefits for control of mercury releases;

(d) Alternative measures to reduce releases from relevant sources.

6. Each Party shall establish, as soon as practicable and no later than five years after the date of entry into force of the Convention for it, and maintain thereafter, an inventory of releases from relevant sources.

7. The Conference of the Parties shall, as soon as practicable, adopt guidance on:

(a) Best available techniques and on best environmental practices, taking into account any difference between new and existing sources and the need to minimize cross-media effects;

(b) The methodology for preparing inventories of releases.

8. Each Party shall include information on its implementation of this Article in its reports submitted pursuant to Article 21, in particular information concerning the measures it has taken in accordance with paragraphs 3 to 6 and the effectiveness of the measures.

Article 10

Environmentally sound interim storage of mercury, other than waste mercury

1. This Article shall apply to the interim storage of mercury and mercury compounds as defined in Article 3 that do not fall within the meaning of the definition of mercury wastes set out in Article 11.

2. Each Party shall take measures to ensure that the interim storage of such mercury and mercury compounds intended for a use allowed to a Party under this Convention is undertaken in an environmentally sound manner, taking into account any guidelines, and in accordance with any requirements, adopted pursuant to paragraph 3.

3. The Conference of the Parties shall adopt guidelines on the environmentally sound interim storage of such mercury and mercury compounds, taking into account any relevant guidelines developed under the Basel Convention on the Control of Transboundary Movements of Hazardous Wastes and Their Disposal and other relevant guidance. The Conference of the Parties may adopt requirements for interim storage in an additional annex to this Convention in accordance with Article 27.

4. Parties shall cooperate, as appropriate, with each other and with relevant intergovernmental organizations and other entities, to enhance capacity-building for the environmentally sound interim storage of such mercury and mercury compounds.

Article 11 Mercury wastes

1. The relevant definitions of the Basel Convention on the Control of Transboundary Movements of Hazardous Wastes and Their Disposal shall apply to wastes covered under this Convention for Parties to the Basel Convention. Parties to this Convention that are not Parties to the Basel Convention shall use those definitions as guidance as applied to wastes covered under this Convention.

2. For the purposes of this Convention, mercury wastes means substances or objects:

- (a) Consisting of mercury or mercury compounds;
- (b) Containing mercury or mercury compounds; or
- (c) Contaminated with mercury or mercury compounds,

in a quantity above the relevant thresholds defined by the Conference of the Parties, in collaboration with the relevant bodies of the Basel Convention in a harmonized manner, that are disposed of or are intended to be disposed of or are required to be disposed of by the provisions of national law or this Convention. This definition excludes overburden, waste rock and tailings from mining, except from primary mercury mining, unless they contain mercury or mercury compounds above thresholds defined by the Conference of the Parties.

3. Each Party shall take appropriate measures so that mercury waste is:

(a) Managed in an environmentally sound manner, taking into account the guidelines developed under the Basel Convention and in accordance with requirements that the Conference of the Parties shall adopt in an additional annex in accordance with Article 27. In developing requirements, the Conference of the Parties shall take into account Parties' waste management regulations and programmes;

(b) Only recovered, recycled, reclaimed or directly re-used for a use allowed to a Party under this Convention or for environmentally sound disposal pursuant to paragraph 3 (a);

(c) For Parties to the Basel Convention, not transported across international boundaries except for the purpose of environmentally sound disposal in conformity with this Article and with that Convention. In circumstances where the Basel Convention does not apply to transport across international boundaries, a Party shall allow such transport only after taking into account relevant international rules, standards, and guidelines.

4. The Conference of the Parties shall seek to cooperate closely with the relevant bodies of the Basel Convention in the review and update, as appropriate, of the guidelines referred to in paragraph 3 (a).

5. Parties are encouraged to cooperate with each other and with relevant intergovernmental organizations and other entities, as appropriate, to develop and maintain global, regional and national capacity for the management of mercury wastes in an environmentally sound manner.

Article 12 Contaminated sites

1. Each Party shall endeavour to develop appropriate strategies for identifying and assessing sites contaminated by mercury or mercury compounds.

2. Any actions to reduce the risks posed by such sites shall be performed in an environmentally sound manner incorporating, where appropriate, an assessment of the risks to human health and the environment from the mercury or mercury compounds they contain.
3. The Conference of the Parties shall adopt guidance on managing contaminated sites that may include methods and approaches for:
 - (a) Site identification and characterization;
 - (b) Engaging the public;
 - (c) Human health and environmental risk assessments;
 - (d) Options for managing the risks posed by contaminated sites;
 - (e) Evaluation of benefits and costs; and
 - (f) Validation of outcomes.
4. Parties are encouraged to cooperate in developing strategies and implementing activities for identifying, assessing, prioritizing, managing and, as appropriate, remediating contaminated sites.

Article 13

Financial resources and mechanism

1. Each Party undertakes to provide, within its capabilities, resources in respect of those national activities that are intended to implement this Convention, in accordance with its national policies, priorities, plans and programmes. Such resources may include domestic funding through relevant policies, development strategies and national budgets, and bilateral and multilateral funding, as well as private sector involvement.
2. The overall effectiveness of implementation of this Convention by developing country Parties will be related to the effective implementation of this Article.
3. Multilateral, regional and bilateral sources of financial and technical assistance, as well as capacity- building and technology transfer, are encouraged, on an urgent basis, to enhance and increase their activities on mercury in support of developing country Parties in the implementation of this Convention relating to financial resources, technical assistance and technology transfer.
4. The Parties, in their actions with regard to funding, shall take full account of the specific needs and special circumstances of Parties that are small island developing States or least developed countries.
5. A Mechanism for the provision of adequate, predictable, and timely financial resources is hereby defined. The Mechanism is to support developing country Parties and Parties with economies in transition in implementing their obligations under this Convention.
6. The Mechanism shall include:
 - (a) The Global Environment Facility Trust Fund; and
 - (b) A specific international Programme to support capacity-building and technical assistance.
7. The Global Environment Facility Trust Fund shall provide new, predictable, adequate and timely financial resources to meet costs in support of implementation of this Convention as agreed by the Conference of the Parties. For the purposes of this Convention, the Global Environment Facility Trust Fund shall be operated under the guidance of and be accountable to the Conference of the Parties. The Conference of the Parties shall provide guidance on overall strategies, policies, programme priorities and eligibility for access to and utilization of financial resources. In addition, the Conference of the Parties shall provide guidance on an indicative list of categories of activities that could receive support from the Global Environment Facility Trust Fund.

The Global Environment Facility Trust Fund shall provide resources to meet the agreed incremental costs of global environmental benefits and the agreed full costs of some enabling activities.

8. In providing resources for an activity, the Global Environment Facility Trust Fund should take into account the potential mercury reductions of a proposed activity relative to its costs.

9. For the purposes of this Convention, the Programme referred to in paragraph 6 (b) will be operated under the guidance of and be accountable to the Conference of the Parties. The Conference of the Parties shall, at its first meeting, decide on the hosting institution for the Programme, which shall be an existing entity, and provide guidance to it, including on its duration. All Parties and other relevant stakeholders are invited to provide financial resources to the Programme, on a voluntary basis.

10. The Conference of the Parties and the entities comprising the Mechanism shall agree upon, at the first meeting of the Conference of the Parties, arrangements to give effect to the above paragraphs.

11. The Conference of the Parties shall review, no later than at its third meeting, and thereafter on a regular basis, the level of funding, the guidance provided by the Conference of the Parties to the entities entrusted to operationalize the Mechanism established under this Article and their effectiveness, and their ability to address the changing needs of developing country Parties and Parties with economies in transition. It shall, based on such review, take appropriate action to improve the effectiveness of the Mechanism.

12. All Parties, within their capabilities, are invited to contribute to the Mechanism. The Mechanism shall encourage the provision of resources from other sources, including the private sector, and shall seek to leverage such resources for the activities it supports.

Article 14

Capacity-building, technical assistance and technology transfer

1. Parties shall cooperate to provide, within their respective capabilities, timely and appropriate capacity-building and technical assistance to developing country Parties, in particular Parties that are least developed countries or small island developing States, and Parties with economies in transition, to assist them in implementing their obligations under this Convention.

2. Capacity-building and technical assistance pursuant to paragraph 1 and Article 13 may be delivered through regional, subregional and national arrangements, including existing regional and subregional centres, through other multilateral and bilateral means, and through partnerships, including partnerships involving the private sector. Cooperation and coordination with other multilateral environmental agreements in the field of chemicals and wastes should be sought to increase the effectiveness of technical assistance and its delivery.

3. Developed country Parties and other Parties within their capabilities shall promote and facilitate, supported by the private sector and other relevant stakeholders as appropriate, development, transfer and diffusion of, and access to, up-to-date environmentally sound alternative technologies to developing country Parties, in particular the least developed countries and small island developing States, and Parties with economies in transition, to strengthen their capacity to effectively implement this Convention.

4. The Conference of the Parties shall, by its second meeting and thereafter on a regular basis, and taking into account submissions and reports from Parties including those as provided for in Article 21 and information provided by other stakeholders:

- (a) Consider information on existing initiatives and progress made in relation to alternative technologies;
 - (b) Consider the needs of Parties, particularly developing country Parties, for alternative technologies; and
 - (c) Identify challenges experienced by Parties, particularly developing country Parties, in technology transfer.
5. The Conference of the Parties shall make recommendations on how capacity-building, technical assistance and technology transfer could be further enhanced under this Article.

Article 15

Implementation and compliance committee

1. A mechanism, including a Committee as a subsidiary body of the Conference of the Parties, is hereby established to promote implementation of, and review compliance with, all provisions of this Convention. The mechanism, including the Committee, shall be facilitative in nature and shall pay particular attention to the respective national capabilities and circumstances of Parties.
2. The Committee shall promote implementation of, and review compliance with, all provisions of this Convention. The Committee shall examine both individual and systemic issues of implementation and compliance and make recommendations, as appropriate, to the Conference of the Parties.
3. The Committee shall consist of 15 members, nominated by Parties and elected by the Conference of the Parties, with due consideration to equitable geographical representation based on the five regions of the United Nations; the first members shall be elected at the first meeting of the Conference of the Parties and thereafter in accordance with the rules of procedure approved by the Conference of the Parties pursuant to paragraph 5; the members of the Committee shall have competence in a field relevant to this Convention and reflect an appropriate balance of expertise.
4. The Committee may consider issues on the basis of:
 - (a) Written submissions from any Party with respect to its own compliance;
 - (b) National reports in accordance with Article 21; and
 - (c) Requests from the Conference of the Parties.
5. The Committee shall elaborate its rules of procedure, which shall be subject to approval by the second meeting of the Conference of the Parties; the Conference of the Parties may adopt further terms of reference for the Committee.
6. The Committee shall make every effort to adopt its recommendations by consensus. If all efforts at consensus have been exhausted and no consensus is reached, such recommendations shall as a last resort be adopted by a three-fourths majority vote of the members present and voting, based on a quorum of two-thirds of the members.

Article 16

Health aspects

1. Parties are encouraged to:
 - (a) Promote the development and implementation of strategies and programmes to identify and protect populations at risk, particularly vulnerable populations, and which may include adopting science-based health guidelines relating to the exposure to mercury and mercury compounds, setting targets for mercury exposure reduction, where appropriate, and public education, with the participation of public health and other involved sectors;

- (b) Promote the development and implementation of science-based educational and preventive programmes on occupational exposure to mercury and mercury compounds;
 - (c) Promote appropriate health-care services for prevention, treatment and care for populations affected by the exposure to mercury or mercury compounds; and
 - (d) Establish and strengthen, as appropriate, the institutional and health professional capacities for the prevention, diagnosis, treatment and monitoring of health risks related to the exposure to mercury and mercury compounds.
2. The Conference of the Parties, in considering health-related issues or activities, should:
- (a) Consult and collaborate with the World Health Organization, the International Labour Organization and other relevant intergovernmental organizations, as appropriate; and
 - (b) Promote cooperation and exchange of information with the World Health Organization, the International Labour Organization and other relevant intergovernmental organizations, as appropriate.

Article 17

Information exchange

1. Each Party shall facilitate the exchange of:
 - (a) Scientific, technical, economic and legal information concerning mercury and mercury compounds, including toxicological, ecotoxicological and safety information;
 - (b) Information on the reduction or elimination of the production, use, trade, emissions and releases of mercury and mercury compounds;
 - (c) Information on technically and economically viable alternatives to:
 - (i) Mercury-added products;
 - (ii) Manufacturing processes in which mercury or mercury compounds are used; and
 - (iii) Activities and processes that emit or release mercury or mercury compounds; including information on the health and environmental risks and economic and social costs and benefits of such alternatives; and
 - (d) Epidemiological information concerning health impacts associated with exposure to mercury and mercury compounds, in close cooperation with the World Health Organization and other relevant organizations, as appropriate.
2. Parties may exchange the information referred to in paragraph 1 directly, through the Secretariat, or in cooperation with other relevant organizations, including the secretariats of chemicals and wastes conventions, as appropriate.
3. The Secretariat shall facilitate cooperation in the exchange of information referred to in this Article, as well as with relevant organizations, including the secretariats of multilateral environmental agreements and other international initiatives. In addition to information from Parties, this information shall include information from intergovernmental and nongovernmental organizations with expertise in the area of mercury, and from national and international institutions with such expertise.
4. Each Party shall designate a national focal point for the exchange of information under this Convention, including with regard to the consent of importing Parties under Article 3.
5. For the purposes of this Convention, information on the health and safety of humans and the environment shall not be regarded as confidential. Parties that exchange other information pursuant to this Convention shall protect any confidential information as mutually agreed.

Article 18
Public information, awareness and education

1. Each Party shall, within its capabilities, promote and facilitate:
 - (a) Provision to the public of available information on:
 - (i) The health and environmental effects of mercury and mercury compounds;
 - (ii) Alternatives to mercury and mercury compounds;
 - (iii) The topics identified in paragraph 1 of Article 17;
 - (iv) The results of its research, development and monitoring activities under Article 19; and
 - (v) Activities to meet its obligations under this Convention;
 - (b) Education, training and public awareness related to the effects of exposure to mercury and mercury compounds on human health and the environment in collaboration with relevant intergovernmental and non-governmental organizations and vulnerable populations, as appropriate.
2. Each Party shall use existing mechanisms or give consideration to the development of mechanisms, such as pollutant release and transfer registers where applicable, for the collection and dissemination of information on estimates of its annual quantities of mercury and mercury compounds that are emitted, released or disposed of through human activities.

Article 19
Research, development and monitoring

1. Parties shall endeavour to cooperate to develop and improve, taking into account their respective circumstances and capabilities:
 - (a) Inventories of use, consumption, and anthropogenic emissions to air and releases to water and land of mercury and mercury compounds;
 - (b) Modelling and geographically representative monitoring of levels of mercury and mercury compounds in vulnerable populations and in environmental media, including biotic media such as fish, marine mammals, sea turtles and birds, as well as collaboration in the collection and exchange of relevant and appropriate samples;
 - (c) Assessments of the impact of mercury and mercury compounds on human health and the environment, in addition to social, economic and cultural impacts, particularly in respect of vulnerable populations;
 - (d) Harmonized methodologies for the activities undertaken under subparagraphs (a), (b) and (c);
 - (e) Information on the environmental cycle, transport (including long-range transport and deposition), transformation and fate of mercury and mercury compounds in a range of ecosystems, taking appropriate account of the distinction between anthropogenic and natural emissions and releases of mercury and of remobilization of mercury from historic deposition;
 - (f) Information on commerce and trade in mercury and mercury compounds and mercury-added products; and
 - (g) Information and research on the technical and economic availability of mercury-free products and processes and on best available techniques and best environmental practices to reduce and monitor emissions and releases of mercury and mercury compounds.

2. Parties should, where appropriate, build on existing monitoring networks and research programmes in undertaking the activities identified in paragraph 1.

Article 20
Implementation plans

1. Each Party may, following an initial assessment, develop and execute an implementation plan, taking into account its domestic circumstances, for meeting the obligations under this Convention. Any such plan should be transmitted to the Secretariat as soon as it has been developed.
2. Each Party may review and update its implementation plan, taking into account its domestic circumstances and referring to guidance from the Conference of the Parties and other relevant guidance.
3. Parties should, in undertaking work in paragraphs 1 and 2, consult national stakeholders to facilitate the development, implementation, review and updating of their implementation plans.
4. Parties may also coordinate on regional plans to facilitate implementation of this Convention.

Article 21
Reporting

1. Each Party shall report to the Conference of the Parties, through the Secretariat, on the measures it has taken to implement the provisions of this Convention and on the effectiveness of such measures and the possible challenges in meeting the objectives of the Convention.
2. Each Party shall include in its reporting the information as called for in Articles 3, 5, 7, 8 and 9 of this Convention.
3. The Conference of the Parties shall, at its first meeting, decide upon the timing and format of the reporting to be followed by the Parties, taking into account the desirability of coordinating reporting with other relevant chemicals and wastes conventions.

Article 22
Effectiveness evaluation

1. The Conference of the Parties shall evaluate the effectiveness of this Convention, beginning no later than six years after the date of entry into force of the Convention and periodically thereafter at intervals to be decided by it.
2. To facilitate the evaluation, the Conference of the Parties shall, at its first meeting, initiate the establishment of arrangements for providing itself with comparable monitoring data on the presence and movement of mercury and mercury compounds in the environment as well as trends in levels of mercury and mercury compounds observed in biotic media and vulnerable populations.
3. The evaluation shall be conducted on the basis of available scientific, environmental, technical, financial and economic information, including:
 - (a) Reports and other monitoring information provided to the Conference of the Parties pursuant to paragraph 2;
 - (b) Reports submitted pursuant to Article 21;
 - (c) Information and recommendations provided pursuant to Article 15; and

(d) Reports and other relevant information on the operation of the financial assistance, technology transfer and capacity-building arrangements put in place under this Convention.

Article 23

Conference of the parties

1. A Conference of the Parties is hereby established.
2. The first meeting of the Conference of the Parties shall be convened by the Executive Director of the United Nations Environment Programme no later than one year after the date of entry into force of this Convention. Thereafter, ordinary meetings of the Conference of the Parties shall be held at regular intervals to be decided by the Conference.
3. Extraordinary meetings of the Conference of the Parties shall be held at such other times as may be deemed necessary by the Conference, or at the written request of any Party, provided that, within six months of the request being communicated to the Parties by the Secretariat, it is supported by at least one third of the Parties.
4. The Conference of the Parties shall by consensus agree upon and adopt at its first meeting rules of procedure and financial rules for itself and any of its subsidiary bodies, as well as financial provisions governing the functioning of the Secretariat.
5. The Conference of the Parties shall keep under continuous review and evaluation the implementation of this Convention. It shall perform the functions assigned to it by this Convention and, to that end, shall:
 - (a) Establish such subsidiary bodies as it considers necessary for the implementation of this Convention;
 - (b) Cooperate, where appropriate, with competent international organizations and intergovernmental and non-governmental bodies;
 - (c) Regularly review all information made available to it and to the Secretariat pursuant to Article 21;
 - (d) Consider any recommendations submitted to it by the Implementation and Compliance Committee;
 - (e) Consider and undertake any additional action that may be required for the achievement of the objectives of this Convention; and
 - (f) Review Annexes A and B pursuant to Article 4 and Article 5.
6. The United Nations, its specialized agencies and the International Atomic Energy Agency, as well as any State not a Party to this Convention, may be represented at meetings of the Conference of the Parties as observers. Any body or agency, whether national or international, governmental or non-governmental, that is qualified in matters covered by this Convention and has informed the Secretariat of its wish to be represented at a meeting of the Conference of the Parties as an observer may be admitted unless at least one third of the Parties present object. The admission and participation of observers shall be subject to the rules of procedure adopted by the Conference of the Parties.

Article 24

Secretariat

1. A Secretariat is hereby established.
2. The functions of the Secretariat shall be:

- (a) To make arrangements for meetings of the Conference of the Parties and its subsidiary bodies and to provide them with services as required;
- (b) To facilitate assistance to Parties, particularly developing country Parties and Parties with economies in transition, on request, in the implementation of this Convention;
- (c) To coordinate, as appropriate, with the secretariats of relevant international bodies, particularly other chemicals and waste conventions;
- (d) To assist Parties in the exchange of information related to the implementation of this Convention;
- (e) To prepare and make available to the Parties periodic reports based on information received pursuant to Articles 15 and 21 and other available information;
- (f) To enter, under the overall guidance of the Conference of the Parties, into such administrative and contractual arrangements as may be required for the effective discharge of its functions; and
- (g) To perform the other secretariat functions specified in this Convention and such other functions as may be determined by the Conference of the Parties.

3. The secretariat functions for this Convention shall be performed by the Executive Director of the United Nations Environment Programme, unless the Conference of the Parties decides, by a three-fourths majority of the Parties present and voting, to entrust the secretariat functions to one or more other international organizations.

4. The Conference of the Parties, in consultation with appropriate international bodies, may provide for enhanced cooperation and coordination between the Secretariat and the secretariats of other chemicals and wastes conventions. The Conference of the Parties, in consultation with appropriate international bodies, may provide further guidance on this matter.

Article 25 Settlement of disputes

- 1. Parties shall seek to settle any dispute between them concerning the interpretation or application of this Convention through negotiation or other peaceful means of their own choice.
- 2. When ratifying, accepting, approving or acceding to this Convention, or at any time thereafter, a Party that is not a regional economic integration organization may declare in a written instrument submitted to the Depositary that, with regard to any dispute concerning the interpretation or application of this Convention, it recognizes one or both of the following means of dispute settlement as compulsory in relation to any Party accepting the same obligation:
 - (a) Arbitration in accordance with the procedure set out in Part I of Annex E;
 - (b) Submission of the dispute to the International Court of Justice.
- 3. A Party that is a regional economic integration organization may make a declaration with like effect in relation to arbitration in accordance with paragraph 2.
- 4. A declaration made pursuant to paragraph 2 or 3 shall remain in force until it expires in accordance with its terms or until three months after written notice of its revocation has been deposited with the Depositary.
- 5. The expiry of a declaration, a notice of revocation or a new declaration shall in no way affect proceedings pending before an arbitral tribunal or the International Court of Justice, unless the parties to the dispute otherwise agree.

6. If the parties to a dispute have not accepted the same means of dispute settlement pursuant to paragraph 2 or 3, and if they have not been able to settle their dispute through the means mentioned in paragraph 1 within twelve months following notification by one Party to another that a dispute exists between them, the dispute shall be submitted to a conciliation commission at the request of any party to the dispute. The procedure set out in Part II of Annex E shall apply to conciliation under this Article.

Article 26

Amendments to the convention

1. Amendments to this Convention may be proposed by any Party.
2. Amendments to this Convention shall be adopted at a meeting of the Conference of the Parties. The text of any proposed amendment shall be communicated to the Parties by the Secretariat at least six months before the meeting at which it is proposed for adoption. The Secretariat shall also communicate the proposed amendment to the signatories to this Convention and, for information, to the Depositary.
3. The Parties shall make every effort to reach agreement on any proposed amendment to this Convention by consensus. If all efforts at consensus have been exhausted, and no agreement reached, the amendment shall as a last resort be adopted by a three-fourths majority vote of the Parties present and voting at the meeting.
4. An adopted amendment shall be communicated by the Depositary to all Parties for ratification, acceptance or approval.
5. Ratification, acceptance or approval of an amendment shall be notified to the Depositary in writing. An amendment adopted in accordance with paragraph 3 shall enter into force for the Parties having consented to be bound by it on the ninetieth day after the date of deposit of instruments of ratification, acceptance or approval by at least three-fourths of the Parties that were Parties at the time at which the amendment was adopted. Thereafter, the amendment shall enter into force for any other Party on the ninetieth day after the date on which that Party deposits its instrument of ratification, acceptance or approval of the amendment.

Article 27

Adoption and amendment of annexes

1. Annexes to this Convention shall form an integral part thereof and, unless expressly provided otherwise, a reference to this Convention constitutes at the same time a reference to any annexes thereto.
2. Any additional annexes adopted after the entry into force of this Convention shall be restricted to procedural, scientific, technical or administrative matters.
3. The following procedure shall apply to the proposal, adoption and entry into force of additional annexes to this Convention:
 - (a) Additional annexes shall be proposed and adopted according to the procedure laid down in paragraphs 1–3 of Article 26;
 - (b) Any Party that is unable to accept an additional annex shall so notify the Depositary, in writing, within one year from the date of communication by the Depositary of the adoption of such annex. The Depositary shall without delay notify all Parties of any such notification received. A Party may at any time notify the Depositary, in writing, that it withdraws a previous notification of non-acceptance in respect of an additional annex, and the annex shall thereupon enter into force for that Party subject to subparagraph (c); and
 - (c) On the expiry of one year from the date of the communication by the Depositary of the adoption of an additional annex, the annex shall enter into force for

all Parties that have not submitted a notification of non-acceptance in accordance with the provisions of subparagraph (b).

4. The proposal, adoption and entry into force of amendments to annexes to this Convention shall be subject to the same procedures as for the proposal, adoption and entry into force of additional annexes to the Convention, except that an amendment to an annex shall not enter into force with regard to any Party that has made a declaration with regard to amendment of annexes in accordance with paragraph 5 of Article 30, in which case any such amendment shall enter into force for such a Party on the ninetieth day after the date it has deposited with the Depositary its instrument of ratification, acceptance, approval or accession with respect to such amendment.

5. If an additional annex or an amendment to an annex is related to an amendment to this Convention, the additional annex or amendment shall not enter into force until such time as the amendment to the Convention enters into force.

Article 28

Right to vote

1. Each Party to this Convention shall have one vote, except as provided for in paragraph 2.
2. A regional economic integration organization, on matters within its competence, shall exercise its right to vote with a number of votes equal to the number of its member States that are Parties to this Convention. Such an organization shall not exercise its right to vote if any of its member States exercises its right to vote, and vice versa.

Article 29

Signature

This Convention shall be opened for signature at Kumamoto, Japan, by all States and regional economic integration organizations on 10 and 11 October 2013, and thereafter at the United Nations Headquarters in New York until 9 October 2014.

Article 30

Ratification, acceptance, approval or accession

1. This Convention shall be subject to ratification, acceptance or approval by States and by regional economic integration organizations. It shall be open for accession by States and by regional economic integration organizations from the day after the date on which the Convention is closed for signature. Instruments of ratification, acceptance, approval or accession shall be deposited with the Depositary.
2. Any regional economic integration organization that becomes a Party to this Convention without any of its member States being a Party shall be bound by all the obligations under the Convention. In the case of such organizations, one or more of whose member States is a Party to this Convention, the organization and its member States shall decide on their respective responsibilities for the performance of their obligations under the Convention. In such cases, the organization and the member States shall not be entitled to exercise rights under the Convention concurrently.
3. In its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, a regional economic integration organization shall declare the extent of its competence in respect of the matters governed by this Convention. Any such organization shall also inform the Depositary, who shall in turn inform the Parties, of any relevant modification of the extent of its competence.

4. Each State or regional economic integration organization is encouraged to transmit to the Secretariat at the time of its ratification, acceptance, approval or accession of the Convention information on its measures to implement the Convention.
5. In its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, any Party may declare that, with regard to it, any amendment to an annex shall enter into force only upon the deposit of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession with respect thereto.

Article 31
Entry into force

1. This Convention shall enter into force on the ninetieth day after the date of deposit of the fiftieth instrument of ratification, acceptance, approval or accession.
2. For each State or regional economic integration organization that ratifies, accepts or approves this Convention or accedes thereto after the deposit of the fiftieth instrument of ratification, acceptance, approval or accession, the Convention shall enter into force on the ninetieth day after the date of deposit by such State or regional economic integration organization of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession.
3. For the purposes of paragraphs 1 and 2, any instrument deposited by a regional economic integration organization shall not be counted as additional to those deposited by member States of that organization.

Article 32
Reservations

No reservations may be made to this Convention.

Article 33
Withdrawal

1. At any time after three years from the date on which this Convention has entered into force for a Party, that Party may withdraw from the Convention by giving written notification to the Depositary.
2. Any such withdrawal shall take effect upon expiry of one year from the date of receipt by the Depositary of the notification of withdrawal, or on such later date as may be specified in the notification of withdrawal.

Article 34
Depositary

The Secretary-General of the United Nations shall be the Depositary of this Convention.

Article 35
Authentic texts

The original of this Convention, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Depositary.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorized to that effect, have signed this Convention.

Done at Kumamoto, Japan, on this tenth day of October, two thousand and thirteen.

ANNEX A

Mercury-added products

The following products are excluded from this Annex:

- (a) Products essential for civil protection and military uses;
- (b) Products for research, calibration of instrumentation, for use as reference standard;
- (c) Where no feasible mercury-free alternative for replacement is available, switches and relays, cold cathode fluorescent lamps and external electrode fluorescent lamps (CCFL and EEFL) for electronic displays, and measuring devices;
- (d) Products used in traditional or religious practices; and
- (e) Vaccines containing thiomersal as preservatives.

Part I: Products subject to Article 4, paragraph 1

Mercury-added products	Date after which the manufacture, import or export of the product shall not be allowed (phase-out date)
Batteries, except for button zinc silver oxide batteries with a mercury content < 2 % and button zinc air batteries with a mercury content < 2 %	2020
Switches and relays, except very high accuracy capacitance and loss measurement bridges and high frequency radio frequency switches and relays in monitoring and control instruments with a maximum mercury content of 20 mg per bridge, switch or relay	2020
Compact fluorescent lamps (CFLs) for general lighting purposes that are ≤ 30 watts with a mercury content exceeding 5 mg per lamp burner	2020
Linear fluorescent lamps (LFLs) for general lighting purposes: (a) Triband phosphor < 60 watts with a mercury content exceeding 5 mg per lamp; (b) Halophosphate phosphor ≤ 40 watts with a mercury content exceeding 10 mg per lamp	2020
High pressure mercury vapour lamps (HPMV) for general lighting purposes	2020
Mercury in cold cathode fluorescent lamps and external electrode fluorescent lamps (CCFL and EEFL) for electronic displays: (a) short length (≤ 500 mm) with mercury content exceeding 3.5 mg per lamp	2020

(b) medium length (> 500 mm and ≤ 1 500 mm) with mercury content exceeding 5 mg per lamp (c) long length (> 1 500 mm) with mercury content exceeding 13 mg per lamp	
Cosmetics (with mercury content above 1ppm), including skin lightening soaps and creams, and not including eye area cosmetics where mercury is used as a preservative and no effective and safe substitute preservatives are available ¹	2020
Pesticides, biocides and topical antiseptics	2020
The following non-electronic measuring devices except non-electronic measuring devices installed in large-scale equipment or those used for high precision measurement, where no suitable mercury-free alternative is available: (a) barometers; (b) hygrometers; (c) manometers; (d) thermometers; (e) sphygmomanometers.	2020

Part II: Products subject to Article 4, paragraph 3

Mercury-added products	Provisions
Dental amalgam	Measures to be taken by a Party to phase down the use of dental amalgam shall take into account the Party's domestic circumstances and relevant international guidance and shall include two or more of the measures from the following list: (i) Setting national objectives aiming at dental caries prevention and health promotion, thereby minimizing the need for dental restoration; (ii) Setting national objectives aiming at minimizing its use; (iii) Promoting the use of cost-effective and clinically effective mercury-free alternatives for dental restoration; (iv) Promoting research and development of quality mercury-free materials for dental restoration; (v) Encouraging representative professional organizations and dental

¹ The intention is not to cover cosmetics, soaps or creams with trace contaminants of mercury

	<p>schools to educate and train dental professionals and students on the use of mercury-free dental restoration alternatives and on promoting best management practices;</p> <p>(vi) Discouraging insurance policies and programmes that favour dental amalgam use over mercury-free dental restoration;</p> <p>(vii) Encouraging insurance policies and programmes that favour the use of quality alternatives to dental amalgam for dental restoration;</p> <p>(viii) Restricting the use of dental amalgam to its encapsulated form;</p> <p>(ix) Promoting the use of best environmental practices in dental facilities to reduce releases of mercury and mercury compounds to water and land.</p>
--	---

ANNEX B

Manufacturing processes in which mercury or mercury compounds are used

Part I: Processes subject to Article 5, paragraph 2

Manufacturing processes using mercury or mercury compounds	Phase-out date
Chlor-alkali production	2025
Acetaldehyde production in which mercury or mercury compounds are used as a catalyst	2018

Part II: Processes subject to Article 5, paragraph 3

Mercury using process	Provisions
Vinyl chloride monomer production	<p>Measures to be taken by the Parties shall include but not be limited to:</p> <p>(i) Reduce the use of mercury in terms of per unit production by 50 per cent by the year 2020 against 2010 use;</p> <p>(ii) Promoting measures to reduce the reliance on mercury from primary mining;</p> <p>(iii) Taking measures to reduce emissions and releases of mercury to the environment;</p> <p>(iv) Supporting research and development in respect of mercury-free catalysts and processes;</p> <p>(v) Not allowing the use of mercury five years after the Conference of the Parties has established that mercury-free catalysts based on existing processes have become technically and economically feasible;</p>

	(vi) Reporting to the Conference of the Parties on its efforts to develop and/or identify alternatives and phase out mercury use in accordance with Article 21.
Sodium or Potassium Methylate or Ethylate	<p>Measures to be taken by the Parties shall include but not be limited to:</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) Measures to reduce the use of mercury aiming at the phase out of this use as fast as possible and within 10 years of the entry into force of the Convention; (ii) Reduce emissions and releases in terms of per unit production by 50 per cent by 2020 compared to 2010; (iii) Prohibiting the use of fresh mercury from primary mining; (iv) Supporting research and development in respect of mercury-free processes; (v) Not allowing the use of mercury five years after the Conference of the Parties has established that mercury-free processes have become technically and economically feasible; (vi) Reporting to the Conference of the Parties on its efforts to develop and/or identify alternatives and phase out mercury use in accordance with Article 21.
Production of polyurethane using mercury containing catalysts	<p>Measures to be taken by the Parties shall include but not be limited to:</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) Taking measures to reduce the use of mercury, aiming at the phase out of this use as fast as possible, within 10 years of the entry into force of the Convention; (ii) Taking measures to reduce the reliance on mercury from primary mercury mining; (iii) Taking measures to reduce emissions and releases of mercury to the environment; (iv) Encouraging research and development in respect of mercury-free catalysts and processes; (v) Reporting to the Conference of the Parties on its efforts to develop and/or identify alternatives and phase out mercury use in accordance with Article 21. <p>Paragraph 6 of Article 5 shall not apply to this manufacturing process.</p>

ANNEX C

Artisanal and small-scale gold mining

National action plans

1. Each Party that is subject to the provisions of paragraph 3 of Article 7 shall include in its national action plan:
 - (a) National objectives and reduction targets;
 - (b) Actions to eliminate:
 - (i) Whole ore amalgamation;
 - (ii) Open burning of amalgam or processed amalgam;
 - (iii) Burning of amalgam in residential areas; and

- (iv) Cyanide leaching in sediment, ore or tailings to which mercury has been added without first removing the mercury;
 - (c) Steps to facilitate the formalization or regulation of the artisanal and small-scale gold mining sector;
 - (d) Baseline estimates of the quantities of mercury used and the practices employed in artisanal and small-scale gold mining and processing within its territory;
 - (e) Strategies for promoting the reduction of emissions and releases of, and exposure to, mercury in artisanal and small-scale gold mining and processing, including mercury-free methods;
 - (f) Strategies for managing trade and preventing the diversion of mercury and mercury compounds from both foreign and domestic sources to use in artisanal and small scale gold mining and processing;
 - (g) Strategies for involving stakeholders in the implementation and continuing development of the national action plan;
 - (h) A public health strategy on the exposure of artisanal and small-scale gold miners and their communities to mercury. Such a strategy should include, inter alia, the gathering of health data, training for health-care workers and awareness-raising through health facilities;
 - (i) Strategies to prevent the exposure of vulnerable populations, particularly children and women of child-bearing age, especially pregnant women, to mercury used in artisanal and small-scale gold mining;
 - (j) Strategies for providing information to artisanal and small-scale gold miners and affected communities; and
 - (k) A schedule for the implementation of the national action plan.
2. Each Party may include in its national action plan additional strategies to achieve its objectives, including the use or introduction of standards for mercury-free artisanal and small-scale gold mining and market-based mechanisms or marketing tools.

ANNEX D

List of point sources of emissions of mercury and mercury compounds to the atmosphere

Point source category:

Coal-fired power plants;

Coal-fired industrial boilers;

Smelting and roasting processes used in the production of non-ferrous metals¹;

Waste incineration facilities;

¹ For the purpose of this Annex, «non-ferrous metals» refers to lead, zinc, copper and industrial gold

Cement clinker production facilities.

ANNEX E

Arbitration and conciliation procedures

Part I: Arbitration procedure

The arbitration procedure for purposes of paragraph 2 (a) of Article 25 of this Convention shall be as follows:

Article 1

1. A Party may initiate recourse to arbitration in accordance with Article 25 of this Convention by written notification addressed to the other party or parties to the dispute. The notification shall be accompanied by a statement of claim, together with any supporting documents. Such notification shall state the subject matter of arbitration and include, in particular, the Articles of this Convention the interpretation or application of which are at issue.
2. The claimant party shall notify the Secretariat that it is referring a dispute to arbitration pursuant to Article 25 of this Convention. The notification shall be accompanied by the written notification of the claimant party, the statement of claim, and the supporting documents referred to in paragraph 1 above. The Secretariat shall forward the information thus received to all Parties.

Article 2

1. If a dispute is referred to arbitration in accordance with Article 1 above, an arbitral tribunal shall be established. It shall consist of three members.
2. Each party to the dispute shall appoint an arbitrator, and the two arbitrators so appointed shall designate by agreement the third arbitrator, who shall be the President of the tribunal. In disputes between more than two parties, parties in the same interest shall appoint one arbitrator jointly by agreement. The President of the tribunal shall not be a national of any of the parties to the dispute, nor have his or her usual place of residence in the territory of any of these parties, nor be employed by any of them, nor have dealt with the case in any other capacity.
3. Any vacancy shall be filled in the manner prescribed for the initial appointment.

Article 3

1. If one of the parties to the dispute does not appoint an arbitrator within two months of the date on which the respondent party receives the notification of the arbitration, the other party may inform the Secretary-General of the United Nations, who shall make the designation within a further two-month period.
2. If the President of the arbitral tribunal has not been designated within two months of the date of the appointment of the second arbitrator, the Secretary-General of the United Nations shall, at the request of a party, designate the President within a further two-month period.

Article 4

The arbitral tribunal shall render its decisions in accordance with the provisions of this Convention and international law.

Article 5

Unless the parties to the dispute otherwise agree, the arbitral tribunal shall determine its own rules of procedure.

Article 6

The arbitral tribunal may, at the request of one of the parties to the dispute, recommend essential interim measures of protection.

Article 7

The parties to the dispute shall facilitate the work of the arbitral tribunal and, in particular, using all means at their disposal, shall:

- (a) Provide it with all relevant documents, information and facilities; and
- (b) Enable it, when necessary, to call witnesses or experts and receive their evidence.

Article 8

The parties to the dispute and the arbitrators are under an obligation to protect the confidentiality of any information or documents that they receive in confidence during the proceedings of the arbitral tribunal.

Article 9

Unless the arbitral tribunal determines otherwise because of the particular circumstances of the case, the costs of the tribunal shall be borne by the parties to the dispute in equal shares. The tribunal shall keep a record of all its costs and shall furnish a final statement thereof to the parties.

Article 10

A Party that has an interest of a legal nature in the subject matter of the dispute that may be affected by the decision may intervene in the proceedings with the consent of the arbitral tribunal.

Article 11

The arbitral tribunal may hear and determine counterclaims arising directly out of the subject matter of the dispute.

Article 12

Decisions of the arbitral tribunal on both procedure and substance shall be taken by a majority vote of its members.

Article 13

1. If one of the parties to the dispute does not appear before the arbitral tribunal or fails to defend its case, the other party may request the tribunal to continue the proceedings and to make its decision. Absence of a party or a failure of a party to defend its case shall not constitute a bar to the proceedings.
2. Before rendering its final decision, the arbitral tribunal must satisfy itself that the claim is well founded in fact and law.

Article 14

The arbitral tribunal shall render its final decision within five months of the date on which it is fully constituted, unless it finds it necessary to extend the time limit for a period that should not exceed five more months.

Article 15

The final decision of the arbitral tribunal shall be confined to the subject matter of the dispute and shall state the reasons on which it is based. It shall contain the names of the members who have participated and the date of the final decision. Any member of the tribunal may attach a separate or dissenting opinion to the final decision.

Article 16

The final decision shall be binding on the parties to the dispute. The interpretation of this Convention given by the final decision shall also be binding upon a Party intervening under Article 10 above insofar as it relates to matters in respect of which that Party intervened. The final decision shall be without appeal unless the parties to the dispute have agreed in advance to an appellate procedure.

Article 17

Any disagreement that may arise between those bound by the final decision in accordance with Article 16 above, as regards the interpretation or manner of implementation of that final decision, may be submitted by any of them for decision to the arbitral tribunal that rendered it.

Part II: Conciliation procedure

The conciliation procedure for purposes of paragraph 6 of Article 25 of this Convention shall be as follows:

Article 1

A request by a party to a dispute to establish a conciliation commission pursuant to paragraph 6 of Article 25 of this Convention shall be addressed in writing to the Secretariat, with a copy to the other party or parties to the dispute. The Secretariat shall forthwith inform all Parties accordingly.

Article 2

1. The conciliation commission shall, unless the parties to the dispute otherwise agree, comprise three members, one appointed by each party concerned and a President chosen jointly by those members.
2. In disputes between more than two parties, parties in the same interest shall appoint their member of the commission jointly by agreement.

Article 3

If any appointment by the parties to the dispute is not made within two months of the date of receipt by the Secretariat of the written request referred to in Article 1 above, the Secretary-General of the United Nations shall, upon request by any party, make such appointment within a further two-month period.

Article 4

If the President of the conciliation commission has not been chosen within two months of the appointment of the second member of the commission, the Secretary-General of the United Nations shall, upon request by any party to the dispute, designate the President within a further two-month period.

Article 5

The conciliation commission shall assist the parties to the dispute in an independent and impartial manner in their attempt to reach an amicable resolution.

Article 6

1. The conciliation commission may conduct the conciliation proceedings in such a manner as it considers appropriate, taking fully into account the circumstances of the case and the views the parties to the dispute may express, including any request for a swift resolution. It may adopt its own rules of procedure as necessary, unless the parties otherwise agree.
2. The conciliation commission may, at any time during the proceedings, make proposals or recommendations for a resolution of the dispute.

Article 7

The parties to the dispute shall cooperate with the conciliation commission. In particular, they shall endeavour to comply with requests by the commission to submit written materials, provide evidence and attend meetings. The parties and the members of the conciliation commission are under an obligation to protect the confidentiality of any information or documents they receive in confidence during the proceedings of the commission.

Article 8

The conciliation commission shall take its decisions by a majority vote of its members.

Article 9

Unless the dispute has already been resolved, the conciliation commission shall render a report with recommendations for resolution of the dispute no later than twelve months of being fully constituted, which the parties to the dispute shall consider in good faith.

Article 10

Any disagreement as to whether the conciliation commission has competence to consider a matter referred to it shall be decided by the commission.

Article 11

The costs of the conciliation commission shall be borne by the parties to the dispute in equal shares, unless they agree otherwise. The commission shall keep a record of all its costs and shall furnish a final statement thereof to the parties.

Minamata konvencija o živi

Strane ugovornice ove konvencije,

Prepoznajući da je živa hemikalija koja izaziva veliku zabrinutost na globalnom nivou zbog svojstva da se rasprostire kroz atmosferu na velike udaljenosti, da se dugotrajno zadržava u životnoj sredini kada se u nju unese usled delovanja antropogenog faktora, te zbog svojstva bioakumulacije u ekosistemima i veoma ozbiljnih negativnih efekata po zdravlje ljudi i životnu sredinu,

Pozivajući se na Odluku Upravnog saveta Programa Ujedinjenih nacija za životnu sredinu 25/5 od 20. februara 2009. godine da se pokrene međunarodna akcija koja bi za cilj imala upravljanje živom na jedan efikasan, efektivan i koherentan način,

Pozivajući se na stav 221. završnog dokumenta Konferencije Ujedinjenih nacija o održivom razvoju „Budućnost kakvu želimo”, koji poziva na uspešan ishod pregovora o globalnom pravnoobavezujućem instrumentu koji bi regulisao problem žive i rizike koje ona izaziva u smislu uticaja na zdravlje ljudi i životnu sredinu,

Pozivajući se na ponovno potvrđivanje principa Rio deklaracije o životnoj sredini i razvoju od strane Konferencije Ujedinjenih nacija o održivom razvoju, uključujući između ostalog, zajedničku ali podeljenu odgovornost, priznavanjem mogućnosti i specifičnih okolnosti svake države, kao i potrebu za globalnom akcijom,

Svesne zabrinutosti za zdravlje ljudi, naročito u zemljama u razvoju, izlaganjem ugroženog dela populacije, posebno žena i dece, štetnom uticaju žive, a preko njih i budućih generacija,

Imajući u vidu posebnu ranjivost ekosistema i domorodačkih zajednica na Arktiku, zbog biomagnifikacije žive i kontaminacije tradicionalnih namirnica, te zabrinutost za domorodačke zajednice u širem smislu zbog izložnosti uticajima žive,

Shvatajući uzroke i posledice „Minamata bolesti”, posebno ozbiljnih zdravstvenih problema i problema u životnoj sredini koji su nastali usled zagađenja živom i prepoznajući potrebu da se obezbedi odgovarajuće upravljanje živom u cilju sprečavanja ovakvih i sličnih događaja u budućnosti,

Naglašavajući važnost podrške podizanju finansijskih, tehničkih i tehnoloških kapaciteta, naročito u zemljama u razvoju i zemljama sa ekonomijama u tranziciji, radi jačanja nacionalnih kapaciteta za upravljanje živom, u cilju unapređenja i obezbeđenja efektivne implementacije Konvencije,

Uvažavajući iaktivnosti Svetske zdravstvene organizacije u cilju zaštite ljudskog zdravlja od negativnih uticaja žive, te ulogu relevantnih multilateralnih ugovora iz oblasti životne sredine, posebno Bazelske konvencije o kontroli prekograničnog kretanja opasnih otpada i njihovom odlaganju i Roterdamske konvencije o postupku davanja saglasnosti na osnovu prethodnog obaveštenja za određene opasne hemikalije i pesticide u međunarodnoj trgovini,

Prepoznajući da se ova konvencija i drugi međunarodni sporazumi iz oblasti životne sredine i trgovine međusobno dopunjaju,

Ističući da se nijedna odredba ove konvencije neće tumačiti tako da na bilo koji način utiče na promenu prava i obaveza Strane ugovornice koje proističu iz bilo kojeg postojećeg međunarodnog ugovora,

Razumevajući da se gore navedenim uvodnim odredbama ne namerava stvaranje hijerarhije između ove konvencije i drugih međunarodnih instrumenata,

Imajući u vidu da ništa u ovoj konvenciji ne sprečava Stranu ugovornicu da preduzme dodatne nacionalne mere u skladu sa odredbama ove konvencije i u skladu sa drugim međunarodno-pravnim obavezama Strane ugovornice u cilju zaštite zdravlja ljudi i životne sredine od izloženosti štetnom uticaju žive,

Sporazumele su se o sledećem:

Član 1.

Cilj

Cilj ove konvencije je zaštita zdravlja ljudi i životne sredine od zagađenja i posledica nastalih usled antropogenih emisija i ispuštanja žive i njenih jedinjenja u životnu sredinu.

Član 2.

Definicije

U smislu ove konvencije:

(a) „Zanatsko rudarstvo i dobijanja zlata u malom obimu” označava dobijanje zlata u malom obimu koje preuzimaju fizička lica ili mala preduzeća sa malim investicionim kapitalom na raspolaganju;

(b) „Najbolje dostupne tehnike” označavaju one tehnike koje su najefektivnije za sprečavanje, i gde to nije izvodljivo, za smanjenje emisija i ispuštanja žive u vazduh, vodu i zemljište, kao i sprečavanje i smanjenje uticaja takvih emisija i ispuštanja na životnu sredinu u celini, uzimajući u obzir ekonomске i tehničke mogućnosti konkretne Strane ugovornice ili konkretnog postrojenja na teritoriji te države. U ovom smislu:

(i) „Najbolja” znači najdelotvornija za postizanje visokog opšteg nivoa zaštite životne sredine kao celine;

(ii) „Dostupna” u smislu tehničkih rešenja znači, uzimajući u obzir konkretnu Stranu ugovornicu i konkretno postrojenje na njenoj teritoriji, tehnike koje su razvijene na odgovarajućem nivou koji omogućava njihovu primenu u relevantnom sektoru industrije pod ekonomski i tehnički održivim uslovima, uzimajući u obzir sve troškove i koristi, nezavisno od toga da li se te tehnike koriste ili razvijaju na teritoriji te Strane ugovornice ili ne, ali pod uslovom da su dostupne operateru konkretnog postrojenja; i

(iii) „Tehnike” označava tehnologije koje se koriste, kao i načine na koje se neko postrojenje projektuje, gradi, održava, radi i zatvara;

(v) „Najbolja praksa po životnu sredinu” znači primenu najpogodnije kombinacije strategija i mera kontrole zaštite životne sredine;

(g) „Živa” označava elementarnu živu (Hg(0), CAS No. 7439-97-6);

(d) „Jedinjenje žive” označava bilo koju supstancu koja sadrži atome žive i jedan ili više atoma nekog drugog hemijskog elementa, a koje se može razgraditi na različita jedinjenja samo hemijskim reakcijama;

(đ) „Proizvod koji sadrži živu” označava proizvod ili komponentu proizvoda, kojima su živa ili neko jedinjenje žive namerno dodati;

(e) „Strana ugovornica” označava državu ili organizaciju regionalne ekonomski integracije koja se saglasila da se obaveže ovom konvencijom i na koju se ova Konvencija primenjuje;

(ž) „Strane ugovornice koje su prisutne i glasaju” označava Strane ugovornice koje su prisutne na sastanku Strana ugovornica i učestvuju u procesu glasanja, nezavisno od toga da li glasaju „za” ili „protiv”;

(z) „Primarna eksploatacija žive” znači izvođenje rudarskih aktivnosti čiji je glavni cilj dobijanje žive;

(i) „Organizacija regionalne ekonomске integracije” označava organizaciju koju osnivaju suverene države određenog regiona, a na koju su njene države članice prenеле nadležnosti u vezi sa pitanjima koja reguliše ova konvencija i koja je ovlašćena, da u skladu sa svojim unutrašnjim procedurama, potpiše, ratifikuje, prihvati, odobri ovu konvenciju ili istoj pristupi; i

(j) „Dozvoljena upotreba” označava svaki način korišćenja žive ili nekog njenog jedinjenja od strane Strane ugovornice u skladu sa ovom konvencijom, uključujući, ali ne ograničavajući se na načine korišćenja koji su dati u čl. 3, 4, 5, 6. i 7. ove konvencije.

Član 3.

Izvori snabdevanja i trgovina živom

1. Za potrebe ovog člana:

(a) Termin „živa” odnosi se i na smeše elementarne žive sa drugim supstancama, uključujući i legure žive, koje sadrže najmanje 95% masenog udela žive; i

(b) „Jedinjenja žive” podrazumevaju sledeća jedinjenja žive: živa (I) hlorid (poznat pod nazivom „kalomel”), živa (II) oksid, živa (II) sulfat, živa (II) nitrat, cinabarit i živin sulfid.

2. Odredbe ovog člana ne primenjuju se na:

(a) Količine žive ili jedinjenja žive koja se koriste u laboratorijskim istraživanjima ili kao referentni standard; ili

(b) Živu ili jedinjenja žive koja se u tragovima prirodno nalaze u proizvodima kao što su metali koji ne sadrže živu, rude, mineralni proizvodi, uključujući ugalj ili proizvodi koji se dobijaju od ovih materijala, kao i hemijski proizvodi koji u tragovima sadrže nenamerno dodatu živu ili njena jedinjenja; ili

(v) Proizvode koji sadrže živu.

3. Svaka Strana ugovornica ne sme dozvoliti primarnu eksploataciju žive, ako se ona nije obavljala na njenoj teritoriji pre datuma stupanja na snagu ove konvencije za datu Stranu ugovornicu.

4. Svaka Strana ugovornica može dozvoliti samo primarnu eksploataciju žive koja se obavlja na njenoj teritoriji na dan stupanja na snagu ove konvencije za tu Stranu ugovornicu, i to ne duže od petnaest godina nakon pomenutog datuma. Tokom ovog perioda, živa dobijena na ovaj način koristiće se samo u procesima proizvodnje proizvoda koji sadrže živu u skladu sa članom 4. ove konvencije u procesima proizvodnje koji su u skladu sa članom 5., ili u svrhu odlaganja žive u skladu sa članom 11., i to koristeći procese koje nemaju za cilj regeneraciju, reciklažu, reklamaciju, direktnu ponovnu upotrebu žive ili neku njenu alternativnu upotrebu.

5. Svaka Strana ugovornica je dužna da:

(a) Preduzme napore u cilju identifikacije pojedinačnih zaliha žive ili njenih jedinjenja koje su veće od 50 metričkih tona, kao i izvora snabdevanja živom kojima nastaju zalihe koje prelaze količinu od 10 metričkih tona godišnje, a nalaze se unutar njenе teritorije;

(b) Preduzme mere u slučaju kada utvrdi da postoje zaostale količine žive nakon prestanka rada hlor-alkalnih postrojenja i osigura da ta živa bude odložena u skladu sa smernicama za upravljanje, uz uvažavanje principa zaštite životne sredine navedenih u članu 11. stav 3(a) ove konvencije, koristeći pri tom procese koji nemaju za cilj regeneraciju, reciklažu, reklamaciju, direktnu ponovnu upotrebu žive ili neku alternativnu upotrebu.

6. Nijedna Strana ugovornica ne sme dozvoliti izvoz žive, izuzev kada:

(a) Druga Strana ugovornica dostavi pristanak u pisanoj formi Strani ugovornici koja izvozi živu i to samo u svrhu:

- (i) dozvoljene upotrebe Strane ugovornice koja uvozi živu u skladu sa ovom konvencijom; ili
- (ii) privremenog skladištenja na način bezbedan po životnu sredinu kao što je propisano članom 10. ove konvencije; ili

(b) Strana koja nije potpisnica ove konvencije, a koja je dostavila pristanak u pisanoj formi Strani ugovornici koja izvozi živu, uključujući i potvrdu koja dokazuje da:

- (i) Strana koja nije potpisnica ove konvencije primenjuje mere kojima se obezbeđuje zaštita zdravlja ljudi i životne sredine, kao i njihovu usklađenost sa odredbama čl. 10. i 11. ove konvencije; i
- (ii) Da će se takva živa koristiti samo za dozvoljenu upotrebu od strane Strane ugovornice u skladu sa ovom konvencijom ili za privremeno skladištenje žive na način bezbedan po životnu sredinu, u skladu sa odredbama člana 10. ove konvencije.

7. Strana ugovornica koja izvozi živu (u daljem tekstu: Strana izvoznik) može smatrati opšte obaveštenje upućeno Sekretarijatu od strane koja uvozi živu (u daljem tekstu: Strana uvoznik), bilo da je potpisnica ove konvencije ili ne, pisanim pristankom koji se zahteva u skladu sa stavom 6. ovog člana. Ovakvo opšte obaveštenje mora da sadrži sve uslove pod kojima Strana uvoznik, bilo da se radi o potpisnici ove konvencije ili ne, daje svoj pristanak. Strana uvoznik, bilo da je potpisnica Konvencije ili ne, ima pravo da u bilo kom trenutku povuče svoj pristanak. Sekretariat je dužan da vodi javni register o svim ovakvim obaveštenjima.

8. Nijedna Strana ugovornica ne sme dozvoliti uvoz žive iz države koja nije potpisnica ove konvencije, a kojoj je dala svoj pisani pristanak, ako data Strana izvoznik nije obezbedila potvrdu da živa koja se izvozi ne potiče iz izvora koji su navedeni kao nedozvoljeni u stavu 3. ili u stavu 5 (b) ovog člana.

9. Strana ugovornica koja izda opšte obaveštenje o saglasnosti u skladu sa stavom 7. ovog člana može odlučiti da ne primeni odredbe iz stava 8. ovog člana, pod uslovom da primenjuje stroga ograničenja na izvoz žive, te da ima ustanovljene nacionalne mere kojima se obezbeđuje da se sa uvezenom živom postupa na način bezbedan po životnu sredinu. Strana ugovornica je obavezna da o ovakvoj odluci dostavi obaveštenje Sekretarijatu, kao i informacije kojima se opisuju mere koje se odnose na ograničenja koja se primenjuju na izvoz, kao i nacionalne regulatorne mere, kao i informacije o količinama žive i državama porekla u slučaju uvoza iz država koje nisu potpisnice ove konvencije. Sekretariat je dužan da vodi javni register o svim ovim obaveštenjima. Komitet za implementaciju i praćenje usklađenosti će razmatrati i ocenjivati svako obaveštenje i informacije koje su dostavljene uz njega u skladu sa članom 15. ove konvencije, a takođe može upućivati preporuke, kada je to potrebno, Konferenciji Strana ugovornica.

10. Procedura iz stava 9. ovog člana može se koristiti zaključno sa završetkom drugog sastanka Konferencije Strana ugovornica. Nakon ovoga, ona se više neće

moći koristiti, osim ako Konferencija Strana ugovornica drugačije ne izglaša prostom većinom Strana ugovornica koje su prisutne i glasaju, odnosno u slučaju Strane ugovornice koja je predmetno obaveštenje u skladu sa stavom 9. ovog člana dostavila pre kraja drugog sastanka Konferencije Strana ugovornica.

11. Svaka Strana ugovornica koja dostavlja izveštaje u skladu sa članom 21. ove konvencije, mora dostaviti u okviru datih izveštaja i informacije koje pokazuju da su ispunjeni zahtevi navedeni u ovom članu.

12. Konferencija Strana ugovornica će na svom prvom sastanku pružiti detaljnija uputstva u smislu ovog člana, posebno što se tiče st. 5 (a), 6. i 8. ovog člana, i definisatiće i usvojiti sadržaj potvrde iz st. 6 (b) i 8. ovog člana.

13. Konferencija Strana ugovornica treba da proceni da li trgovina specifičnim jedinjenjima žive dovodi u pitanje ciljeve ove konvencije i da razmotri da li ista treba da budu predmet primene odredaba iz st. 6. i 8. ovog člana, a na osnovu liste ovih jedinjenja koja će biti sadržana u dodatnom Aneksu, koji će biti usvojen u skladu sa članom 27. ove konvencije.

Član 4.

Proizvodi koji sadrže živu

1. Svaka Strana ugovornica preuzimanjem odgovarajućih mera ne sme dozvoliti proizvodnju, uvoz ili izvoz proizvoda koji sadrže živu, navedenih u Delu I Aneksa A nakon datuma navedenog za postupno izbacivanje ovih proizvoda iz upotrebe, osim za izuzetke navedene u Aneksu A ili ako je Strana ugovornica registrovala odobrenje o ovakvom izuzetku u skladu sa članom 6. ove konvencije.

2. Strana ugovornica se može, za razliku od navedenog u stavu 1. ovog člana izjasniti u periodu ratifikacije ove konvencije ili nakon stupanja na snagu amandmana na Aneks A, da će sprovesti različite mere ili strategije za proizvode navedene u Delu I Aneksa A. Strana ugovornica može izabrati ovu mogućnost jedino ako dokaže da je već smanjila na minimalni nivo (*de minimis*) proizvodnju, uvoz i izvoz najvećeg broja proizvoda navedenih u Delu I Aneksa A i da je sprovedla mere ili strategije za smanjenje upotrebe žive u dodatnim proizvodima koji nisu navedeni u Delu I Aneksa A, u periodu kada ona obaveštava Sekretarijat o svojoj odluci da iskoristi ovu mogućnost. Takođe, Strana ugovornica koja je izabrala ovu mogućnost:

(a) Podneće prvom prilikom izveštaj Konferenciji Strana ugovornica o sprovedenim merama ili strategijama, uključujući i kvantitativni opis postignutog smanjenja;

(b) Sprovešće mere ili strategije kojima se smanjuje sadržaj žive u bilo kom od proizvoda koji su navedeni u Delu I Aneksa A, za koje minimalna (*de minimis*) vrednost još nije određena;

(v) Razmotriće dodatne mere u cilju postizanja daljeg smanjenja; i

(g) Neće imati pravo da zahteva izuzetak u skladu sa članom 6. ove konvencije za bilo koju kategoriju proizvoda za koju je već izabrala da primeni odredbe stava 2. ovog člana.

Ne kasnije od pet godina nakon datuma stupanja na snagu ove konvencije, Konferencija Strana ugovornica će, kao deo procesa revizije u skladu sa stavom 8. ovog člana, oceniti napredak i efektivnost preuzetih mera u skladu sa ovim stavom.

3. Svaka Strana ugovornica mora da preduzme mere za proizvode koji sadrže živu a koji su navedeni u Delu II Aneksa A, u skladu sa odredbama koje su date u navedenom Aneksu.

4. Sekretarijat ima obavezu da na osnovu informacija koje su mu dostavile Strane ugovornice, prikuplja i čuva informacije o proizvodima koji sadrže živu i njihovim alternativnim proizvodima, te je dužan da ove informacije učini javno dostupnim. Sekretarijat je takođe dužan da učini javno dostupnim i sve druge relevantne informacije koje su mu dostavile Strane ugovornice.

5. Svaka Strana ugovornica dužna je da preduzme mere u cilju sprečavanja proizvodnje, uvoza i izvoza proizvoda u koje se ugrađuju proizvodi koji sadrže živu a za koje to nije dozvoljeno u skladu sa odredbama ovog člana.

6. Svaka Strana ugovornica dužna je da ne podrži proizvodnju i distribuciju u trgovini proizvoda koji sadrže živu, čiji način korišćenja nije obuhvaćen već poznatim načinima korišćenja ovih proizvoda pre stupanja na snagu ove konvencije za datu Stranu ugovornicu, izuzev kada se procenom rizika i procenom koristi ovih proizvoda, dokaže da oni imaju određenu korist po zdravlje ljudi ili životnu sredinu. Strana ugovornica dužna je da dostavi Sekretarijatu informacije o svakom takvom proizvodu, uključujući i informacije o rizicima, odnosno koristima, ovakvog proizvoda po zdravlje ljudi i životnu sredinu. Sekretarijat je dužan da ove informacije učini javno dostupnim.

7. Svaka Strana ugovornica može da uputi predlog Sekretarijatu da se neki proizvod koji sadrži živu stavi na listu Aneksa A; ovakav predlog mora da sadrži informacije koje se odnose na dostupnost, tehničku i ekonomsku izvodljivost, i informacije o rizicima i koristima po zdravlje ljudi i životnu sredinu alternativnih proizvoda koje ne sadrže živu, uzimajući u obzir informacije u skladu sa stavom 4.

8. Ne kasnije od pet godina nakon datuma stupanja na snagu ove konvencije, Konferencija Strana ugovornica će revidirati Aneks A i shodno tome moći da razmatra amandmane na ovaj Aneks u skladu sa članom 27. ove konvencije.

9. Prilikom revidiranja Aneksa A u skladu sa stavom 8. ovog člana, Konferencija Strana ugovornica uzeće u obzir sledeće:

- (a) Svaki predlog koji je podnet u skladu sa stavom 7. ovog člana;
- (b) Informacije dostavljene u skladu sa stavom 4. ovog člana; i
- (v) Raspoloživost alternativnih proizvoda koji ne sadrže živu, a koji su tehnički i ekonomski izvodljivi, uvezvi u obzir i rizike i koristi po zdravlje ljudi i životnu sredinu i to za svaku Stranu ugovornicu.

Član 5.

Proizvodni procesi u kojima se koristi živa ili jedinjenja žive

1. Za potrebe ovog člana i Aneksa B, proizvodni procesi u kojima se koristi živa ili jedinjenja žive ne uključuju procese u kojima se koriste proizvodi koji sadrže živu, procese za proizvodnju proizvoda koji sadrže živu ili procese u kojima se prerađuje otpad koji sadrži živu.

2. Svaka Strana ugovornica će preduzeti odgovarajuće mere da ne dozvoli korišćenje žive ili jedinjenja žive u procesima proizvodnje koji su navedeni u Delu I Aneksa B, nakon datuma navedenog u predmetnom Aneksu od kada počinje postepeno izbacivanje iz upotrebe pojedinačnih procesa, osim u slučajevima kada je Strana ugovornica registrovala izuzetak u skladu sa članom 6.

3. Svaka Strana ugovornica će preduzeti mere da ograniči upotrebu žive ili jedinjenja žive u procesima navedenim u Delu II Aneksa B, u skladu sa odredbama navedenim u ovom Aneksu.

4. Sekretarijat je dužan da na osnovu informacija koje mu dostavljaju Strane ugovornice prikuplja i čuva informacije o procesima u kojima se koristi živa ili jedinjenja žive, kao i njihovim alternativama, te je dužan da ovakve informacije učini javno dostupnim. Strane ugovornice mogu, takođe, dostaviti i druge relevantne informacije koje je Sekretarijat takođe u obavezi da učini javno dostupnim.

5. Svaka Strana ugovornica koja poseduje jedno ili više postrojenja u kojima se koristi živa ili jedinjenja žive u procesu proizvodnje, a koja se nalaze na listi navedenoj u Aneksu B, dužna je da:

(a) Preduzme mere kojima će regulisati emisije i ispuštanje žive ili jedinjenja žive iz ovih postrojenja;

(b) U sadržaj izveštaja koje dostavlja u skladu sa članom 21. ove konvencije uključi informacije o merama koje su preduzete u skladu sa ovim stavom; i

(v) Nastoji da identifikuje postrojenja na svojoj teritoriji koja koriste živu ili jedinjenja žive za procese navedene u Aneksu B i podatke o njima dostavi Sekretarijatu ne kasnije od tri godine od datuma stupanja na snagu ove konvencije za datu Stranu ugovornicu, kao i informacije o broju i vrsti ovakvih postrojenja, procenjene količine žive ili jedinjenja žive koje se koriste u ovim postrojenjima na godišnjem nivou. Sekretarijat je u obavezi da ove informacije učini javno dostupnim.

6. Svaka Strana ugovornica ne sme dozvoliti korišćenje žive ili jedinjenja žive u postrojenjima sa proizvodnim procesima navedenim u Aneksu B, a koja nisu postojala pre datuma stupanja na snagu ove konvencije za tu Stranu ugovornicu. Na ovakva postrojenja ne primenjuju se nikakvi izuzeci.

7. Svaka Strana ugovornica neće podržati razvoj bilo kakvog postrojenja koje koristi bilo koji drugi proces proizvodnje u kom se namenski koristi živa ili jedinjenja žive, a koje nije postojalo pre datuma stupanja na snagu ove konvencije za tu Stranu ugovornicu, izuzev u slučajevima kada Strana ugovornica može da dokaže Konferenciji Strana ugovornica da takav proizvodni proces pruža značajne koristi po zdravlje ljudi i životnu sredinu, kao i da ne postoje tehnički i ekonomski izvodljivi alternativni procesi u kojima se ne koristi živa, a koji bi imali jednake koristi.

8. Strane ugovornice se ohrabruju da razmenjuju informacije o razvoju novih relevantnih tehnologija, ekonomski i tehnički izvodljivim alternativnim procesima u kojima se ne koristi živa i mogućim merama i tehnikama kojima se smanjuje, a gde je to izvodljivo i eliminiše upotreba žive i jedinjenja žive u procesima navedenim u Aneksu B, i smanjuju ili eliminisu emisije i ispuštanje žive i jedinjenja žive iz ovih procesa.

9. Svaka Strana ugovornica ima pravo da dostavi predlog amandmana na Aneks B, u cilju stavljanja na listu nekog proizvodnog procesa u kojem se koristi živa ili jedinjenja žive. Ovaj predlog mora da sadrži informacije koje se odnose na dostupnost, tehničku i ekonomsku izvodljivost, rizike i koristi po zdravlje ljudi i životnu sredinu alternativnih procesa u kojima se ne koristi živa i jedinjenja žive.

10. Ne kasnije od pet godina nakon datuma stupanja na snagu ove konvencije, Konferencija Strana ugovornica će revidirati Aneks B i razmotriti predloge amandmana na ovaj aneks u skladu sa članom 27. ove konvencije.

11. Pri svakom revidiranju Aneksa B u skladu sa stavom 10. ovog člana, Konferencija Strana ugovornica uzeće u obzir:

- (a) Svaki predlog koji je dostavljen u skladu sa stavom 9. ovog člana;
- (b) Informacije koje su učinjene dostupnim u skladu sa stavom 4. ovog člana;

(v) Dostupnost alternativnih procesa u kojima se ne koristi živa Strana ugovornica, a koji su tehnički i ekonomski izvodljivi, uzimajući u obzir rizike i koristi po zdravlje ljudi i životnu sredinu.

Član 6.

Izuzeci koji su dostupni na zahtev Strane ugovornice

1. Bilo koja država ili organizacija regionalne ekomske integracije može se registrovati za jedan ili više izuzetaka u vezi sa datumima postepenog izbacivanja iz upotrebe proizvoda i procesa navedenih u aneksima A i B, u daljem tekstu: „izuzeci”, tako što će u pisanoj formi obavestiti Sekretarijat:

- (a) Da je postala Strana ugovornica ove konvencije; ili
- (b) U slučaju kada je amandmanom na Aneks A, u isti uvršćen neki proizvod koji sadrži živu ili kada je amandmanom na Anaks B, na njegovu listu uvršćen neki proizvodni proces u kom se koristi živa, i to ne kasnije od datuma stupanja na snagu predmetnog admandmana za ovu Stranu ugovornicu.

Svaki zahtev za registraciju izuzetka ove vrste mora biti propraćen izjavom koja obrazlaže potrebu ove Strane ugovornice za konkretnim izuzetkom.

2. Izuzetak se može registrovati i za kategoriju navedenu u Aneksu A ili Aneksu B kao i za podkategoriju koju je identifikovala bilo koja država ili organizacija regionalne ekomske integracije.

3. Svaka Strana ugovornica koja je ostvarila pravo na jedan ili više izuzetaka biće upisana u registar. Sekretarijat je dužan da uspostavi i vodi registar i da isti učini dostupnim javnosti.

4. Registar mora da sadrži:

- (a) Spisak Strana ugovornica koje su ostvarile pravo na jedan ili više izuzetaka;
- (b) Svaki izuzetak za koji se registrovala data Strana ugovornica; i
- (v) Datum isticanja važenja svakog izuzetka.

5. Svi izuzeci na osnovu člana 1. prestaju da važe pet godina nakon relevantnog datuma za prestanak upotrebe proizvoda ili procesa navedenih u Aneksu A ili Aneksu B, izuzev ako sama Strana ugovornice u registru nije navela kraći period.

6. Konferencija Strana ugovornica može da odluci na zahtev Strane ugovornice da produži rok trajanja izuzetka na još pet godina, osim u slučaju kada Strana ugovornica zahteva kraći period. Pri donošenju ovakve odluke, Konferencija Strana ugovornica uzeće u obzir:

(a) Izveštaj koji joj je dostavila Strana ugovornica u kome se opravdava potreba za produžetkom roka trajanja izuzetka, navode se aktivnosti koje su preduzete, kao i planirane aktivnosti u cilju otklanjanja potrebe za ovakvim izuzetkom što je pre moguće;

(b) Dostupne informacije koje se odnose na dostupnost alternativnih proizvoda i procesa koji ne sadrže živu ili koji podrazumevaju potrošnju manje količine žive od procesa ili proizvoda za koje se traži izuzetak; i

(v) Planirane ili tekuće aktivnosti kojima se obezbeđuje po životnu sredinubezbedno skladištenje žive, kao i odlaganje otpada koji sadrži živu.

Izuzetak se može produžiti samo jednom za proizvod po fazi njegovog postepenog izbacivanja.

7. Strana ugovornica može u bilo kom trenutku opozvati izuzetak tako što će o tome uputiti pisano obaveštenje Sekretarijatu. Opozivanje izuzetka stupa na snagu datumom koji je naveden u obaveštenju.

8. Izuzetno od stava 1. ovog člana, nijedna država ili organizacija regionalne ekomske integracije ne može registrovati izuzetak posle pet godina nakon isteka datuma za izbacivanje iz upotrebe relevantnog proizvoda ili procesa sa listi Aeksa A ili Aeksa B, izuzev ako su jedna ili više Strana ugovornica ostale registrovane za izuzetak za dati proizvod ili proces i da je dobijeno produženje roka izuzetka u skladu sa stavom 6. ovog člana. U tom slučaju država ili organizacija regionalne ekomske integracije može u vremenskim terminima određenim u stavu 1 (a) i (b) ovog člana, da registruje izuzetak za taj proizvod ili proces, koje ističe deset godina nakon relevantnog datuma za izbacivanje istog iz upotrebe.

9. Registrovani izuzetak ne sme da bude na snazi u bilo kom trenutku nakon 10 godina od datuma izbacivanja iz upotrebe nekog proizvoda ili procesa koji je naveden na listi Aeksa A ili Aeksa B. Ovo važi za svaku Stranu ugovornicu.

Član 7.

Zanatsko rudarstvo i dobijanje zlata u malom obimu

1. Mere navedene u ovom članu i Aneksu C primenjuju se na zanatsko rudarstvo i dobijanje zlata u malom obimu, kao i na preradu zlata pri čemu se za ekstrakciju zlata iz rude primenjuje postupak sa živom (amalgamacija).

2. Svaka Strana ugovornica na čijoj teritoriji se vrši prerada i dobijanje zlata u malom obimu u skladu sa ovim članom, dužna je da preduzme korake kako bi smanjila, a gde je to moguće i otklonila, upotrebu žive i jedinjenja žive u ovim procesima, kao i prateće emisije i ispuštanje žive u životnu sredinu koja nastaju usled eksploatacije i prerade rude.

3. Svaka Strana ugovornica dužna je da obavesti Sekretarijat ako utvrdi da je prerada i dobijanje zlata u malom obimu na njenoj teritoriji postalo značajnije. U slučaju da data Strana ugovornica ovo utvrdi, dužna je da:

- (a) Izradi i sproveđe nacionalni akcioni plan u skladu sa Aneksom C;
- (b) Dostavi svoj nacionalni akcioni plan Sekretarijatu, ne kasnije od tri godine nakon stupanja na snagu ove konvencije za tu Stranu ugovornicu ili tri godine nakon upućivanja obaveštenja Sekretarijatu, pri čemu je relevantnija kasnija od pomenute dve aktivnosti; i
- (v) Obezbedi reviziju napretka u smislu ispunjenja svojih obaveza propisanih ovim članom i to svake tri godine i da rezultate ovih revizija uvrsti u izveštaje koje je dužna da dostavlja na osnovu člana 21. ove konvencije.

4. Strane ugovornice, po potrebi, mogu da sarađuju jedna sa drugom kao i sa odgovarajućim međuvladinim organizacijama i drugim telima u svrhu postizanja ciljeva ovog člana. Ovakva saradnja može da uključuje:

- (a) Razvoj strategija za sprečavanje upotrebe žive ili njenih jedinjenja pri preradi i dobijanju zlata u malom obimu;
- (b) Inicijative u vezi sa obrazovanjem, obaveštavanjem javnosti i izgradnjom kapaciteta;
- (v) Podršku istraživanjima koja se odvijaju u smeru pronalaženja održivih alternativnih procesa u kojima se ne koristi živa;

- (g) Obezbeđivanje tehničke i finansijske pomoći;
- (d) Partnerstva kojima se potpomaže implementacija odgovarajućih obaveza koje propisuje ovaj član; i
- (đ) Korišćenje postojećih mehanizama za razmenu informacija u cilju unapređenja znanja, najboljih praksi po životnu sredinu i alternativnih tehnologija koje su u ekološkom, tehničkom, socijalnom i ekonomskom smislu održive.

Član 8. Emisije

1. Ovaj član se odnosi na kontrolu, i gde je to izvodljivo, smanjenje emisija žive i njenih jedinjenja, za koje se često koristi izraz „ukupna živa”, u atmosferu, merama kojima se kontrolisu emisije iz tačkastih izvora zagađenja koji spadaju u kategorije izvora emisija datih u listi Aneksa D.
2. Za potrebe ovog člana:
 - (a) „Emisije” označavaju emisije žive ili jedinjenja žive u atmosferu;
 - (b) „Relevantan izvor” označava izvor koji spada u jednu od kategorija izvora emisija koji su navedeni u listi Aneksa D. Strana ugovornica može, prema sopstvenom izboru da utvrdi kriterijume za određivanje izvora emisija koji spadaju u jednu od kategorija navedenih u listi Aneksa D, sve dok dati kriterijumi za svaku kategoriju uključuju najmanje 75% emisija iz te kategorije;
 - (v) „Novi izvor” označava svaki odgovarajući izvor koji spada u jednu od kategorija navedenih u Aneksu D, čija izgradnja ili značajna modifikacija počinje najmanje jednu godinu nakon datuma:
 - (i) Stupanja na snagu ove konvencije za datu Stranu ugovornicu; ili
 - (ii) Stupanja na snagu amandmana Aneksa D za datu Stranu ugovornicu u slučaju kada izvor emisije postaje predmet odredbi ove konvencije samo na osnovu predmetnog amandmana;
 - (g) „Značajna modifikacija” označava takvu modifikaciju odgovarajućeg izvora emisije koja za rezultat ima značajan porast emisija isključujući bilo kakve promene u emisijama koje nastaju kao rezultat regeneracije sporednih proizvoda. Odgovarajuća Strana ugovornica odlučivaće o tome da li je modifikacija značajna ili ne ;
 - (d) „Postojeći izvor” označava bilo koji relevantan izvor koji se ne smatra novim;
 - (đ) „Granična vrednost emisije” označava graničnu vrednost koncentracije, mase ili stepena emisije žive ili jedinjenja žive, što se često naziva „ukupna živa”, koja je emitovana iz tačkastog izvora.
3. Strana ugovornica na čijoj se teritoriji nalaze relevantni izvori preduzeće mere za kontrolu emisija i može izraditi nacionalni plan u kome će navesti mere koje je potrebno sprovesti da bi se kontrolisale emisije, kao i predmete, ciljeve i očekivane rezultate takvih mera. Svaki ovakav plan mora biti dostavljen Konferenciji Strana ugovornica u roku od četiri godine nakon stupanja na snagu Konvencije za datu Stranu ugovornicu. Ako Strana ugovornica izradi plan implementacije u skladu sa članom 20. ove konvencije, ona takođe može plan izrađen u skladu sa ovim stavom, uključiti u plan implementacije.
4. Za nove izvore, svaka Strana ugovornica dužna je da zahteva upotrebu najboljih raspoloživih tehnika i najboljih praksi po životnu sredinu u cilju kontrole, i gde je to moguće, smanjenje emisija što je pre moguće ali ne kasnije od pet godina nakon datuma stupanja na snagu ove konvencije za tu Stranu ugovornicu. Strana

ugovornica može da koristi granične vrednosti emisija koje su u skladu sa primenom najboljih dostupnih tehnika.

5. Za postojeće izvore, svaka Strana ugovornica je dužna da uključi u svaki nacionalni plan i sproveđe jednu ili više od navedenih mera, uzimajući u obzir nacionalne okolnosti, ekonomsku i tehničku izvodljivost i dostupnost mera, i to što je pre moguće, ali ne kasnije od deset godina nakon stupanja na snagu ove konvencije:

- (a) Kvantifikovan cilj za kontrolu i gde je izvodljivo smanjenje emisija iz relevantnih izvora;
- (b) Granične vrednosti emisija u cilju kontrole i gde je to moguće smanjenja emisija iz relevantnih izvora;
- (v) Korišćenje najboljih dostupnih tehnika i najbolje prakse po životnu sredinu u cilju kontrole emisija iz relevantnih izvora;
- (g) Strategiju kontrole višestrukih zagađivača kojom bi se ujedno ostvarile koristi za kontrolu emisija žive;
- (d) Alternativne mere kojima bi se smanjile emisije iz relevantnih izvora.

6. Strane ugovornice mogu da primene iste mere na sve relevantne postojeće izvore ili mogu da usvoje različite mere u zavisnosti od različitih kategorija izvora emisija. Cilj svake od mera koju primeni Strana ugovornica je da se tokom vremena postigne razuman napredak u smanjenju emisija.

7. Svaka Strana ugovornica dužna je da, što je pre moguće, i ne kasnije od pet godina nakon stupanja na snagu ove konvencije, uspostavi i vodi inventar emisija iz relevantnih izvora.

8. Konferencija Strana ugovornica će na svom prvom sastanku doneti smernice o:

- (a) Najboljim dostupnim tehnikama i najboljoj praksi po životnu sredinu, uzimajući u obzir sve razlike između novih i postojećih izvora, kao i potrebu da se na najmanju moguću meru svedu uticaji na različite medijume životne sredine; i
- (b) Podršci Stranama ugovornicama u implementaciji mera propisanih stavom 5. ovog člana, a posebno za definisanje ciljeva i određivanje graničnih vrednosti emisija.

9. Konferencija Strana ugovornica će, što je pre moguće, doneti smernice o:

- (a) Kriterijumima koje Strane ugovornice mogu da definišu u skladu sa stavom 2 (b) ovog člana;
- (b) Metodologiji za izradu inventara emisija.

10. Konferencija Strana ugovornica će stalno razmatrati i po potrebi ažurirati smernice razvijene u skladu sa st. 8. i 9. ovog člana. Strane ugovornice su dužne da pri implementaciji relevantnih odredbi ovog člana uzmu u obzir ove smernice.

11. Svaka Strana ugovornica je dužna da u svoje izveštaje koje je obavezna da dostavi u skladu sa članom 21. ove konvencije, uvrsti i informacije o implementaciji ovog člana (tj. člana 8. ove konvencije), a posebno informacije u vezi sa merama preduzetim u skladu sa st. 4-7. ovog člana kao i o njihovoj efikasnosti.

Član 9.

Ispuštanja

1. Ovaj član se odnosi na kontrolu, i gde je to izvodljivo, smanjenje ispuštanja žive i njenih jedinjenja, za koje se često koristi izraz „ukupna živa”, u zemljište i vodu iz relevantnih tačkastih izvora zagađenja koji nisu obuhvaćeni drugim odredbama ove konvencije.

2. Za potrebe ovog člana:

(a) „Ispuštanje” označava ispuštanje žive i njenih jedinjenja u zemljište i vodu;

(b) „Relevantan izvor” označava bilo koji značajan pojedinačan antropogeni tačkasti izvor ispuštanja koji je odredila Strana ugovornica, a koji nije obuhvaćen drugim odredbama ove konvencije;

(v) „Novi izvor” označava svaki izvor, čija je izgradnja ili značajna modifikacija otpočela najmanje jednu godinu nakon stupanja na snagu ove konvencije za predmetnu Stranu ugovornicu;

(g) „Značajna modifikacija” označava takvu modifikaciju relevantnog izvora koja za rezultat ima značajan porast ispuštanja isključujući bilo kakve promene u ispuštanjima koje nastaju kao rezultat regeneracije sporednih proizvoda. Odluka o tome da li je modifikacija značajna ili ne u isključivoj je nadležnosti relevantne Strane ugovornice;

(d) „Postojeći izvor” označava svaki relevantan izvor koji ne predstavlja novi izvor;

(đ) „Granična vrednost ispuštanja” označava graničnu vrednost koncentracije ili mase žive ili njenih jedinjenja, što se često naziva „ukupna živa”, a ispušta se iz tačkastog izvora.

3. Svaka Strana ugovornica dužna je da, najkasnije u roku od tri (3) godine od dana stupanja na snagu Konvencije za nju, a nakon toga redovno, identificuje kategorije relevantnih tačkastih izvora ispuštanja.

4. Strana ugovornica koja na svojoj teritoriji ima relevantne izvore dužna je da preduzme mere u cilju kontrole ispuštanja i shodno tome može izraditi nacionalni plan u kome će navesti mere koje je potrebno sprovesti da bi se kontrolisala ispuštanja, kao i predmete, ciljeve i rezultate takvih mera. Svaki plan mora biti dostavljen Konferenciji Strana ugovornica u roku od četiri (4) godine nakon stupanja na snagu Konvencije za datu Stranu ugovornicu. Ako Strana ugovornica izradi plan implementacije u skladu sa članom 20. ove konvencije, ona takođe može plan izrađen u skladu sa ovim stavom uključiti u plan implementacije.

5. Predmetne mere moraju da sadrže jednu ili više mera koje su dole navedene, u zavisnosti od okolnosti:

(a) Granične vrednosti ispuštanja u cilju kontrole, a gde je to moguće, smanjenja ispuštanja iz relevantnih izvora;

(b) Korišćenje najboljih dostupnih tehnika i najbolje prakse po životnu sredinu u cilju kontrole ispuštanja iz relevantnih izvora;

(v) Strategiju kontrole višestrukih zagađivača kojom bi se posredno ostvarile koristi za kontrolu ispuštanja žive;

(g) Alternativne mere kojima bi se smanjila ispuštanja iz relevantnih izvora.

6. Svaka Strana ugovornica dužna je da, što je pre moguće, i ne kasnije od pet godina nakon stupanja na snagu ove konvencije za datu Stranu ugovornicu, uspostavi i vodi inventar ispuštanja iz relevantnih izvora.

7. Konferencija Strana ugovornica će, što je pre moguće, doneti smernice o:

(a) Najboljim dostupnim tehnikama i najboljoj praksi po životnu sredinu, uzimajući u obzir sve razlike između novih i postojećih izvora, kao i potrebu da se na najmanju moguću meru svedu uticaji na različite medijume životne sredine;

(b) Metodologiji za vođenje inventara ispuštanja.

8. Svaka Strana ugovornica dužna je da u svoje izveštaje, koje je obavezna da dostavi u skladu sa članom 21. ove konvencije, uvrsti i informacije o implementaciji ovog člana, a posebno informacije u vezi sa merama preduzetim u skladu sa st. 3-6. ovog člana, kao i o njihovoj efikasnosti.

Član 10.

Po životnu sredinu bezbedno privremeno skladištenje žive koja ne spada u otpadnu živu

1. Ovaj član primenjuje se na privremeno skladištenje žive i jedinjenja žive kao što je definisano u članu 3. ove konvencije, a koja ne spada u otpad koji sadrži živu u smislu definicije koja je data u članu 11. ove konvencije.

2. Svaka Strana ugovornica dužna je da preduzme mere u cilju obezbeđivanja da privremeno skladištenje žive i jedinjenja žive namenjenih za upotrebu koja je odobrena predmetnoj Strani ugovornici prema ovoj konvenciji, bude preduzeto na način bezbedan po životnu sredinu uzimajući u obzir sve relevantne smernice, te u skladu sa svim zahtevima koji su usvojeni na osnovu stava 3. ovog člana.

3. Konferencija Strana ugovornica će usvojiti smernice o po životnu sredinu bezbednom skladištenju žive i jedinjenja žive, uzimajući u obzir sve relevantne smernice koje su propisane Bezelskom konvencijom o kontroli prekograničnog kretanjaopasnog otpada i njihovom odlaganju, kao i druge relevantne smernice. Konferencija Strana ugovornica može usvojiti zahteve za privremeno skladištenje, donošenjem dodatnog Aneksa ove konvencije, a u skladu sa članom 27. ove konvencije.

4. Strane ugovornice se obavezuju da će, koliko je to moguće, sarađivati međusobno, kao i sa relevantnim međuvladinim organizacijama i drugim telima u cilju unapređenja izgradnje kapaciteta za ekološki bezbedno privremeno skladištenje žive i jedinjenja žive koja su predmet ovog člana.

Član 11.

Otpad koji sadrži živu

1. Relevantne definicije Bazelske konvencije o kontroli prekograničnog kretanjaopasnih otpada i njihovom odlaganju (u daljem tekstu: Bazelska konvencija) primenjuju se na sve vrste otpada koji su regulisani ovom konvencijom, za Strane koje su potpisnice Bazelske konvencije. Strane ugovornice ove konvencije koje nisu potpisnice Bazelske konvencije koristiće definicije date u Bazelskoj konvenciji kao smernice koje se primenjuju na vrste otpada regulisane ovom konvencijom.

2. Za potrebe ove konvencije, otpad koji sadrži živu podrazumeva supstance ili predmete:

- (a) Koji se sastoje od žive ili jedinjenja žive;
- (b) Koji sadrže živu ili jedinjenja žive; ili
- (v) Koji su kontaminirani živom ili jedinjenjima žive,

u količinama iznad relevantnih dozvoljenih vrednosti koje je na usaglašen način propisala Konferencija Strana ugovornica u saradnji sa relevantnim telima Bazelske konvencije, a koji se odlaže ili je namera da se odloži, ili se zahteva da bude odložen na osnovu odredbi nacionalnog propisa ili ove konvencije. U ovu definiciju ne spadaju

raskrivka i jalovina, osim ako ove vrste otpada nisu nastale u procesu primarnog vađenja žive u rudnicima, odnosno ako isti ne sadrže živu ili jedinjenja žive u vrednostima koje prevazilaze dozvoljene granične vrednosti koje je propisala Konferencija Strana ugovornica.

3. Svaka Strana ugovornica preduzeće odgovarajuće mere tako:

(a) Da se otpadom koji sadrži živu upravlja na način bezbedan po životnu sredinu uzimajući u obzir smernice propisane Bazelskom konvencijom i u skladu sa zahtevima koje će usvojiti Konferencija Strana ugovornica kroz dodatni Aneks u skladu sa članom 27. ove konvencije. Pri izradi ovih zahteva Konferencija Strana ugovornica uzeće u obzir propise i programe koji se odnose na upravljanje otpadom, a koji su na snazi u zemljama potpisnicama ove konferencije;

(b) Da se otpad koji sadrži živu prerađuje, reciklira, regeneriše ili direktno ponovno upotrebljava samo za odobrenu upotrebu Strani ugovornici u skladu sa ovom konvencijom ili za bezbedno odlaganje po životnu sredinu a u skladu sa stavom 3(a) ovog člana;

(v) Da Strane potpisnice Bazelske konvencije vode računa da se sa otpadom koji sadrži živu ne vrši prekogranični transport, izuzev u svrhu po životnu sredinu bezbednog odlaganja istog u skladu sa odredbama ovog člana i Bazelske konvencije. U slučajevima kada se Bazelska konvencija ne primenjuje na prekogranični transport, Strana ugovornica može dozvoliti ovakav transport samo nakon razmatranja relevantnih međunarodnih propisa, standarda i smernica.

4. Konferencija Strana ugovornica nastojaće da ostvari blisku saradnju sa relevantnim telima Bazelske konvencije u smislu revidiranja i ažuriranja smernica pomenutih u stavu 3 (a) ovog člana, kada je potrebno.

5. Ohrabruju se Strane ugovornice da, koliko je to moguće, ostvare međusobnu saradnju, kao i saradnju sa relevantnim međuvladinim organizacijama i njihovim telima u cilju razvoja i očuvanja globalnih, regionalnih i nacionalnih kapaciteta za upravljanje otpadom koji sadrži živu na način bezbedan po životnu sredinu.

Član 12.

Kontaminirane lokacije

1. Svaka Strana ugovornica će nastojati da izradi odgovarajuće strategije za identifikaciju i procenu lokacija koje su kontaminirane živom ili jedinjenjima žive.

2. Sve aktivnosti preduzete u cilju smanjenja rizika koji predstavljaju ovakve lokacije biće sprovedene na način bezbedan po životnu sredinu i sadržaće, gde je to moguće, procenu rizika po zdravlje ljudi i životnu sredinu nastalog usled kontaminacije relevantne lokacije živom ili jedinjenjima žive.

3. Konferencija Strana ugovornica usvojiće smernice o upravljanju kontaminiranim lokacijama koje mogu da sadrže metode i pristupe za:

- (a) identifikaciju i karakterizaciju lokacije;
- (b) uključivanja javnosti;
- (v) procene rizika po zdravlje ljudi i životnu sredinu;
- (g) opcije za upravljanje rizicima koji nastaju usled kontaminacije lokacija;
- (d) procenu troškova i koristi; i
- (d) validaciju (proveru) rezultata.

4. Strane ugovornice se ohrabruju da sarađuju na izradi strategija i sprovođenja aktivnosti u cilju identifikacije, procene, određivanja prioriteta, upravljanja, i po potrebi remedijacije kontaminiranih lokacija.

Član 13.

Finansijski izvori i mehanizmi

1. Svaka Strana ugovornica preuzima na sebe obavezu da obezbedi, u skladu sa svojim mogućnostima, resurse za sprovođenje onih nacionalnih aktivnosti čija je svrha implementacija ove konvencije, a u skladu sa svojom nacionalnom politikom, prioritetima, planovima i programima. U ovakve resurse može spadati državno finansiranje kroz relevantne politike, izrada strategija i nacionalnog budžeta, bilateralno i multilateralno finansiranje, kao i uključivanje privatnog sektora.

2. Celokupna efikasnost primene ove konvencije u zemljama u razvoju koje su Strane ugovornice ove konvencije zavisiće od efektivne primene ovog člana.

3. Podstiču se hitni multilateralni, regionalni i bilateralni izvori finansijske i tehničke pomoći, kao i izgradnja kapaciteta i prenosa tehnologija u cilju unapređivanja aktivnosti za rešavanje problema sa životom, a koji će pružiti podršku zemljama u razvoju koje su Strane ugovornice ove konvencije da na osnovu obezbeđenih finansijskih izvora, tehničke pomoći i tehnološkog prenosa u primeni ove konvencije.

4. Strane ugovornice, u smislu svojih aktivnosti koje se tiču finansiranja, obavezne su da obrate posebnu pažnju na specifične potrebe i posebne okolnosti u kojima se nalaze one Strane ugovornice koje spadaju u male ostrvske države u razvoju ili u najmanje razvijene države.

5. Ovim se definiše mehanizam za pružanje adekvatnih predvidivih i blagovremenih finansijskih resursa. Ovaj mehanizam služi kao podrška onim Stranama ugovornicama koje spadaju u zemlje u razvoju i zemlje sa ekonomijom u tranziciji u primeni njihovih obaveza propisanih ovom konvencijom.

6. Mehanizam uključuje:

- (a) Poverilački fond (*Trust Fund*) globalnog fonda za životnu sredinu, i
- (b) Posebni međunarodni Program za pružanje podrške izgradnji kapaciteta i pružanje tehničke pomoći.

7. Poverilački fond globalnog fonda za životnu sredinu će obezbediti nove predvidive, adekvatne i blagovremene finansijske resurse kojima će se pokriti troškovi kao podrška u primeni ove konvencije kao što je dogovorenod strane Konferencije Strana ugovornica. U svrhu ove konvencije Poverilački fond globalnog fonda za životnu sredinu biće odgovoran Konferenciji Strana ugovornica koja će takođe usmeravati njegovo funkcionisanje i pratiti njegov rad. Konferencija Strana ugovornica će pružati smernice u vezi sa svim strategijama, politikama, programskim prioritetima i kriterijumima za ispunjenost uslova za pristup i korišćenje finansijskih resursa. Takođe, Konferencija Strana ugovornica pružaće smernice u smislu indikativne liste kategorija aktivnosti za koje se može dobiti podrška od Poverilačkog fonda globalnog fonda za životnu sredinu.

Poverilački fond globalnog fonda za životnu sredinu obezbeđuje sredstva za finansiranje dogovorenih dodatnih troškova globalnih koristi za životnu sredinu i dogovorenih punih troškova nekih aktivnosti koje omogućavaju postizanje određenih ciljeva.

8. Prilikom davanja sredstava za neku aktivnost, Poverilački fond globalnog fonda za životnu sredinu treba da uzme u obzir potencijalno smanjenje žive kao rezultat predložene aktivnosti i cene ove aktivnosti.

9. Za svrhe Konvencije, Program iz stava 6 (b) ovog člana biće vođen u skladu sa smernicama i u nadležnosti Konferencije Strana ugovornica. Konferencija Strana ugovornica će na svom prvom zasedanju odlučiti o instituciji domaćinu za ovaj Program, a koja mora biti već postojeće telo koje će obezbediti smernice za funkcionisanje Programa, uključujući i njegovo trajanje. Sve Strane ugovornice kao i druge relevantne interesne strane pozivaju se da na dobrovoljnoj bazi obezbede finansijske resurse za ovaj Program.

10. Konferencija Strana ugovornica i tela koje čine mehanizam dogovoriće se o postupcima kojima će gore navedeni stavovi stupiti na snagu, i to na prvom sastanku Konferencije Ugovornih strana.

11. Konferencija Strana ugovornica izvršiće prvu reviziju, ne kasnije od svog trećeg sastanka, a zatim će redovno vršiti revizije nivoa finansiranja, smernica koje Konferencija Strana ugovornica pruža telima kojima je povereno da obezbede funkcionisanje mehanizma koji je ustanovljen na osnovu ovog člana, njihovu efikasnost i njihovu sposobnost da odgovore na potrebe zemalja u razvoju i zemalja sa ekonomijom u tranziciji koje su potpisnice ove konvencije, a u kojima se potrebe stalno menjaju u zavisnosti od okolnosti. Konferencija Strana ugovornica će na osnovu ovih revizija preduzimati odgovarajuće aktivnosti kojima će se unaprediti efikasnost ovog mehanizma.

12. Sve Strane ugovornice, u okviru svojih mogućnosti, pozivaju se da daju svoj doprinos ovom mehanizmu. Mehanizam će podržavati obezbeđivanje sredstava i iz drugih izvora, uključujući i privatni sektor, i težiće tome da izvrši optimizaciju ovih izvora sredstava sa aktivnostima za koje se data sredstva obezbeđuju.

Član 14.

Izgradnja kapaciteta, tehnička pomoć i prenos tehnologija

1. Strane ugovornice se obavezuju da u skladu sa svojim mogućnostima sarađuju u cilju obezbeđivanja blagovremene i odgovarajuće pomoći za podršku izgradnji kapaciteta i pružanje tehničke pomoći zemljama u razvoju, a posebno najmanje razvijenim zemljama, malim ostrvskim državama u razvoju i zemljama sa ekonomijom u tranziciji koje su potpisnice ove konvencije, kako bi im pomogle da implementiraju svoje obaveze koje proističu iz ove konvencije.

2. Izgradnja kapaciteta i tehnička pomoć u skladu sa stavom 1. ovog člana i članom 13. ove konvencije mogu se davati kroz regionalne, podregionalne i nacionalne sporazume, uključujući postojeće regionalne i podregionalne centre, kroz ostale multilateralne i bilateralne sporazume, u vidu partnerstava, uključujući i partnerstva sa privatnim sektorom. Preporučuje se da se teži saradnji i kordinaciji sa drugim multilateralnim sporazumima u oblasti životne sredine koji se tiču hemikalija i otpada u cilju podizanja nivoa efektivnosti tehničke pomoći i njenih rezultata.

3. Razvijene zemlje koje su potpisnice ove konvencije, kao i druge Strane ugovornice, obavezuju se da će u okviru svojih mogućnosti promovisati i omogućavati, uz podršku privatnog sektora i drugih relevantnih zainteresovanih strana, razvoj, prenos i širenje, kao i pristup najmodernijim bezbednim alternativnim tehnologijama po životnu sredinu zemljama koje su potpisnice ove konvencije, a koje spadaju u kategoriju zemalja u razvoju i zemalja sa ekonomijom u tranziciji, a posebno onih koje sadaju u najmanje razvijene zemlje i male ostrvske države u razvoju, u cilju jačanja njihovih kapaciteta da efektivno implementiraju ovu konvenciju.

4. Konferencija Strana ugovornica će zaključno sa svojim drugim sastankom, a potom redovno, uzimati u razmatranje sve podneske i izveštaje koje su dostavile Strane ugovornice, uključujući i one koji su propisani članom 21. ove konvencije, kao i informacije koje su dostavile druge zainteresovane strane. Ovo uključuje:

(a) razmatranje informacija o postojećim inicijativama i napretku koji je načinjen u vezi alternativnih tehnologija;

(b) razmatranje potreba Strana ugovornica za alternativnim tehnologijama, posebno zemalja u razvoju; i

(v) identifikaciju izazova sa kojima se sreću Strane ugovornice, posebno zemlje u razvoju, u vezi sa prenosom tehnologija.

5. Konferencija Strana ugovornica daje preporuke o tome kako dalje unaprediti izgradnju kapaciteta, pružanje tehničke pomoći i prenos tehnologija, u skladu sa odredbama ovog člana.

Član 15.

Komitet za implementaciju i praćenje usklađenosti

1. Ovim se osniva Mehanizam koji uključuje ovaj Komitet kao pomoćno telo Konferencije Strana ugovornica u cilju promocije implementacije i praćenja usklađenosti sa svim odredbama ove konvencije. Mehanizam, uključujući i Komitet, imaće ulogu da omogućava i olakšava pomenute procese, a posebno će obraćati pažnju na specifične nacionalne okolnosti i mogućnosti svake Strane ugovornice.

2. Komitet će promovisati implementaciju svih odredbi ove konvencije, kao i proveravati usklađenost sa istim. Komitet će ispitivati kako pojedinačne tako i sistemske probleme u vezi sa implementacijom i uskladivanjem i davati preporuke gde je to potrebno Konferenciji Strana ugovornica.

3. Komitet će se sastojati od 15 članova koje kandiduju Strane ugovornice, a koje bira Konferencija Strana ugovornica, uz posebno uzimanje u obzir poštovanja ravnomerne geografske zastupljenosti u skladu sa podelom Ujedinjenih nacija (UN) na pet geografskih svetskih regiona. Prvi članovi biće izabrani na prvom sastanku Konferencije Strana ugovornica, a zatim u skladu sa pravilima procedure koja odobrava Konferencija Strana ugovornica u skladu sa stavom 5. ovog člana; članovi Komiteta posedovaće kvalifikacije koje su relevantne za oblast koju reguliše ova konvencija. Sve relevantne oblasti biće ravnomerno zastupljene.

4. Komitet može da razmatra probleme i pitanja na osnovu:

(a) Pisanih podnesaka koje je dostavila svaka Strana ugovornica u smislu sopstvene usaglašenosti;

(b) Nacionalnih izveštaja koji se dostavljaju u skladu sa članom 21. ove konvencije; i

(v) Zahteva koje je uputila Konferencija Strana ugovornica.

5. Komitet će doneti Poslovnik o radu koji će dostaviti Konferenciji Strana ugovornica na odobrenje, i to do drugog sastanka Konferencije Strana ugovornica; Konferencija Strana ugovornica može usvojiti i širi okvir delatnosti Komiteta.

6. Komitet će učiniti svaki pokušaj da Poslovnik o radu bude usvojen konsenzusom. U slučaju da svi pokušaji da se postigne konsenzus ne uspeju, predmetni Poslovnik o radu će biti usvojen na glasanju u kome učestvuju članovi koji su prisutni i glasaju, ukoliko za njegovo usvajanje postoji tročetvrtinska većina, pod uslovom da je postignut kvorum koji čine dve trećine članova.

Član 16.

Zdravstveni aspekti

1. Strane ugovornice se podstiču da:

(a) Promovišu razvoj i implementaciju strategija i programa kojima bi se identifikovale i zaštitile populacije izložene riziku, posebno ugrožene populacije, a koji mogu uključiti usvajanje naučno zasnovanih smernica o zdravlju u vezi sa izloženošću živi i jedinjenjima žive, definisanje ciljeva za smanjenje izloženosti živi, a gde je to potrebno i obrazovanje javnosti uz učešće sektora za javnu zaštitu zdravlja, kao i drugih relevantnih sektora;

(b) Promovišu razvoj i implementaciju naučno zasnovanih programa obrazovanja i prevencije koji se tiču zaštite zdravlja na radu od izloženosti živi i jedinjenjima žive;

(v) Promovišu odgovarajuće službe za zaštitu javnog zdravlja, lečenje i brigu o populacijama koje su ugrožene usled izloženosti živi i jedinjenjima žive; i

(g) Osnivaju i jačaju, gde je to potrebno, institucionalne kapacitete i kapacitete zdravstvenih radnika u cilju prevencije, dijagnostikovanja, lečenja i praćenja zdravstvenih rizika koji su vezani za izloženost živi i jedinjenjima žive.

2. Pri razmatranju aktivnosti ili problema vezanih za zdravlje ljudi Konferencija Strana ugovornica trebalo bi da:

(a) Konsultuje i sarađuje sa Svetskom zdravstvenom organizacijom, Međunarodnom organizacijom rada i drugim relevantnim međuvladinim organizacijama, u zavisnosti od potreba; i

(b) Podstiče saradnju i razmenu informacija sa Svetskom zdravstvenom organizacijom, Međunarodnom organizacijom rada i drugim relevantnim međuvladinim organizacijama, u zavisnosti od potreba.

Član 17.

Razmena informacija

1. Svaka Strana ugovornica će olakšati razmenu:

(a) Naučnih, tehničkih, ekonomskih i regulatornih informacija koje se tiču žive i jedinjenja žive, uključujući toksikološke, ekotoksikološke i informacije o bezbednosti;

(b) Informacija o smanjenju ili prestanku proizvodnje, upotrebe, trgovine, emisija i ispuštanja žive i jedinjenja žive;

(v) Informacija o tehnički i ekonomski održivim alternativama za:

- (i) proizvode koji sadrže živu;
- (ii) proizvodne procese u kojima se koristi živa ili jedinjenja žive; i
- (iii) aktivnosti i procese usled kojih dolazi do emisija ili ispuštanja žive ili jedinjenja žive;

uključujući informacije o rizicima po zdravlje ljudi i životnu sredinu, kao i o ekonomskim i socijalnim troškovima i koristima ovakvih alternativa; i

(g) Epidemioloških informacija koje se tiču uticaja na zdravlje ljudi usled izloženosti živi i jedinjenjima žive, u bliskoj saradnji sa Svetskom zdravstvenom organizacijom i drugim relevantnim organizacijama, u skladu sa predmetnim slučajevima.

2. Strane ugovornice mogu da razmenjuju informacije navedene u stavu 1. ovog člana direktno, posredstvom Sekretarijata ili u saradnji sa drugim relevantnim

organizacijama, uključujući Sekretarijate onih konvencija koje regulišu pitanja hemikalija i otpada, u zavisnosti od situacije.

3. Sekretariat će olakšati saradnju pri razmeni informacija koje su navedene u ovom članu, kao i pomoći saradnju sa relevantnim organizacijama, uključujući Sekretarijate multilateralnih sporazuma u oblasti životne sredine, kao i druge međunarodne inicijative. Pored informacija koje pružaju Strane ugovornice, u relevantne informacije spadaju i one koje pružaju međuvladine i nevladine organizacije, u vidu stručnih mišljenja u oblasti žive, kao i informacije koje pružaju nacionalne i međunarodne organizacije u vidu stručnih mišljenja i podataka.

4. Svaka Strana ugovornica dužna je da odredi nacionalnu kontakt osobu (*focal point*) za razmenu informacija koje su obuhvaćene ovom konvencijom, uključujući i one koje se tiču saglasnosti Strana ugovornica koje uvoze živu ili njena jedinjenja u skladu sa članom 3. ove konvencije.

5. Za potrebe ove konvencije, informacije o zdravlju i bezbednosti ljudi i životne sredine neće se smatrati poverljivim. Strane ugovornice koje razmenjuju druge vrste informacija u skladu sa ovom konvencijom, dužne su da zaštite sve poverljive informacije na osnovu međusobno postignutog dogovora.

Član 18.

Javne informacije, javna svest i obrazovanje

1. Svaka Strana ugovornica dužna je da u okviru svojih mogućnosti podstiče i olakšava:

(a) Pružanje dostupnih informacija javnosti u vezi sa:

- (i) uticajem žive i njenih jedinjenja na zdravlje ljudi i životnu sredinu;
- (ii) alternativama koje zamenjuju živu i jedinjenja žive;
- (iii) temama navedenim u članu 17. stav 1. ove konvencije;
- (iv) rezultatima istraživanja, razvojnih aktivnosti i aktivnosti praćenja u skladu sa članom 19. ove konvencije; i
- (v) aktivnostima u cilju ispunjenja obaveza propisanih ovom konvencijom;

(b) Obrazovanje, obuke i aktivnosti usmerene na podizanje svesti javnosti koje se tiču uticaja izloženosti živi i njenim jedinjenjima na zdravlje ljudi i životnu sredinu, u saradnji sa relevantnim međuvladinim i nevladinim organizacijama i ugroženim populacijama, u skladu sa situacijom.

2. Svaka Strana ugovornica dužna je da upotrebi postojeće mehanizme, odnosno razmotri razvoj mehanizama kao što su registar ispuštanja i prenosa zagađenja, gde je primenjivo, u cilju prikupljanja i širenja informacija o procenjenim godišnjim količinama žive i jedinjenja žive koja se emituju, ispuštaju ili odlažu usled ljudskih aktivnosti.

Član 19.

Istraživanje, razvoj i monitoring

1. Strane ugovornice će nastojati da sarađuju, uzimajući u obzir sopstvene specifične okolnosti i mogućnosti, da bi razvile i unapredile:

(a) Inventare vezane za upotrebu, potrošnju i antropogene emisije u vazduhu i ispuštanja u vodu i zemljište žive i njenih jedinjenja;

(b) Izradu modela i geografski reprezentativnog monitoringa nivoa žive i njenih jedinjenja kod ugroženih populacija i u medijumima životne sredine, uključujući

i biotički medijum, kao što su ribe, morski sisari, morske kornjače i ptice, kao i saradnju na prikupljanju i razmeni relevantnih i odgovarajućih uzoraka;

(v) Procenu uticaja žive i jedinjenja žive na zdravlje ljudi i životnu sredinu, pored socijalnih, ekonomskih i kulturoloških uticaja, naročito u odnosu na ugrožene populacije;

(g) Usklađivanje metodologija za realizaciju aktivnosti obuhvaćenih u tač. (a), (b) i (v) ovog člana;

(d) Informacije o kruženju u životnoj sredini (biogeohemijskom ciklusu), transportu (uključujući transport na velike udaljenosti i depoziciju), transformaciji i sudbini žive i njenih jedinjenja u velikom broju različitih ekosistema, posebno obraćajući pažnju na razliku između antropogenih i prirodnih emisija i ispuštanja žive, kao i remobilizaciju žive iz istorijskih depozicija;

(đ) Informacije o trgovini i prodaji žive i njenih jedinjenja, kao i proizvoda koji sadrže živu; i

(e) Informacije i istraživanja o tehničkoj i ekonomskoj dostupnosti proizvoda i procesa koji ne koriste živu, kao i o najboljim dostupnim tehnikama i najboljim praksama po životnu sredinu koje se primenjuju u cilju smanjenja i monitoringa emisija i ispuštanja žive i njenih jedinjenja.

2. Strane ugovornice trebalo bi, gde je to moguće, da unaprede postojeće mreže monitoringa, kao i istraživačke programe, kako bi se realizovale aktivnosti navedene u stavu 1. ovog člana.

Član 20.

Implementacioni planovi

1. Svaka Strana ugovornica može, nakon inicijalne procene, da razvije i realizuje Implementacioni plan u skladu sa nacionalnim okolnostima u cilju ispunjenja obaveza propisanih ovom konvencijom. Svaki ovakav plan nakon što je urađen treba dostaviti Sekretarijatu.

2. Svaka Strana ugovornica može da izvrši reviziju i ažurira svoj Implementacioni plan, uzimajući u obzir svoje specifične nacionalne okolnosti i pozivajući se na smernicu koje je propisala Konferencija Strana ugovornica, kao i druge relevantne smernice.

3. Strane ugovornice trebalo bi da prilikom realizacije aktivnosti navedenih u st. 1. i 2. ovog člana konsultuju nacionalne zainteresovane strane kako bi se olakšao razvoj, implementacija, revizija i ažuriranje njihovih implementacionih planova.

4. Strane ugovornice, takođe, mogu da pristupe koordiniranju regionalnih planova u cilju olakšavanja implementacije ove konvencije.

Član 21.

Izveštavanje

1. Svaka Strana ugovornica dužna je da izveštava Konferenciju Strana ugovornica posredstvom Sekretarijata o merama koje je preduzela u cilju implementacije odredbi ove konvencije i o efikasnosti takvih mera, kao i o mogućim izazovima koji se mogu javiti prilikom ispunjavanja ciljeva ove konvencije.

2. Svaka Strana ugovornica dužna je da u svoje izveštaje uvrsti informacije kako je propisano u čl. 3, 5, 7, 8. i 9. ove konvencije.

3. Konferencija Strana ugovornica odlučiće na prvom sastanku o vremenskim rokovima i formatu izveštavanja koje su Strane ugovornice dužne da slede, uzimajući

u obzir da bi bilo poželjno da izveštavanje bude koordinirano sa drugim relevantnim konvencijama koje regulišu oblasti hemikalija i otpada.

Član 22.

Procena efektivnosti

1. Konferencija Strana ugovornica će izvršiti procenu efektivnosti ove konvencije ne kasnije od šest godina nakon datuma stupanja na snagu ove konvencije, a potom periodično u intervalima koji će biti određeni.
2. Da bi se olakšala procena, Konferencija Strana ugovornica će na prvom sastanku započeti formiranje procedura kojima bi se obezbeđilo dobijanje uporednih podataka o praćenju prisustva i kretanja žive i jedinjenja žive u životnoj sredini, kao i o praćenju trendova nivoa žive i jedinjenja žive koji su uočeni u biotičkom medijumu i kod ugroženih populacija.
3. Procena će se vršiti na bazi dostupnih naučnih, ekoloških, tehničkih, finansijskih i ekonomskih informacija, uključujući:
 - (a) Izveštaje i druge informacije o praćenju koji su dostavljeni Konferenciji Strana ugovornica u skladu sa stavom 2. ovog člana;
 - (b) Izveštaje dostavljene u skladu sa članom 21. ove konvencije;
 - (v) Informacije i preporuke dostavljene u skladu sa članom 15. ove konvencije; i
 - (g) Izveštaje i druge relevantne informacije o funkcionisanju procedura za obezbeđivanje finansijske pomoći, prenosa tehnologija i izgradnje kapaciteta koji su ustanovljeni u okviru ove konvencije.

Član 23.

Konferencija Strana ugovornica

1. Ovim se osniva Konferencija Strana ugovornica.
2. Prvo zasedanje Konferencije Strana ugovornica sazvaće izvršni direktor Programa Ujedinjenih Nacija za životnu sredinu, najkasnije, godinu dana od stupanju na snagu ove konvencije. Nakon toga, redovna zasedanja Konferencije Strana ugovornica održavaće se u redovnim intervalima o kojima će odlučiti Konferencija.
3. Vanredna zasedanja Konferencije Strana ugovornica održavaće se u nekim drugim terminima kada to Konferencija smatra neophodnim, ili na pismeni zahtev bilo koje Strane ugovornice, pod uslovom da se u roku od šest meseci po dostavljanju zahteva Strana ugovornica od strane Sekretarijata tom zahtevu pridruži najmanje jedna trećina Strana ugovornica.
4. Konferencija Strana ugovornica će na svom prvom zasedanju konsenzusom dati saglasnost i usvojiti Poslovnik o radu i finansijska pravila za sebe i svako pomoćno telo, kao i finansijske odredbe koje se odnose na upravljanje poslovima Sekretarijata.
5. Konferencija Strana ugovornica će stalno razmatrati i ocenjivati implementaciju ove konvencije. Konferencija Strana ugovornica obavlja poslove koji su joj ovom konvencijom povereni, i u tom cilju će:
 - (a) Osnovati pomoćna tela koja smatra neophodnim za implementaciju ove konvencije;
 - (b) Saradživati, kada je potrebno, sa nadležnim međunarodnim organizacijama i međuvladinim i nevladinim organizacijama;

(v) Redovno razmatrati sve informacije koje su joj stavljene na raspolaganje kao i informacije koje su dostavljene Sekretariatu u skladu sa članom 21. ove konvencije;

(g) Razmatrati sve preporuke koje su joj dostavljene od strane Komiteta za implementaciju i praćenje usklađenosti;

(d) Razmatrati i preduzimati svaku dodatnu akciju koja može biti potrebna za postizanje ciljeva ove konvencije; i

(đ) Razmatra Aneks A i Aneks B u skladu sa čl. 4. i 5. ove konvencije.

6. Ujedinjene nacije, specijalizovane agencije Ujedinjenih nacija, Međunarodna organizacija za atomsku energiju, kao i svaka država koja nije Strana ugovornica ove konvencije, mogu prisustvovati zasedanjima Konferencije Strana ugovornica kao posmatrači. Svako telo ili agencija, bilo nacionalna ili međunarodna, vladina ili nevladina, kvalifikovana za pitanja kojima se bavi ova konvencija, a koja je obavestila Sekretariat o želji da učestvuje kao posmatrač na zasedanju Konferencije Strana ugovornica, može biti prihvaćena, osim ukoliko najmanje jedna trećina prisutnih Strana ugovornica ne uloži prigovor. Prijem i učešće posmatrača uređuje se Poslovnikom o radu koji usvoji Konferencija Strana ugovornica.

Član 24.

Sekretariat

1. Ovim se osniva Sekretariat.

2. Sekretariat vrši sledeće funkcije:

(a) Priprema zasedanja Konferencije Strana ugovornica i njenih pomoćnih tela, i pruža usluge Stranama ugovornicama, kada se za tim ukaže potreba;

(b) Pruža pomoć u implementaciji ove konvencije, na zahtev Strana ugovornica, posebno onih u koje spadaju zemlje u razvoju i zemlje sa ekonomijom u tranziciji;

(v) Obezbeđuje neophodnu koordinaciju sa sekretarijatima relevantnih međunarodnih tela, posebno drugim konvencijama koje regulišu oblast hemikalija i otpada;

(g) Pruža pomoć Stranama ugovornicama pri razmeni informacija koje se odnose na implementaciju ove konvencije;

(d) Priprema i stavlja na raspolaganje Stranama ugovornicama periodične izveštaje na osnovu informacija dobijenih u skladu sa čl. 15. i 21. ove konvencije i druge raspoložive informacije;

(đ) U skladu sa smernicama Konferencije Strana ugovornica, uspostavlja takve administrativne i ugovorne sporazume koji mogu biti potrebni za efikasno ispunjavanje njegovih funkcija; i

(e) Izvršava ostale sekretarske funkcije koje su utvrđene u ovoj konvenciji, kao i druge funkcije koje može odrediti Konferencija Strana ugovornica.

3. Funkcije Sekretarijata u vezi sa ovom konvencijom vršiće Izvršni direktor Programa Ujedinjenih nacija za životnu sredinu, izuzev ukoliko Konferencija Strana ugovornica ne odluči tročetvrtinskom većinom prisutnih Strana ugovornica koje glasaju da funkciju Sekretarijata poveri jednoj ili većem broju međunarodnih organizacija.

4. Konferencija Strana ugovornica u konsultaciji sa odgovarajućim međunarodnim telima može obezbediti unapređenje saradnje i kordinacije između Sekretarijata ove konvencije i sekretarijata drugih konvencija iz oblasti hemikalija i

upravljanja otpadom. Konferencija Strana ugovornica u konsultaciji sa odgovarajućim međunarodnim telima može pružiti dalje smernice po ovom pitanju.

Član 25.

Rešavanje sporova

1. Strane ugovornice će pregovorima ili drugim mirnim sredstvima po sopstvenom izboru rešavati sve međusobne sporove koji se odnose na tumačenje ili primenu ove konvencije.
2. Pri potvrđivanju, prihvatanju, odobravanju ili pristupanju ovoj konvenciji, ili bilo kada nakon toga, Strana ugovornica koja nije regionalna organizacija za ekonomski integracije može da izjavi u pisanom instrumentu koji se podnosi Depozitaru da vezano za svaki spor koji se tiče tumačenja ili primene Konvencije, priznaje jedan ili oba od sledećih načina za rešavanje sporova u odnosu na svaku Stranu ugovornicu koja prihvata istu obavezu:
 - (a) arbitražu u skladu sa procedurama navedenim u Delu I Aneksa E;
 - (b) iznošenja spora pred Međunarodni sud pravde.
3. Strana ugovornica koja je organizacija regionalne ekonomski integracije može da podnese izjavu sa istim dejstvom u vezi sa arbitražom u skladu sa stavom 2. ovog člana.
4. Izjava podneta u skladu sa st. 2. ili 3. ovog člana ostaje na snazi dok ne istekne pod propisanim uslovima, ili u roku od tri meseca od pismenog obaveštenja o opozivu koji se podnosi Depozitaru.
5. Isticanje važnosti izjave, obaveštenje o povlačenju ili nova izjavaneće, ni na koji način, uticati na postupak pred arbitražnim sudom ili Međunarodnim sudom pravde, osim ako se Strane ugovornice u sporu ne dogovore drugačije.
6. Ako Strane ugovornice u sporu ne prihvate iste postupke rešavanja sporova u skladu sa st. 2. ili 3. ovog člana, i ako nisu u mogućnosti da razreše spor sredstvima navedenim u stavu 1. ovog člana u roku od dvanaest meseci nakon što jedna Strana ugovornica obavesti drugu Stranu ugovornicu o postojanju spora između njih, spor se predaje Mirovnoj komisiji na zahtev bilo koje Strane ugovornice u sporu. Procedura propisana u Delu II Aneksa E primenjuje se na postupak mirenja u skladu sa ovim članom.

Član 26.

Amandmani na Konvenciju

1. Svaka Strana ugovornica može da predloži amandmane na ovu konvenciju.
2. Amandmani na ovu konvenciju usvajaju se na zasedanju Konferencije Strana ugovornica. Tekst bilo kog predloženog amandmana Sekretarijat će dostaviti Stranama ugovornicama najmanje šest meseci pre zasedanja na kome se dati amandman predlaže na usvajanje. Sekretarijat će, takođe, dostaviti predložene amandmane potpisnicama ove konvencije i Depozitaru, u cilju informisanja.
3. Strane ugovornice će učiniti svaki pokušaj da konsenzusom postignu sporazum po svakom predloženom amandmanu na ovu konvenciju. U slučaju da svi pokušaji da se postigne konsenzus ne uspeju i ne postigne se sporazum, poslednja mogućnost je da se amandman usvoji tročetvrtinskom većinom glasova Strana ugovornica koje su prisutne i glasaju.
4. Usvojeni amandman se dostavlja od strane Depozitara svim Stranama ugovornicama na potvrđivanje, prihvatanje ili odobrenje.

5. Dokument o potvrđivanju, prihvatanju ili odobrenju amandmana dostavlja se Depozitaru pisanim putem. Amandman koji je usvojen u skladu sa stavom 3. ovog člana stupaće na snagu za Strane ugovornice koje su ga prihvatile devedesetog dana od datuma deponovanja instrumenta o potvrđivanju, odobrenju ili prihvatanju od strane najmanje tri četvrtine Strana ugovornica koje su bile članice Konvencije u vreme kada je amandman usvojen. U skladu sa prethodnim, amandman stupa na snagu za bilo koju drugu Stranu ugovornicu devedesetog dana od datuma kada je ta Strana ugovornica deponovala svoj instrument o potvrđivanju, prihvatanju ili odobrenju navedenog amandmana.

Član 27.

Usvajanje i izmena aneksa

1. Aneksi na ovu konvenciju predstavljaju sastavni deo iste i, ukoliko nije izričito utvrđeno drugačije, pozivanje na ovu konvenciju predstavlja istovremeno pozivanje na bilo koji od aneksa.

2. Svi dodatni aneksi usvojeni nakon stupanja na snagu ove konvencije biće ograničeni na proceduralna, naučna, tehnička ili administrativna pitanja.

3. Sledeća procedura primenjuje se za predlaganje, usvajanje i stupanje na snagu dodatnih aneksa na ovu konvenciju:

(a) Dodatni aneksi predlažu se i usvajaju u skladu sa procedurom koja je propisana članom 26. st. 1, 2. i 3. ove konvencije;

(b) Svaka Strana ugovornica koja nije u mogućnosti da prihvati dodatni aneks na ovu konvenciju, obaveštice o tome Depozitara pisanim putem, u roku od godinu dana od datuma kada je Depozitar dostavio obaveštenje o usvajanju dodatnog aneksa. Depozitar će bez odlaganja obavestiti sve Strane ugovornice o svakom takvom primljenom obaveštenju. Strana ugovornica može, u bilo kom trenutku, obavestiti Depozitara u pisanoj formi da povlači prethodno obaveštenje o neprihvatanju nekog dodatnog aneksa, čime predmetni aneks stupa na snagu za tu Stranu ugovornicu u skladu sa tačkom (v) ovog člana; i

(v) Po isteku godinu dana od datuma obaveštenja Depozitara o usvajanju dodatnog aneksa, ovaj Aneks stupa na snagu za sve Ugovorne strane koje nisu podnele obaveštenje o neprihvatanju u skladu sa odredbama tačke (b) ovog člana.

4. Predlaganje, usvajanje i stupanje na snagu izmena aneksa ove konvencije podleže istim procedurama kao i za predlaganje, usvajanje i stupanje na snagu dodatnih aneksa na ovu konvenciju, izuzev kada neka izmena aneksa neće stupiti na snagu za Stranu ugovornicu koja je dostavila izjavu o neprihvatanju aneksa u skladu sa članom 30. stav 5. ove konvencije u tom slučaju će svaka takva izmena stupiti na snagu za datu Stranu ugovornicu devedesetog dana od datuma deponovanja njenog instrumenta o potvrđivanju, odobrenju, prihvatanju, ili pristupanju dатој измени kod Depozitara.

5. Ako je dodatni aneks ili izmena aneksa vezana za amandman na ovu konvenciju, dodatni aneks ili izmena ne stupa na snagu dok amandman na Konvenciju ne stupa na snagu.

Član 28.

Pravo glasa

1. Svaka Strana ugovornica ove konvencije ima jedan glas, osim u slučaju iz stava 2. ovog člana.

2. Organizacija regionalne ekonomске integracije, o pitanjima u okviru svoje nadležnosti, koristi svoje pravo glasa sa brojem glasova koji je jednak broju njenih

država članica koje su Strane ugovornice ove konvencije. Takva organizacija neće koristiti svoje pravo glasa ako neka od njenih država članica koristi svoje pravo glasa i obratno.

Član 29.

Potpisivanje

Ova konvencija biće otvorena za potpisivanje svim državama i organizacijama regionalnim ekonomskim integracijama u gradu Kumamoto u Japanu 10. i 11. oktobra 2013. godine, a u Sedištu Ujedinjenih nacija u Njujorku do 9. oktobra 2014. godine.

Član 30.

Potvrđivanje, prihvatanje, odobrenje ili pristupanje

1. Ova konvencija podleže potvrđivanju, prihvatanju ili odobravanju od strane država i organizacija regionalne ekonomskog integracije. Otvorena je za pristupanje od strane država i organizacija regionalne ekonomskog integracije od dana nakon datuma zatvaranja potpisivanja ove konvencije. Instrumenti potvrđivanja, prihvatanja, odobrenja ili usvajanjadeponuju se kod Depozitara.
2. Svaka organizacija regionalne ekonomskog integracije koja postane Strana ugovornica ove konvencije, a da ni jedna od njenih država članica nije Strana ugovornica, podleže svim obavezama ove konvencije. U slučaju takvih organizacija čije su jedna ili više država članica i Strane ugovornice Konvencije, organizacija i njene države članice odlučuju o odgovornostima svake od njih za izvršenje obaveza u skladu sa Konvencijom. U takvim slučajevima, organizacije i države članice nisu ovlašćene da istovremeno koriste prava koja proističu iz Konvencije.
3. U svom instrumentu o potvrđivanju, prihvatanju, odobravanju ili pristupanju, organizacija regionalne ekonomskog integracije će navesti stepen svoje nadležnosti u odnosu na pitanja koja reguliše ova konvencija. Svaka takva organizacija će takođe informisati Depozitara, koji zatim obaveštava Strane ugovornice o svim značajnim izmenama iz okvira njihove nadležnosti.
4. Svaka Država ili organizacija regionalne ekonomskog integracije se podstiče da podnese Sekretarijatu informacije o merama za sprovođenje Konvencije od trenutka potvrđivanja, prihvatanja, odobravanja ili pristupanja Konvencije.
5. U svojim instrumentima o potvrđivanju, prihvatanju, odobravanju ili pristupanju, svaka Strana ugovornica može izjaviti da, u odnosu na nju, svaka izmena aneksa stupa na snagu tek nakon deponovanja njenog instrumenta o potvrđivanju, prihvatanju, odobravanju ili pristupanju u odnosu na dato.

Član 31.

Stupanje na snagu

1. Konvencija stupa na snagu devedesetog dana od dana deponovanja pedesetog instrumenta o potvrđivanju, prihvatanju, odobravanju ili pristupanju.
2. Za svaku državu ili organizaciju regionalne ekonomskog integracije koja potvrdi, prihvati ili odobri ovu konvenciju ili joj pristupi nakon deponovanja pedesetog instrumenta o potvrđivanju, prihvatanju, odobravanju ili pristupanju, Konvencija stupa na snagu devedesetog dana od datuma deponovanja instrumenata o potvrđivanju, prihvatanju, odobravanju ili pristupanju, date države ili organizacije regionalne ekonomskog integracije.
3. Za potrebe st. 1. i 2. ovog člana, svaki instrument deponovan od strane organizacije regionalne ekonomskog integracije ne računa se kao dodatno deponovan instrument država članica date organizacije.

Član 32.
Ograničenja

U odnosu na ovu konvenciju ne može biti nikakvih ograničenja.

Član 33.
Opoziv

1. U bilo kom trenutku, u periodu od tri godine od stupanja na snagu ove konvencije za Stranu ugovornicu, svaka Strana ugovornica može da se povuče iz Konvencije dostavljanjem pismenog obaveštenja Depozitaru.
2. Svaki takav opoziv stupa na snagu po isteku roka od jedne godine od datuma prijema obaveštenja o opozivu od strane Depozitara, ili nakon tog roka datumom koji se može precizirati u obaveštenju o opozivu.

Član 34.
Depozitar

Generalni Sekretar Ujedinjenih nacija je Depozitar ove konvencije.

Član 35.

Autentični tekstovi

Original ove konvencije, pri čemu su tekstovi na arapskom, kineskom, engleskom, francuskom, ruskom i španskom jeziku podjednako verodostojni, biće deponovan kod Depozitara.

POTVRĐUJUĆI NAVEDENO dole potpisani, na osnovu pravnovaljanih ovlašćenja, potpisali su ovu konvenciju.

Sačinjeno u Kumamotou, Japan, 10. oktobra 2013. godine.

Aneks A

Proizvodi koji sadrže živu

Sledeći proizvodi nisu regulisani ovim aneksom:

- (a) Proizvodi koji su neophodni za upotrebu u vojne svrhe i civilnu zaštitu;
- (b) Proizvodi koji se koriste u svrhu istraživanja, za kalibraciju instrumenata ili kao referentni standard;
- (v) Ukoliko ne postoje mogući alternativni prozvodi koji ne sadrže živu: prekidači i releji, fluorescentne lampe sa hladnom katodom (CCFL) i fluorescentne lampe sa eksternom elektrodom (EEFL) koje se koriste u elektronskim displejima i mernim uređajima;
- (g) Proizvodi koji se koriste u tradicionalnim ili religijskim obredima; i
- (d) Vakcine kod kojih se kao konzervans koristi tiomersal.

Deo I: Proizvodi koji su obuhvaćeni članom 4. stav 1. ove konvencije

Proizvodi koji sadrže živu	Datum nakon kog proizvodnja, uvoz i izvoz proizvoda nisu dozvoljeni (datum izbacivanja iz upotrebe)
Baterije, izuzev dugmastih cink-srebro oksidnih baterija kod kojih je sadržaj žive manji od 2%, i dugmastih cink-vazduh baterija sa sadržajem žive manjim od 2%	2020. godina
Prekidači i releji, izuzev veoma preciznih mostova za merenje kapacitivnosti i gubitaka i visokofrekventnih radiofrekventnih prekidača i releja u instrumentima za praćenje i kontrolu kod kojih maksimalan sadržaj žive iznosi 20 mg po mostu, prekidaču ili relaju	2020. godina
Kompaktne fluorescentne sijalice (CFLs) koje se koriste za rasvetu, snage manje ili jednake 30W u kojima je sadržaj žive veći od 5 mg po sijalici	2020. godina
Halogene sijalice (LFLs) koje se koriste za rasvetu: (a)Sa tri sloja fosfora, snage manje od 60 W, u kojima je sadržaj žive veći od 5 mg po sijalici; (b) Fluorescentne cevi sa halofosfat fosfor tehnologijom, snage manje ili jednake 40 W, u kojima je sadržaj žive veći od 10 mg po sijalici	2020. godina
Živine sijalice visokog pritiska (HPMV) koje se koriste za rasvetu	2020. godine
Živa u fluorescentnim lampama sa hladnom katodom (CCFL) i fluorescentnim lampama sa eksternom	2020. godina

elektrodom (EEFL) za elektronske displeje: (a) kratkog dometa (manji ili jednaki 500 mm) u kojima je sadržaj žive veći od 3.5mg po lampi (b) srednjeg dometa (veći od 500 mm i manji ili jednaki 1 500 mm) u kojima je sadržaj žive veći od 5 mg po lampi (v) dugog dometa (veći od 1 500 mm) u kojima je sadržaj žive veći od 13 mg po lampi	
Kozmetički preparati (u kojima je sadržaj žive veći od 1ppm), uključujući sapune i kreme za izbeljivanje lica, ne uključujući preparate za negu kože oko očiju u kojima se živa koristi kao konzervans, a nisu dostupne efikasne i bezbedne zamene konzervanasa. ^{1/}	2020. godine
Pesticidi, biocidi i antiseptici za topikalnu primenu	2020. godinu
Sledeći merni instrumenti koji nisu elektronski, osim ne-elektronskih mernih instrumenata koji se ugrađuju u kompleksnu opremu ili koji se koriste za veoma precizna merenja, za koje ne postoji alternativni prozvodi koji ne sadrže živu: (a) barometri; (b) higrometri; (v) manometri; (g) termometri; (d) sfigmomanometri	2020. godine

^{1/} Ovo se ne odnosi na kozmetičke preparate, sapune ili kreme koji su kontaminirani živom tragovima.

Deo II: Proizvodi regulisani članom 4. stav 3. ove konvencije

Proizvodi koji sadrže živu	Odredbe

Zubni amalgam	<p>Strane ugovornice dužne su da preduzmu mere za postepeno smanjenje korišćenja amalgamskih plombi, uzimajući u obzir nacionalne okolnosti date Strane ugovornice i relevantne međunarodne smernice. U ove mere moraju biti uključene najmanje dve ili više mera sa sledeće liste:</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) Definisanje nacionalnih ciljeva u vezi sa prevencijom karijesa i poboljšanjem dentalnog zdravlja u cilju smanjenja potrebe za plombiranjem zuba na ovaj način; (ii) Definisanje nacionalnih ciljeva u vezi sa smanjenjem upotrebe amalgamskih plombi; (iii) Promovisanje korišćenja isplativih i klinički efikasnih alternativnih prozvoda koji ne sadrže živu za plombiranje zuba; (iv) Podrška istraživanju i razvoju kvalitetnih materijala koji se koriste za plombiranje zuba, a koji ne sadrže živu; (v) Podsticanje odgovarajućih profesionalnih organizacija i stomatoloških škola i fakulteta u cilju obučavanja i obrazovanja stomatologa i studenata stomatologije o korišćenju alternativnih plombi koje ne sadrže živu, kao i promovisanju najboljih upravljačkih praksi; (vi) Ne podržavanje zdravstvenih osiguranja i programa koji daju prednost upotrebi amalgamskih plombi u odnosu na plombe koje ne sadrže živu; (vii) Pružanje podrške zdravstvenim osiguranjima i programima koji daju prednost korišćenju plombi koje ne sadrže živu; (viii) Ograničenje upotrebe dentalnog amalgama samo na inkapsulirani oblik; (ix) Unapređivanje korišćenja najbolje prakse po životnu sredinu u stomatološkim ustanovama u cilju smanjenja ispuštanja žive i njenih jedinjenja u vode i zemljište.

Aneks B**Procesi proizvodnje u kojima se koristi živa ili jedinjenja žive****Deo I: Procesi regulisani članom 5. stav 2. ove konvencije**

Proizvodni proces u kojem se koristi živa ili jedinjenja žive	Datum izbacivanja iz upotrebe
Hlor-alkalna elektroliza	2025. godina
Proces proizvodnje acetaldehida u kome se živa ili jedinjenja žive koriste kao katalizator	2018. godina

Deo II: Procesi regulisani članom 5. stav 3. ove konvencije

Procesi u kojima se koristi živa	Odredbe
Proizvodnja monomera vinil hlorida	<p>Strane ugovornice su dužne da preduzmu mere koje uključuju, ali se ne ograničavaju samo na:</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) Smanjeno korišćenje žive za 50% po jedinici proizvodnje do 2020. godine u odnosu na upotrebu u 2010. godini; (ii) Promovisanje mera kojima se smanjuje upotreba žive dobijene iz primarne eksploatacije žive; (iii) Preduzimanje mera u cilju smanjenja emisije i ispuštanja žive u životnu sredinu; (iv) Podržavanje istraživanja i razvoja procesa u kojima se ne koristi živa i katalizatora koji ne sadrže živu (v) Zabrane korišćenja žive nakon pet godina od kako je Konferencija Strana ugovornica ustanovila da su procesi u kojima se koriste katalizatori koji ne sadrže živu postali tehnički i ekonomski izvodljivi; (vi) Izveštavanje Konferencije Strana ugovornica u skladu sa članom 21. ove konvencije o naporima da se razviju i/ili identifikuju alternative i izbaci živa iz upotrebe.
Natrijum-metoksid, natrijum-etoksid, kalijum-metoksid i kalijum-etoksid	<p>Strane ugovornice su dužne da preduzmu mere koje uključuju, ali se ne ograničavaju samo na:</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) Smanjenje upotrebe žive u cilju postepenog izbacivanja žive iz upotrebe, u najkraćem roku, a najkasnije 10 godina od stupanja na snagu ove konvencije; (ii) Smanjenje emisija i ispuštanja žive po jedinici proizvodnje za 50% do 2020. godine u poređenju sa emisijama i ispuštanjima žive iz 2010. godine; (iii) Zabranu upotrebe sirove žive dobijene primarnom eksploatacijom; (iv) Podržavanje istraživanja i razvoj u cilju razvoja procesa u kojima se ne koristi živa; (v) Zabranu korišćenja žive pet godina nakon što Konferencija Strana ugovornica ustanovi da su procesi u kojima se ne koristi živa postali tehnički i ekonomski izvodljivi; (vi) Izveštavanje Konferencije Strana ugovornica o pokušajima da se razviju i/ili identifikuju alternative i izbaci živa iz upotrebe u skladu sa članom 21. ove konvencije.
Proizvodnja poliuretana korišćenjem katalizatora koji sadrže živu	<p>Strane ugovornice su dužne da preduzmu mere koje uključuju, ali se ne ograničavaju samo na:</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) Smanjenje upotrebe žive u cilju postepenog

	<p>izbacivanja žive iz upotrebe, u najkraćem roku, a najkasnije 10 godina od stupanja na snagu ove konvencije;</p> <p>(ii) Smanjenje upotrebe žive dobijene primarnom eksploatacijom iste;</p> <p>(iii) Smanjenje emisija i ispuštanja žive u životnu sredinu;</p> <p>(iv) Podržavanje istraživanja i razvoja u cilju razvoja procesa u kojima se ne koristi živa i katalizatora koji ne sadrže živu;</p> <p>(v) Izveštavanje Konferencije Strana ugovornica o pokušajima da se razviju i/ili identifikuju alternative i izbaci živa iz upotrebe u skladu sa članom 21. ove konvencije; Član 5. stav 6. ove konvencije ne primenjuje se na ovaj proizvodni proces.</p>
--	--

Aneks C**Zanatsko rudarstvo i dobijanja zlata u malom obimu****Nacionalni akcioni planovi**

1. Svaka Strana ugovornica u skladu sa odredbama člana 7. stav 3. ove konvencije obavezna je da u svoj nacionalni plan uključi:

(a) Nacionalne ciljeve i ciljeve koji se odnose na smanjenje upotrebe, emisija i ispuštanja žive ili njenih jedinjenja;

(b) Aktivnosti u cilju eliminisanja:

(i) amalgamacije rude zlata;

(ii) spaljivanje amalgama na otvorenom plamenu ili prerada amalgama;

(iii) spaljivanje amalgama u stambenim naseljima; i

(iv) cijanidno luženje sedimenta, rude ili jalovine kojima je dodata živa, bez prethodnog uklanjanja žive;

(v) Mere kojima bi se omogućila formalizacija ili zakonsko regulisanje sektora zanatskog rudarstva i dobijanja zlata u malom obimu;

(g) Osnovne procene količine žive koja se koristi, kao i osnovnu procenu postupaka koji se koriste u zanatskom rudarstvu i dobijanju zlata u malom obimu i obrada na datoj teritoriji;

(d) Strategije kojima se predviđa smanjenje emisija i ispuštanja žive, kao i izloženost živi u zanatskom rudarstvu i dobijanju zlata u malom obimu i prerada iste, uključujući i metode u kojima se ne koristi živa;

(d) Strategije za upravljanje trgovinom i sprečavanje neadekvatne upotrebe žive i njenih jedinjenja iz stranih i domaćih izvora u zanatskom rudarstvu i dobijanju zlata u malom obimu kao i prerada iste.

(e) Strategije koje se odnose na zainteresovane strane u implementaciji i kontinuirani razvoj nacionalnog akcionog plana;

(ž) Strategiju koja se odnosi na javno zdravlje u vezi sa izlaganjem živi lica u zanatskom rudarstvu i dobijanju zlata u malom obimu kao i njihovih zajednica. Ova strategija bi trebalo da se odnosi, između ostalog, na prikupljanje podataka o zdravlju ljudi, obuku zdravstvenih radnika i programe za podizanje nivoa svesti u zdravstvenim ustanovama;

(z) Strategije kojima se sprečava izlaganje ugroženih populacija, posebno dece i žena

u reproduktivnom dobu – posebno trudnica, živi koja se koristi u zanatskom rudarstvu i dobijanju zlata u malom obimu;

(i) Strategije za pružanje informacija rudarima koji se bave zanatskim rudarstvom i dobijanjem zlata u malom obimu kao i pogođenim zajednicama; i

(j) Rasporед implementacije nacionalnog akcionog plana.

2. Svaka Strana ugovornica može da unese u svoj nacionalni akcioni plan i dodatne strategije u cilju postizanja nacionalnih ciljeva, uključujući korišćenje ili uvođenje standarda bez upotrebe žive koji se odnose na zanatsko rudarstvo i dobijanja zlata u malom obimu kao i tržišne mehanizme i marketinške instrumente.

Aneks D**Lista tačkastih izvora emisija žive i jedinjenja žive u atmosferu****Kategorija tačkastog izvora:**

- Termoelektrane koje za proizvodnju energije koriste ugalj;
- Industrijski kotlovi na ugalj;
- Procesi topljenja i pečenja rude koji se koriste za proizvodnju obojenih metala ^{1/};
- Inseneratori otpada;
- Postrojenja za proizvodnju cementnog klinkera.

^{1/}U smislu ovog aneksa termin „obojeni metali“ odnosi se na olovo, cink, bakar i industrijsko zlato.

Aneks E**Arbitraža i mirno rešavanje sporova****Deo I: Arbitražni postupak**

U slučajevima navedenim u članu 25. stav 2 (a) ove konvencije primeniće se sledeći arbitražni postupak:

Član 1.

1. Strana ugovornica može pokrenuti arbitražni postupak u skladu sa članom 25. ove konvencije upućivanjem pismenog obaveštenja drugoj Strani ugovornici ili stranama u sporu. Uz obaveštenje se prilaže zahtev zajedno sa pratećim dokumentima. U obaveštenju se navodi predmet spora, uključujući i članove ove konvencije čije je tumačenje ili primena predmet spora.

2. Podnositelj zahteva obaveštava Sekretarijat da će strane u sporu na osnovu člana 25. ove konvencije, izneti predmet spora pred arbitražu. U prilogu ovog obaveštenja dostavlja se pismeni zahtev Strane ugovornice koja pokreće postupak arbitraže, obaveštenje o arbitraži, i zahtev zajedno sa pratećim dokumentima, iz stava 1. ovog člana. Sekretarijat prosleđuje primljene informacije svim Stranama ugovornicama.

Član 2.

1. Ukoliko je u vezi sa sporom pokrenut arbitražni postupak u skladu sa članom 1., oformiće se arbitražno veće. Ovo veće se sastoji od tri člana.

2. Svaka od strana u sporu imenuje svog arbitra, a dva ovako izabrana arbitra dogovorom određuju trećeg arbitra koji će biti predsednik veća. U sporovima u kojima učestvuju više od dve Strane ugovornice, strane koje imaju zajednički interes dogovorom imenuju zajedničkog arbitra. Predsednik veća ne može imati državljanstvo i prebivalište na teritoriji jedne od strana u sporu, ne može biti zaposlen kod bilo koje od strana niti uključen u spor u bilo kom drugom svojstvu.

3. Svako upražnjeno mesto popunjava se na način koji je propisan za prvo imenovanje.

Član 3.

1. Ukoliko jedna od strana u sporu ne imenuje arbitra u roku od dva meseca od dana kada je tužena strana primila obaveštenje o arbitraži, druga strana može obavestiti Generalnog Sekretara Ujedinjenih nacija, koji će u tom slučaju imenovati arbitra u dodatnom roku od dva meseca.

2. Ukoliko predsednik arbitražnog veća nije imenovan u roku od dva meseca od dana imenovanja drugog arbitra, Generalni sekretar Ujedinjenih nacija će, na zahtev bilo koje strane u sporu imenovati predsednika veća u dodatnom roku od dva meseca.

Član 4.

Arbitražno veće donosi svoje odluke u skladu sa odredbama ove konvencije i međunarodnim pravom.

Član 5.

Arbitražno veće će utvrditi pravila postupka, izuzev ukoliko se strane u sporu ne dogovore drugačije.

Član 6.

Arbitražno veće može, na zahtev jedne od strana u sporu, predložiti primenu privremenih zaštitnih mera.

Član 7.

Strane u sporu dužne su da olakšaju rad arbitražnog veća, koristeći sva raspoloživa sredstva i da:

- (a) Dostave veću sva relevantna dokumenta, informacije i ostala sredstva; i
- (b) Omoguće, prema potrebi, pozivanje svedoka i veštaka i izvođenje dokaza.

Član 8.

Strane u sporu i arbitri imaju obavezu da štite poverljivost svih informacija ili dokumenata koje su dobili u poverenju u toku rada arbitražnog veća.

Član 9.

Troškove rada arbitražnog veća snose obe strane u sporu podjednako, osim ako arbitražno veće zbog određenih okolnosti spora ne odluči drugačije. Arbitražno veće vodi evidenciju o svojim troškovima i dostavlja konačni obračun stranama u sporu.

Član 10.

Strana ugovornica koja ima pravni interes u vezi sa predmetom spora i koja može biti oštećena određenom odlukom može da učestvuje u sporu uz saglasnost arbitražnog veća.

Član 11.

Arbitražno veće može da sasluša i odlučuje o protivzahtevima koji direktno proizilaze iz predmeta spora.

Član 12.

Odluke arbitražnog veća o postupku i predmetu spora donose se većinom glasova njegovih članova.

Član 13.

1. Ukoliko se jedna od strana u sporu ne pojavi pred arbitražnim većem, ili ne uspe da odbrani svoj slučaj, druga strana u postupku može zahtevati od veća da nastavi sa radom i da doneše odluku. Neodazivanje jedne strane u sporu ili njena nesposobnost da odbrani svoj slučaj neće predstavljati prepreku za vođenje postupka.

2. Konačna odluka se ne može doneti pre nego što arbitražno veće utvrdi da je zahtev pravno i činjenično osnovan.

Član 14.

Arbitražno veće će doneti konačnu odluku u roku od pet meseci od dana kada je potpuno konstituisan, osim ukoliko smatra da je neophodno da se navedeni rok produži za period ne duži od dodatnih pet meseci.

Član 15.

Konačna odluka arbitražnog veća se odnosi na predmet spora i mora biti obrazložena. Konačna odluka, takođe, sadrži i imena članova veća koji su učestvovali u donošenju odluke i datum donošenja konačne odluke. Svaki član veća može dodati svoje izdvojeno i drugačije mišljenje u okviru konačne odluke.

Član 16.

Konačna odluka je obavezujuća za strane u sporu. Tumačenje ove konvencije na osnovu konačne odluke je obavezujuće i za Stranu ugovornicu koja je učestvovala u arbitražnom postupku na osnovu člana 10., u onom delu u kome se na nju odnosi. Na konačnu odluku se ne može izjaviti žalba, izuzev ukoliko su se strane u sporu unapred dogovorile o žalbenom postupku.

Član 17.

Svako neslaganje između strana koje su obavezane konačnom odlukom u skladu sa članom 16., a koje se odnosi na tumačenje ili način sprovođenja navedene konačne odluke, može se izneti pred arbitražno veće koje je donelo predmetnu odluku.

deo II: Postupak mirenja

Postupak mirenja za slučajeve iz člana 25. stav 6. ove konvencije regulisan je na sledeći način:

Član 1.

Zahtev strane u sporu za osnivanje mirovne komisije u skladu sa članom 25. stav 6. ove konvencije upućuje se u pisanoj formi Sekretarijatu, dok se drugoj strani ili stranama u sporu dostavlja kopija zahteva. Sekretarijat će o zahtevu obavestiti sve Strane ugovornice.

Član 2.

1. Mirovna komisija će biti sastavljena od tri člana, ukoliko se strane u sporu ne dogovore drugačije, od kojih po jednog člana imenuje svaka zainteresovana strana, dok predsednika komisije biraju već imenovani članovi.
2. U slučaju da u sporu učestvuјe više od dve strane, one strane koje imaju zajednički interes, sporazumno imenuju njihovog člana mirovne komisije.

Član 3.

Ukoliko se u roku od dva meseca po priјemu zahteva za osnivanje mirovne komisije od strane Sekretarijata ne izvrši imenovanje ni jednog člana u skladu sa članom 1. Generalni Sekretar Ujedinjenih nacija će na zahtev jedne od strana izvršiti ova imenovanja u dodatnom roku od dva meseca.

Član 4.

Ukoliko predsednik mirovne komisije ne bude izabran u roku od dva meseca od imenovanja drugog člana komisije, Generalni sekretar Ujedinjenih nacija će na predlog strane u sporu, imenovati predsednika u dodatnom roku od dva meseca.

Član 5.

Mirovna komisija će pomoći stranama u sporu na nezavisan i nepristrasan način u cilju postizanja rešenja koje će biti prihvatljivo za obe strane u sporu.

Član 6.

1. Mirovna komisija može da sproveđe mirovni postupak na način koji smatra odgovarajućim, uzimajući u potpunosti u obzir okolnosti slučaja i stavove koje strane u sporu mogu da izraze, uključujući svaki zahtev za brzim donošenjem rešenja. Mirovna komisija može usvojiti sopstvena pravila procedure ukoliko je potrebno, osim ukoliko se strane u sporu ne dogovore drugačije.

2. Mirovna komisija može, u bilo kom trenutku u toku postupka, dati predloge ili preporuke za rešavanje spora.

Član 7.

Strane u sporu dužne su da sarađuju sa mirovnom komisijom. Strane moraju nastojati da u skladu sa zahtevima komisije dostave pisane materijale, dokaze i prisustvuju sastancima. Strane u sporu i članovi mirovne komisije imaju obavezu da štite poverljivost svih informacija ili dokumenata koje dobijaju u poverenju u toku postupka koji vodi komisija.

Član 8.

Mirovna komisija donosi odluke većinom glasova.

Član 9.

Mirovna komisija podonosi izveštaj sa preporukama za rešavanje spora u roku od dvanaest meseci od osnivanja, koji strane u sporu dobromenro razmatraju, ukoliko spor nije već rešen.

Član 10.

Svako neslaganje koje se odnosi na nadležnost mirovne komisije u vezi sa razmatranjem spora odlučuje sama komisija

Član 11.

Troškove rada mirovne komisije snosiće strane u sporu, u jednakim udelima, izuzev ukoliko se ne dogovore drugačije. Komisija je dužna da vodi evidenciju svih troškova i dostavlja konačan obračun troškova stranama.

Član 3.

Za sprovođenje ovog zakona nadležno je ministarstvo nadležno za poslove zaštite životne sredine.

Član 4.

U skladu sa odredbama člana 25. stav 2. Minamata konvencije o živi, Republika Srbija se opredelila da prizna oba načina rešavanja sporova koji se tiču tumačenja ili primene te konvencije.

Član 5.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije – Međunarodni ugovori”.

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog Zakona sadržan je u članu 99. stav 1. tačka 4. Ustava Republike Srbije, kojim je propisano da Narodna skupština potvrđuje međunarodne ugovore kada je zakonom predviđena obaveza njihovog potvrđivanja i članom 97. stav 1. tačka 9. Ustava Republike Srbije, kojim je propisano da Republika Srbija uređuje i obezbeđuje, između ostalog, sistem zaštite i unapređenja životne sredine.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

U osnovi međunarodnih ugovora u oblasti zaštite životne sredine su brojni međunarodni dokumenti, među kojima se poseban značaj daje određenim relevantnim međunarodno-pravnim instrumentima o pravu na zdravu životnu sredinu u okviru Programa Ujedinjenih nacija za životnu sredinu (UNEP).

Bezbedno upravljanje hemikalijama jedno je od naznačajnijih pitanja u oblasti zaštite životne sredine i zdravlja ljudi, kako na nivou država, tako i na međunarodnom, globalnom planu. Hemikalije uopšte, a posebno njihovo prekogranično kretanje predstavljaju ozbiljan problem i za razvijene zemlje, a istovremeno i za zemlje u razvoju. Upravljanje hemikalijama, među koje spada i živa, podrazumeva obavezu država da preduzmu efikasne mere u cilju minimiziranja i sprečavanja njihovog uticaja na zdravlje ljudi i životnu sredinu.

Minamata konvencija predstavlja prvi međunarodni akt kojim se reguliše pojedinačna supstanca štetna po životnu sredinu i zdravlje ljudi. Ova Konvencija stupila je na snagu 16. avgusta. 2017. godine. Do juna 2024. godine 148 zemalja ratifikovalo je ovu konvenciju.

Izvršni direktor UNEP Akim Štajner uputio je 1. avgusta 2014. godine pismo svim članicama UNEP kojim je pozvao na učešće na sastanku na visokom nivou koji je bio održan na marginama otvaranja generalne debate na 69. zasedanju GS UN 24. septembra 2014. godine. Sastanak je bio posvećen Minamata konvenciji o živi. Republika Srbija potpisala je Minamata konvenciju o živi 9. oktobra 2014. godine i time iskazala spremnost za rešavanje problema u vezi sa živom kako na nacionalnom tako i na globalnom nivou. Rešavanje problema sa živom u Republici Srbiji predstavlja podršku ispunjavanja društvene brige za zdravlje ljudi i životnu sredinu, kao i obezbeđivanju uslova za mininizaciju štetnih efekata od žive.

Živa spada u grupu teških metala, jedini tečan na sobnoj temperaturi, rasprostranjen i perzistentan u životnoj sredini. Kao elementarna živa, retko se nalazi u prirodi, tako da je njeno dobijanje pre svega vezano za rudu cinabarit. Živa i njena jedinjenja su veoma toksična po zdravlje ljudi i životnu sredinu. Živa je perzistentna, veoma bioakumulativana i može izazvati različite toksične efekte uključujući nefrotoksičnost, teratogenost i oštećenje kardiovaskularnog sistema. Poremećaj endokrinog sistema i imunotoksikološka svojstva predmet su naučnih istraživanja. Klinički simptomi izloženosti različitim oblicima žive variraju od mučnine, bolova u stomaku do tremora, paralize, gubitka pamćenja i oštećenja bubrega.

Jedan od najdramatičnijih primera štetnog dejstva žive je neurološki sindrom izazvan teškim trovanjem metil-živom (alkilmerkuratom) - Minamata bolest. Ovo oboljenje zabeleženo je u Minamata zalivu u Japanu pedesetih godina prošlog veka, a posledica je višedecenijskog zagađivanja pomenutog zaliva i mora Jacuširo otpadnim vodama iz industrijskog postrojenja hemijske kompanije „Chisso“ koja se bavila proizvodnjom acetaldehida gde se živa koristila kao katalizator. Kašnjenje u primeni odgovarajućih mera zaštite i tretmana otpadnih voda dovelo je do produbljivanja negativnih efekata metil-žive po stanovništvo i životnu sredinu u tolikoj

meri da je bilo bez presedana u ljudskoj istoriji (preko 3000 smrtnih slučajeva i više hiljada trajnog invaliditeta). Ovaj slučaj označio je prekretnicu za međunarodnu zajednicu kada je u pitanju važnost prevencije zagađenja, te razvijanje tehnologija i politika u tu svrhu.

Oslobađanje žive u životnu sredinu nastaje kao posledica raspadanja živinih ruda ili antropogenih izvora (industrijski procesi, rudarstvo, krčenje šuma, spaljivanje otpada i fosilnih goriva). Živa se može oslobođiti iz proizvoda koji sadrže živu, uključujući živine amalgame, električne aparate, laboratorijske i medicinske instrumente, baterije itd.

Jedinstveno svojstvo ovog teškog metala je da nema metaboličku funkciju u živim organizmima, tako da je njeno prisustvo u živim organizmima u bilo kojoj koncentraciji posledica isključivo kontaminacije.

Svi oblici žive su toksični za ljudе i životnu sredinu, ali obrazac toksičnosti i uticaj na zdravlje varira u zavisnosti od njenog hemijskog oblika (metalna, neorganska, organska), zatim načina izlaganja (udisanje, gutanje), količine (i niske koncentracije imaju štetan uticaj), trajanje (akutno i hronično), vremenski / životni stadijum izlaganja (izloženost u prenatalnom i neonatalnom periodu je najopasniji) i dr. Prenatalni i neonatalni period razvoja predstavlja najosetljiviji/najrizičniji period za izlaganje štetnim efektima žive. U toku trajanja trudnoće, ukoliko je organizam žene izložen jedinjenjima žive, s obzirom da ima svojstvo da prelazi placentarnu barijeru može omesti razvoj fetusa. Identifikovana posledica izlaganja dece živim jedinjenjima je nedostatak pažnje i razvojna kašnjenja tokom detinjstva. Na primer, u Evropskoj uniji rodi se više od 1,8 miliona dece godišnje koja su bila izložena metil živi iznad preporučene bezbednosne koncentracije od 0,58 µg/g u kosi. Živa je takođe od strane Svetske zdravstvene organizacije prepoznata u prvih 10 hemikalija koje izazivaju globalnu zabrinutost po javno zdravlje i životnu sredinu.

Sva gore navedena opasna svojstva i izuzetno štetni efekti po zdravlje ljudi i životnu sredinu, kao i drastične posledice po zdravlje i mortalitet ljudi, doveli su do toga da se na nivou UN preduzmu aktivnosti za rešavanje problema koji nastaju od izloženosti ovoj supstanci i njenim jedinjenjima. Kolika je važnost smanjenja upotrebe žive i njene potpune eliminacije ukazuje i činjenica, da se na nivou UN razmatrala kao pojedinačna supstanca.

Na 25. zasedanju Upravnog saveta Programa ujedinjenih nacija za životnu sredinu (UNEP) (2009. godine) tokom predsedavanja Republike Srbije ovim savetom, usvojena je Odluka 25/5 stav 36. o izradi pravno obavezujućeg instrumenta u svrhu smanjenja rizika od žive i osnivanju Međuvladinog pregovaračkog odbora (Intergovernmental Negotiating Committee-INC) u periodu od 2010. do 2013. godine. Finalni tekst usvojen je 10. oktobra 2013. godine u Minamati (Kumamoto prefektura) u okviru Diplomske konferencije opunomoćenika (održana u skladu sa Odlukom 27/12 o upravljanju hemikalijama i otpadom Upravnog saveta Programa Ujedinjenih nacija za životnu sredinu - Governing Council of the United Nations Environment Programme - UNEP) i Pripremnog sastanka Konferencije (7-11. oktobar 2013. godine) i predstavlja krunu višedecenijskog rada naučne i stručne javnosti i podizanja svesti po pitanju toksičnosti žive i njenih jedinjenja.

Republika Srbija suočava se sa velikim izazovima u pogledu unapređenja sistema zaštite životne sredine, istovremeno sa strukturnim i ekonomskim reformama u smeru tržišno orijentisane privrede. Organi nadležni za zaštitu životne sredine u Srbiji prepoznaju veliku potrebu da se zaštita životne sredine odvija kroz pripremu niza strategija, nacionalnih programa, koncepata politike i to u bliskoj saradnji sa drugim organima državne uprave i predstavnicima civilnog društva. Politički i pravni okvir u oblasti životne sredine formira se u skladu sa procesom pristupanja EU i globalnoj međunarodnoj politici usmerenoj za očuvanje i unapređenje životne sredine. Minamata konvencija o živi teži rešavanju pitanja vezanih za ispuštanje i korišćenje žive u trgovini i industrijskim procesima.

Cilj Minamata konvencije o živi (u daljem tekstu: Minamata konvencija) je zaštita zdravlja ljudi i životne sredine od zagađenja i posledica nastalih usled antropogenih emisija i ispuštanja žive i njenih jedinjenja u životnu sredinu.

Implementacijom ove konvencije postiže se smanjenje i prestanak snabdevanja i trgovine živom, fazno isključivanje ili fazno smanjivanje određenih proizvoda i procesa u kojima se nalazi ili koristi živa, kao i smanjenje emisija žive i njenog ispuštanja u životnu sredinu.

Osnovne oblasti čijom implementacijom se postiže definisani cilj su: Izvori snabdevanja i trgovina živom (član 3.); Proizvodi koji sadrže živu, Proizvodni procesi u kojima se koristi živa ili jedinjenja žive (čl. 4, 5. i 6.); Zanatsko rudarstvo i dobijanje zlata u malom obimu (član 7); Emisije u atmosferu i ispuštanje u zemljište i vodu (čl. 8 i 9); Privremeno skladištenje, bezbedno po životnu sredinu, žive koja ne spada u otpadnu živu, otpadna živa (čl. 10, 11) i Kontaminirane lokacije (član 12.).

Iako je u pitanju pravno-obavezujući dokument, implementacija nekih važnih odredbi zasniva se na dobrovoljnem principu i zavisi od odluke na nacionalnom nivou, kao što su Kontaminirane lokacije (član 12.), Zdravstveni aspekti (član 16.), Istraživanje, razvoj i monitoring (član 19.), kao i Plan implementacije (član 20).

Međutim implementacija odredbi koje se zasnivaju na dobrovoljnem pristupu su od izuzetnog značaja za minimizaciju štetnih efekata koje živa ima na zdravlje ljudi i životnu sredinu.

Ključni ciljevi Konvencije odnose se pre svega na zabranu otvaranja novih rudnika žive, postepeno zatvaranje postojećih, mera za kontrolu emisija u vazduh, kao i regulisanje, na međunarodnom nivou, neformalnog sektora koji se bavi zanatskim rudarstvom i dobijanjem zlata u malom obimu i bezbednom upravljanju otpadom koji sadrži živu, otpadnom elementarnom živom i dekontaminacijom kontaminiranih lokacija.

U skladu sa Zakonom o potvrđivanju Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije, sa druge strane („Službeni glasnik RS“ broj 83/08), Republika Srbija preduzela je odgovarajuće korake za usaglašavanje nacionalnih propisa iz oblasti bezbednog upravljanja živom sa relevantnim pravnim aktima EU iz ove oblasti.

Evropska komisija zatražila je izradu „Studije o sprovođenju Minamata konvencije o živi na nivou EU i dodatnoj proceni zabrane izvoza žive (2015)“ koja je objavljena krajem 2015. godine i na osnovu koje je Evropska komisija pripremila predlog za novu Uredbu EU o živi koja uvodi odredbe Minamata konvencije u pravni sistem EU.

Nova Uredba EU br. 852/2017 o živi, kojom se stavlja van snage prethodna Uredba 1102/2008 i koja je zamenjuje, uskladila je zakonodavstvo EU sa Minamata konvencijom o živi, njenim odredbama dodatno se zabranjuje izvoz žive, obezbeđuje bezbedno skladištenje žive i živinog otpada i ograničava korišćenje žive u mnogim proizvodima. Ova uredba primenjuje se od 1. januara 2018. godine u svim državama članicama EU.

Takođe, uključivanje odredbi o emisiji žive u zakonodavstvo EU, posebno u zaključke o najboljim dostupnim tehnikama (BAT) usvojene su u skladu sa Direktivom (EU) br. 75/2010 o industrijskim emisijama i obuhvataju i postrojenja za hlor-alkalnu elektrolizu.

Efikasno i bezbedno rešavanje problema sa živom, moguće je postići ratifikacijom Minamata konvencije o živi kao i usvajanjem pojedinačnih nacionalnih programa sa akcionim planovima za svaku prioritetu oblast identifikovanu na osnovu podataka datih u dokumentu Preliminarna procena stanja žive u Republici Srbiji. Ovaj dokument rezultat je UNDP/GEF projekta „Preliminarna procena stanja za implementaciju Minamata konvencije o živi u Republici Srbiji“, koji je Ministarstvo zaštite životne sredine sprovedlo u saradnji sa UNDP kao implementacionom agencijom.

Republika Srbija u skladu sa svojim mogućnostima preduzima mere za smanjenje rizika od štetnog efekta žive po zdravlje ljudi i životnu sredinu. Odgovarajućom nacionalnom legislativom i preuzimanjem obaveza iz različitih međunarodnih sporazuma stvorena je osnova za početak rešavanja problema u vezi sa živom.

Zakonom o hemikalijama („Službeni glasnik RS”, br. 36/09, 88/10, 92/11, 93/12 i 25/15) propisana su ograničenja i zabrane proizvodnje, stavljanja u promet i korišćenja hemikalija koje predstavljaju neprihvatljiv rizik po zdravlje ljudi i životnu sredinu. Na osnovu ovlašćenja datog u ovom zakonu donet je Pravilnik o ograničenjima i zabranama proizvodnje, stavljanja u promet i korišćenja hemikalija ("Sl. glasnik RS", br. 90/13, 25/15, 2/16, 44/17, 36/18, 9/20, 57/22 i 29/24) kojim je propisana zabrana stavljanja u promet i korišćenja žive i jedinjenja žive. Lista hemikalija na koje se primenjuju zabrane i ograničenja korišćenja i stavljanja u promet, a koja je sastavni deo ovog pravilnika, preuzeta je iz Priloga XVII Uredbe 1907/2006 EU (REACH) i sadrži predviđene zabrane i ograničenja za živu, proizvode koji sadrže živu i njena jedinjenja. Izvoz elementarne žive i legura koje sadrže više od 95% žive zabranjen je odredbama Pravilnika o izvozu i uvozu određenih opasnih hemikalija („Službeni glasnik RS”, broj 93/23). Odredbe ovog pravilnika koje se odnose na izvoz žive usaglašene su sa Uredbom (EZ) 2017/852 o zabrani izvoza metalne žive i određenih jedinjenja žive i bezbednom skladištenju metalne žive.

Zakonom o upravljanju otpadom („Službeni glasnik RS”, br. 36/09, 88/10, 14/16 i 95/18 - dr. zakon i 35/23) uređeno je upravljanje otpadom koji sadrži živu i to odredbama članova koji se odnose na upravljanje istrošenim baterijama i akumulatorima (član 47.), upravljanje otpadom od električnih i elektronskih proizvoda (član 50.), i upravljanje otpadnim fluorescentnim cevima koje sadrže živu (član 51.) i upravljanje otpadnom živom, živinim jedinjenjima i otpadom koji sadrži živu (član 51.a). Ovim zakonom propisuju se mere koje je neophodno preuzeti tokom skladištenja i/ili odlaganja otpada koji sadrži živu ili živina jedinjenja, vrste objekata u kojima se može skladištiti otpad od žive ili živinih jedinjenja, kao i druge mere za bezbedno upravljanje otpadom koji sadrži živu i živina jedinjenja.

Pored pomenutih zakona formalno-pravni okvir za praćenje i regulaciju nivoa emisije žive u vazduh, vodu i zemljište čine i Zakon o zaštiti životne sredine („Sl. glasnik RS”, br. 135/04, 36/09, 36/09 - dr. zakon, 72/09 - dr. zakon, 43/11 - odluka US, 14/16, 76/18, 95/18 - dr. zakon i 95/18 - dr. zakon), Zakon o zaštiti vazduha („Sl. glasnik RS”, br. 36/09, 10/13 i 26/21 - dr. zakon), Zakon o vodama („Sl. glasnik RS”, br. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 i 95/18 - dr. zakon) i podzakonski akti doneti na osnovu ovih zakona i usklađeni sa ciljevima postavljenim u nacionalnim strateškim i programskim dokumentima.

U Republici Srbiji stanje žive prati se u okviru monitoringa i kontrole teških metala u životnoj sredini. Nacionalni registar izvora zagađivanja vodi Agencija za zaštitu životne sredine u skladu sa Zakonom o zaštiti životne sredine, dok lokalni registar izvora zagađivanja vodi jedinica lokalne samouprave u skladu sa pomenutim zakonom. Agencija za zaštitu životne sredine sprovodi i monitoring statusa površinskih i podzemnih voda i objavljuje rezultate ispitivanja kvaliteta voda, kao i godišnji Izveštaj o stanju životne sredine.

Na osnovu podataka Uprave carine iz 2017/2018. godine, uvoz elementarne žive u proseku iznosi oko 1 tone godišnje. Najveći uvoznik je farmaceutska industrija – za proizvodnju živinog amalgama za upotrebu u stomatologiji. Soli žive uvoze se u Republiku Srbiju za potrebe laboratorijskih analiza i njihova ukupna količina iznosi oko 200 kg/god.

Republika Srbija potvrdila je Protokol o teškim metalima uz CLRTAP konvenciju („Službeni glasnik RS – Međunarodni ugovori”, broj 01/12) kojim je obuhvaćena i živa. Protokol za Republiku Srbiju stupio je na snagu 24. juna 2012. godine. Jedna od osnovnih obaveza definisana ovim protokolom je smanjenje ukupnih godišnjih emisija teških metala (kadmijuma, olova i žive) u odnosu na nivo

emisija iz utvrđene referentne godine (1990. godina). Ovim je Republika Srbija prihvatile obavezu da redukuje svoje ukupne godišnje emisije ovih teških metala u atmosferu, među kojima je i živa na nivo emisija iz referentne godine. Protokol o teškim metalima ima za cilj da smanji emisije teških metala iz industrijskih izvora, procesa sagorevanja i spaljivanja otpada. Uspostavljene su stroge granične vrednosti za emisije žive iz stacioniranih izvora (hlor-alkalna postrojenja, proces sagorevanja otpada) i predložene su „najbolje dostupne tehnike” za te izvore. Protokolom su propisane mere za smanjenje teških metala u određenim proizvodima, kao što je živa u baterijama. Cilj Protokola o teškim metalima je da se smanje i kontrolišu emisije teških metala, među kojima i žive, izazvane antropogenim aktivnostima koje su predmet prekograničnog prenosa vazduhom na velike udaljenosti i za koje je poznato da mogu izazvati znatan nepovoljni uticaj na ljudsko zdravlje i životnu sredinu.

Mere usvojene od strane Vlade Republike Srbije predviđene Strategijom niskougljeničnog razvoja u periodu od 2023 do 2030 godine sa projekcijama do 2050. godine doprineće smanjenju emisije PM_{2.5} za 7% u 2030. godini. Posle 2030. godine, dolazi do značajnijeg smanjenja emisije PM_{2.5}, koje će dostići 28,7% u scenaru M2 i 39,7% u scenaru M4 do 2050. godine, a ujedno i doprindi smanjenju emisija žive iz termoenergetskog sektora i sukcesivnom zamenom udela obnovljivih izvora energije.

Sprovodenje već usvojenih vladinih mera za smanjenje zagađenja iz sektora termoelektrana na ugalj imaće sinergijske koristi u smanjenju emisije žive iz istih izvora. Globalni mehanizmi finansiranja biće dostupni za doprinos i finansiranje nekih projekata koji se odnose na smanjenje emisije žive iz energetskog sektora.

U skladu sa odredbama Minamata konvencije o definisanim industrijskim procesima koji predstavljaju moguće izvore emisije žive u atmosferu, u Republici Srbiji postoje termoelektrane i toplane na čvrsta goriva, postrojenja za proizvodnju cementnog klinkera i proizvodnju obojenih metala.

Hlor - alkalna elektroliza, kao proces u kome se koristi živa, određena je od strane UNEP kao jedan od najvećih mogućih izvora zagađenja ovim metalom. Iz tog razloga, deo Minamata konvencije uređuje oblast hlor-alkalne elektrolize i tim odredbama uvedena je obaveza za zemlje potpisnice da do 2025. godine pređu na tehnologiju bez upotrebe žive.

Najvažniji industrijski procesi u kojima se upotrebljavala živa u Republici Srbiji su hlor-alkalna elektroliza i proizvodnja vinil hlorid monomera. Proizvodnja vinilhlorid monomeraprestala je, nakon uništavanja proizvodnog pogona tokom NATO bombardovanja 1999. godine, dok je 2014. godine potpuno prestao sa radom i poslednji pogon hlor-alkalne elektrolize.

Još uvek je aktuelna upotreba živinih amalgama u stomatologiji ali Republika Srbija već priprema Nacionalni program za postepeno ukidanje istih.

Dve hemijske kompanije u Republici Srbiji imale su postrojenja za hlor-alkalnu elektrolizu: „Petrohemija” - pogon „Elektroliza” u Pančevu i „Župa” – fabrika kalijum hlorida u Kruševcu. Oba domaća postrojenja za hlor-alkalnu elektrolizu bila su bazirana na zastareloj tehnologiji sa živim ćelijama (oko 15 tona elementarne žive u pogonu „Elektroliza” i 12 tona elementarne žive u ćelijama „Župe”)

Na osnovu podataka nadležnog ministarstva i Geološkog instituta Srbije, u postupcima proizvodnje plemenitih metala u Republici Srbiji ne koristi se postupak ekstrakcije elementarnom živom, jer se dobijanje zlata i srebra vrši iz anodnog mulja. Na osnovu prikupljenih podataka i kontakata sa industrijom, utvrđeno je da u Republici Srbiji ne postoje preduzeća koja se bave proizvodnjom aparata i mernih instrumenata koji u sebi sadrže živu. Merni instrumenti koji sadrže živu potiču iz uvoza.

Takođe, otpadni pesticidi na bazi živinih jedinjenja su izvezeni i uništeni. U vezi sa kontaminacijom životne sredine koja potiče iz postrojenja „Elektroliza” (Pančeve) (sama zgrada, prisutne ćelije koje sadrže zaostale manje količine žive, otpad koji sadrži živu, otpadna živa, otpadni mulj itd), koja je identifikovana kao

prioritet za rešavanje problema, u 2022. godini, zaključkom Vlade odobren je „Plan sanacije HIP Petrohemija“ kojim su detaljno isplanirani način i metode za dekontaminaciju svih vrsta otpada kontaminiranih živom:

- ex-situ stabilizacija/solidifikacija zemljišta kontaminiranog živom, iskop, uklanjanje i odlaganje zemljišta zagađenog živom na stalnoj deponiji opasnog otpada
- ex-situ stabilizacija/solidifikacija otpadnog mulja koji sadrži živu i odlaganje na deponiji opasnog otpada
- in-situ stabilizacija/solidifikacija otpadnog mulja koji sadrži živu, iskop i odlaganje na deponiji opasnog otpada.
- demontaža opreme i rušenje objekta.

Ovim planom i preuzimanjem odgovornosti vlasnika za sanaciju ove lokacije, rešiće se ogroman problem koji Republika Srbija ima sa kontaminiranim lokacijom.

Otpad koji sadrži živu, a potiče iz „Župe“ – fabrika kalijum hlorida, skladišti se u sarkofazima i čuva unutar fabričkog kruga na lokacijama koje su za to predviđene.

U Republici Srbiji nikada se nije vršila primarna eksploatacija žive, tako da odredbe konvencije koje se odnose na ovu oblast ne predstavljaju problem za izvršenje obaveza prema konvenciji.

Takođe, u Republici Srbiji nikada se nije koristila živa za ekstrakciju plamenitih metala, pa ni zlata, tako da ni ova oblast Konvencije ne predstavlja izazov za imlementaciju.

U cilju pripreme za ratifikaciju ove konvencije kojom će Republika Srbija preuzeti propisane obaveze iz konvencije, Ministarstvo zaštite životne sredine je, u saradnji sa Programom UN za razvoj (UNDP) realizovalo projekat „Preliminarna procena stanja za implementaciju Minamata konvencije o živi u Republici Srbiji“.

Cilj projekta bio je sveobuhvatno sagledavanje stanja upravljanja živom u Republici Srbiji, kao i procena spremnosti Republike Srbije da implementira sve međunarodne obaveze propisane odredbama Minamata konvencije, koji se završio izradom Izveštaja o proceni kapaciteta Republike Srbije za punu implementaciju Minamata konvencije (MIA Report).

Preliminarna procena stanja žive u Republici Srbiji urađena je u skladu sa vodičem i programskim paketom za izradu inventara žive („Alat za identifikaciju i kvantifikaciju ispuštanja žive“), Ujedinjenih nacija za životnu sredinu (UNEP). Proračuni su zasnovani na masenim bilansima za svaki tip izvora ispuštanja žive, uzimajući u obzir unapred utvrđene faktore koji se koriste pri izračunavanju unosa žive u okruženje i njenog ispuštanja, tzv. podrazumevani ulazni faktori i faktori distribucije izlaznih vrednosti. Faktori su izvedeni iz podataka o unosima i ispuštanjima žive za relevantne vrste izvora žive iz dostupne literature i drugih relevantnih izvora podataka.

Za sledeće potkategorije izvora žive procene su izrađene na mnogo detaljnijem nivou, tj. unos i ispuštanje žive su procenjeni na osnovu mnogo detaljnijeg nivoa 2 inventara:

1. Sagorevanje uglja u elektranama;
2. Sagorevanje uglja u industrijskim kotlovima na ugalj;
3. Ostalo sagorevanje uglja;
4. Sagorevanje/upotreba naftnog koksa i teškog ulja;
5. Korišćenje benzina, dizel goriva, loživog ulja, kerozina, TNG i drugih lakovih do srednje lakovih destilata;
6. Prirodni gas – korišćenje gasovoda;
7. Proizvodnja energije i toplote iz biomase;
8. Sagorevanje drvenog uglja;
9. Ekstrakcija mineralnih ulja;
10. Rafinacija mineralnog ulja;
11. Ekstrakcija i prerada prirodnog gasa;
12. Proizvodnja bakra iz koncentrata;

13. Primarna proizvodnja feroznih metala;
14. Proizvodnja cementa;
15. Proizvodnja recikliranih feroznih metala (gvožđe i čelik);
16. Spaljivanje opasnog otpada;
17. Nedozvoljeno paljenje otpada (otvoreno paljenje na deponijama i smetlištima);
18. Kontrolisane deponije;
19. Nedozvoljeno odlaganje otpada na smetlištima;
20. Sistem za tretman otpadnih voda;
21. Krematorijumi i groblja.

Svesna da je za konačno rešenje ovog problema neophodno angažovanje mnogih resursa, Republika Srbija očekuje pomoć međunarodnih institucija u cilju preduzimanja potrebnih aktivnosti za rešavanje globalnog problema koji predstavlja živa. Prioriteti za međunarodne donacije su mere za sprečavanje zagađenja vazduha, zagađenja vode i odlaganje otpada.

Na nacionalnom nivou postoje problemi koji se odnose na povećane koncentracije žive u životnoj sredini. Takođe, ne postoji dovoljan broj podataka i merenja koncentracije žive u životnoj sredini, posebno u pojedinim sektorima i proizvodnim delatnostima.

Potpisivanje međunarodnog pravno-obavezujućeg instrumenta o živi (Minamata konvencija), omogućće bolji pristup sredstvima za izgradnju kapaciteta i finansiranje aktivnosti na nacionalnom nivou za rešavanje problema žive u životnoj sredini. Predstavnici Republike Srbije su, u dosadašnjem periodu, aktivno učestvovali u definisanju sadržaja Minamata konvencije koja svojim odredbama izražava interes svih država sa ekonomijom u tranziciji.

Uzimajući gore navedeno, u dugogodišnjem radu Ministarstva zaštite životne sredine, preduzeti su mnogi koraci u cilju smanjenja efekata žive na životnu sredinu i zdravlje ljudi.

U skladu sa navedenim, Republika Srbija već ispunjava veliki deo obaveza propisanih Minamata konvencijom. Rok za ispunjenje obaveza definisanih ovom konvencijom u proseku je od tri do pet godina od dana potvrđivanja Minamata konvencije, odnosno u skladu sa posvećenostima i spremnostima Vlade Republike Srbije, pri čemu posebno treba istaći proces EU integracija. Takođe, Minamata konvencija omogućava da se preduzmu mere koje će kroz aspekt životnog ciklusa omogućiti bezbednost od žive u životnoj sredini, ne samo na nacionalnom već i na globalnom nivou.

Imajući u vidu gore navedeni interes za unapređenje stanja životne sredine i primenu principa održivosti, usaglašenost Minamata konvencije sa već ratifikovanim instrumentima međunarodnog prava od strane Republike Srbije (Bazelskom konvencijom o kontroli prekograničnog kretanja opasnih otpada i njihovom odlaganju- Odlukom BC-12/4 i BC-14/8 za usaglašavanje Odluke BC-12/4 države članice Bazelske konvencije su usvojile Tehničko uputstvo o upravljanju otpadnom živom i živim jedinjenjima i otpadom koji sadrži živu, Roterdamskom konvencijom o postupku davanja saglasnosti na osnovu prethodnog obaveštenja za određene opasne hemikalije i pesticide u međunarodnoj trgovini i Stokholmskom konvencijom o dugotrajnim organskim zagađujućim supstancama), te doprinos ukupnim spoljnim i unutrašnjim odnosima zemlje, kao i naporima Republike Srbije i težnjama na evropskom putu, ratifikacija Minamata konvencije je logičan nastavak napornog rada i svim oblastima upravljanja životnom sredinom. Samom ratifikacijom omogućiće bolji pristup sredstvima za izgradnju kapaciteta i finansiranje aktivnosti na nacionalnom nivou za rešavanje problema žive u životnoj sredini.

III.1. Objašnjenje osnovnih pravnih instituta i pojedinačnih rešenja zakona o potvrđivanju Minamata konvencije o živi

Odredbom člana 1. zakona predviđa se potvrđivanje Minamata konvencije o živi koja je sačinjena u Kumamotou, Japan, 10. oktobra 2013. godine.

Odredba člana 2. zakona sadrži tekst Minamata konvencije o živi u originalu na engleskom jeziku i prevodu na srpski jezik.

U odredbi člana 3. zakona utvrđuje se nadležni državni organ za njegovo sprovećenje

U odredbi člana 4. zakona utvrđuje se opredeljenost Republike Srbije da priznaje oba načina rešavanja sporova oko tumačenja ili primene Konvencije u skladu sa odredbama člana 25. stav 2. Minamata konvencija o živi.

U odredbi člana 5. zakona uređuje se stupanje na snagu ovog zakona.

III.2. Objašnjenje osnovnih pravnih instituta i pojedinačnih rešenja Minamata konvencije o živi

Preambula konvencije daje osnove za konvenciju, uspostavlja prethodne relevantne odluke i zajedničke akcije po pitanju žive.

Član 1. definiše ciljeve konvencije, a to su zaštita zdravlja ljudi i životne sredine, od antropogenih emisija i ispuštanja žive.

Članom 2. definisani su osnovni pojmovi koji se koriste u tekstu Konvencije. Takođe u određenim zahtevima Konvencije definisani su specifični pojmovi za datu oblast.

Član 3: Izvori snabdevanja i trgovina živom

Nova primarna eksploracija žive zabranjena je od dana stupanja na snagu Konvencije u državi u kojoj je ratifikovana. Postojeća primarna eksploracija žive postaje zabranjena 15 godina nakon stupanja na snagu Konvencije za zemlju članicu. Nakon ratifikacije, živa iz primarne eksploracije može se koristiti samo za pravljenje dozvoljenih proizvoda ili koristiti u dozvoljenim procesima (kao što su proizvodnja vinilchlorid monomera, itd. opisanih u članovima 4. i 5.), ili se odlaže u skladu sa zahtevima iz sporazuma. To podrazumeva da živa iz primarne eksploracije neće biti dostupna za korišćenje za zanatsko ruderstvo i dobijanje zlata u malom obimu kada država ratifikuje sporazum. Identifikacija zaliha žive većih od 50 tona je opcionala, ali zemlje "će nastojati" da to urade. Ovaj stav je zapravo i povezan sa članom 10. koji se odnosi na privremeno skladištenje.

Strane ugovornice su obavezne da "preduzmu mere" kako bi se osiguralo da, kada se zatvori hlor-alkalno postrojenje, višak žive odloži u skladu sa zahtevima iz Konvencije, a ne ponovo obnovi, reciklira ili direktno ponovno upotrebi. Ova odredba treba da spreči da se živa iz ovih postrojenja ne stavlja u promet. Međutim, dobri mehanizmi kontrole su i dalje potrebni da bi se ovo postiglo.

Trgovina živom, uključujući recikliranu živu nastalu topljenjem obojenih metala, kao i sadržaj žive u proizvodima, dozvoljena je, ako se koristi za "dozvoljenu upotrebu" po Konvenciji. Konvencija sadrži "postupak saglasnosti na osnovu prethodnog obaveštenja" za trgovinu živom koji zahteva od zemlje koja izvozi da obezbedi od izvozne strane pismenu saglasnost za uvoz, a zatim da se osigura da se živa koristi samo za dozvoljene svrhe po Konvenciji ili za privremeno skladištenje. Javni registar koji vodi Sekretarijat sadržaće obaveštenja o saglasnostima.

Ako država koja nije Strana ugovornica Konvencije izvozi živu strani ugovornici, ona mora da dokaže da ona ne potiče iz zabranjenih izvora.

Ovaj član ne odnosi se na trgovinu „nečistoćama žive ili živih jedinjenja koja se prirodno javljaju“ u rudama uglja, ili na „nenamernom ispuštanju“ u hemijskim proizvodima ili proizvodima koji sadrže živu.

Svaka Strana ugovornica mora da izvesti Sekretarijat (član 21.), da je postupila u skladu sa zahtevima ovog člana.

Član 4: Proizvodi koji sadrže živu

Zabrana proizvoda odnosi se na „preduzimanje odgovarajućih mera“ da se „ne dozvoli“ proizvodnja, uvoz ili izvoz novih proizvoda koji sadrže živu. Sporazum koristi takozvani pristup „pozitivne liste“. To znači da su proizvodi koji se postepeno napuštaju navedeni u tekstu Konvencije.

Strange ugovornice treba da obeshrabre proizvodnju i distribuciju odnosno trgovinu novih proizvoda koji sadrže živu, osim ako smatraju da analiza rizika i koristi za životnu sredinu i ljudsko zdravlje pokazuje veću korist pri upotrebi tih proizvoda. Pod ovim „izgovorom“ proizvodi moraju biti prijavljeni Sekretarijatu, koji će prikazivati javnosti ove informacije. Dat je spisak proizvoda koji su ukinuti 2020. godine. Međutim (prema članu 6.), zemlje mogu da se prijave za petogodišnje produženje rokova i taj rok se može još produžiti na ukupno 10 godina, čineći da datum stupanja na snagu za proizvode bude 2030. godina.

Proizvodi na koje se odnosi zabrana proizvodnje i korišćenja sa rokom 2020. godine su:

1. baterije (osim dugmastih cink-srebroksidnih baterija sa sadržajem žive < 2%, dugmastih cink-vazduh baterija sa sadržajem žive < 2%);
2. većina prekidača i releja;
3. kompaktne fluorescentne sijalice (CFLc) jednake ili manje od 30 W koje sadrže više od 5 mg žive po sijalici;
4. halogene sijalice (LFLc) koje se koriste za rasvetu:
 - (a) Sa tri sloja fosfora, snage manje od 60 W, u kojima je sadržaj žive veći od 5 mg po sijalici;
 - (b) Fluorescentne cevi sa halofosfat fosfor tehnologijom, snage manje ili jednake 40 W, u kojima je sadržaj žive veći od 10 mg po sijalici;
5. Živine sijalice visokog pritiska (HPMV) koje se koriste za rasvetu;
6. Živa u fluorescentnim lampama sa hladnom katodom (CCFL) i fluorescentnim lampama sa eksternom elektrodom (EEFL) za elektronske displeje:
 - (a) kratkog dometa (manji ili jednaki 500 mm) u kojima je sadržaj žive veći od 3,5 mg po lampi;
 - (b) srednjeg dometa (veći od 500 mm i manji ili jednaki 1 500 mm) u kojima je sadržaj žive veći od 5 mg po lampi;
 - (v) dugog dometa (veći od 1 500 mm) u kojima je sadržaj žive veći od 13 mg po lampi;
7. Kozmetički preparati (u kojima je sadržaj žive veći od 1 ppm), uključujući sapune i kreme za izbeljivanje lica, ne uključujući preparate za negu kože oko očiju u kojima se živa koristi kao konzervans, a gde nisu dostupne efikasne i bezbedne zamene za konzervans;
8. Pesticidi, biocidi i antiseptici za topikalnu primenu;
9. Merni instrumenti koji nisu elektronski (barometri, higrometri, manometri, termometri, sfigmomanometri), osim neelektronskih mernih instrumenata koji se ugrađuju u kompleksnu opremu ili koji se koriste za veoma precizna merenja, za koje ne postoji alternativni proizvodi koji ne sadrže živu.

Proizvod koji treba da bude „postepeno izbačen“ je zubni amalgam i države treba da primene dve mere sa liste od devet mogućnosti, uzimajući u obzir „domaće prilike Strange ugovornice i relevantna međunarodna uputstva“ npr. uspostavljanje

programa prevencije da bi se minimizovala potreba za zubnim plombama i promovisala upotreba ekonomičnih i klinički efikasnih alternativa bez žive, kao i programe osiguranja koji podstiču alternative bez žive u odnosu na živin amalgam i ograničavanje upotrebe amalgama u inkapsuliranoj formi.

Proizvodi koji nisu regulisani Konvencijom su proizvodi neophodni za civilnu zaštitu i vojne potrebe; proizvodi za istraživanje i baždarenje instrumenata za upotrebu kao referentni standard; ukoliko ne postoje mogući alternativni proizvodi koji ne sadrže živu.

Strane ugovornice mogu predložiti dodatne proizvode za fazno ukidanje dostavljajući i informacije o tehničko-ekonomskoj izvodljivosti i riziku po životnu sredinu i zdravlje, kao i koristima tog načina upotrebe.

Član 5: Proizvodni procesi u kojima se koristi živa ili jedinjenja žive

Procesi koji će se biti fazno ukinuti i koji koriste živu su hloralkalna proizvodnja (do 2025. godine) i proizvodnja acetaldehida gde se koriste živa ili živina jedinjenja kao katalizatori (2018. godine). Ovim članom utvrđeno je da zemlje mogu da konkurišu za petogodišnje izuzeće, i posle da produže to odlaganje za ukupno 10 godina, pomerajući efektivne datume za prestanak ove proizvodnje do 2035. odnosno 2028. godine.

Određeni procesi omogućavaju trajno korišćenje žive i za njih nije propisan datum faznog ukidanja. Ovo uključuje proizvodnju vinilhlorid monomera (VCM), natrijum- ili kalijum- metilata ili etilata i poliuretana. Proizvodnja vinilhlorid monomera se ne pojavljuje u UNEP statistikama emisija u vazduh zbog nedostatka podataka.

Za poliuretane, strane ugovornice su kao cilj postavile „fazno stavljanje van upotrebe, što je pre moguće, u roku od 10 godina od dana stupanja na snagu Konvencije“. Ipak, konvencija izuzima taj proces iz stava 6. kojim se zabranjuje stranama ugovornicama da koriste živu u objektu koji nije postojao pre datuma stupanja na snagu konvencije. To podrazumeva da novi objekti za proizvodnju poliuretana gde se koristi živa mogu da budu operativni nakon stupanja na snagu Konvencije za stranu ugovornicu.

Izuzeti procesi koji nisu obuhvaćeni ovim članom su procesi gde se koriste proizvodi koji sadrže živu, procesi za proizvodnju proizvoda koji sadrže živu ili procesi gde se prerađuje otpad koji sadrži živu.

Stranama ugovornicama zabranjeno je da dozvole korišćenje žive u novim hlor-alakalnim pogonima i objektima za proizvodnju acetaldehida nakon stupanja na snagu Konvencije. Regulisani procesi su oni koji su navedeni u Delu I Aneksa B. Međutim, strane ugovornice treba da „obeshrabre“ razvoj novih procesa gde se koristi živa.

Strane ugovornice mogu predložiti dodatne procese za postepeno isključenje iz upotrebe, uključujući informacije o tehničko-ekonomskoj izvodljivosti, kao i rizike i koristi za životnu sredinu i zdravlje ljudi.

Član 6: Izuzeci koji su dostupni na zahtev strane ugovornice

Strane ugovornice se mogu registrovati za petogodišnje produženje rokova za postepeno isključenje korišćenja žive za proizvode ili u procesima (iz Aneksa A i B) kada postanu Strana ugovornica ili kada se novi proizvodi ili procesi dodaju Konvenciji. Strane ugovornice ne moraju da objasne zašto im je potrebno izuzeće. Kao i Stokholmska konvencija, Konvencija o živi uspostaviće javno dostupan registar izuzetaka koji će obuhvatiti listu zemalja koje su tražile izuzeće i datume kada ističu rokovi za ta izuzeća.

Period petogodišnjeg izuzeća može da se produži za još pet godina, ako Konferencija Strana ugovornica pristane na zahtev strane ugovornice. Da bi donela ovu odluku Konferencija Strana ugovornica trebalo bi da uzme u obzir izveštaj sa

molbom koji opravdava produžetak, informacije o dostupnosti alternativa, okolnosti razvoja i tranzicije te zemlje i aktivnosti da se obezbedi ekološki bezbedno skladištenje i uništavanje. Izuzeće se može produžiti jednom po proizvodu/procesu. Izuzeće nije dozvoljeno nakon što isteka perioda od 10 godina.

Član 7: Zanatsko rudarstvo i dobijanje zlata u malom obimu (ASGM)

Cilj je da se „preduzmu koraci za smanjenje, a gde je to izvodljivo eliminaciju, upotrebe žive i živinih jedinjenja, kao i ispuštanja žive u životnu sredinu iz rudarstva i prerade“. Zanatsko rudarstvo i dobijanje zlata u malom obimu je aktivnost koja se definiše kao „rudarstvo i prerada u kojoj se živila jedinjenja koriste za izdvajanje zlata iz rude“.

Prema odredbama o trgovini (član 3.) živa iz primarne eksploatacije žive i hloralkalnih objekata ne može da se koristi za zanatsko rudarstvo i dobijanje zlata u malom obimu, posle stupanja na snagu Konvencije.

Član 8: Emisije (Vazduh)

Cilj odredbi ovog člana je „kontrola i gde je to izvodljivo smanjenje emisije žive i živinih jedinjenja“. Za postojeće izvore, cilj ovog člana su „mere koje primenjuju strane ugovornice da bi se postigao odgovarajući napredak u smanjenju emisije tokom vremena“. Izvori emisije u vazduhu uključeni u Konvenciju su termoelektrane koje za proizvodnju energije koriste ugalj; industrijski kotlovi na ugalj, procesi topljenja i pečenja rude koji se koriste za proizvodnju obojenih metala (samo olovo, cink, bakar, industrijsko zlato), insineratori otpada, postrojenja za proizvodnju cementnog klinkera. Izvori emisija koje su izbrisane iz Konvencije tokom pregovora su nafta i gas; objekti u kojima se proizvodi koji sadrže živu proizvode; objekti koje koriste živu u proizvodnim procesima koji su identifikovani u Aneksu D; proizvodnja gvožđa i čelika uključujući sekundarni čelik i spaljivanje u otvorenom plamenu.

Priprema nacionalnog plana za kontrolu emisija je opcionala. Ako je plan napravljen, podnosi se Konferenciji Strana ugovornica u roku od četiri godine od stupanja na snagu za stranu ugovornicu. Za nove izvore postoje jače mere kontrole od postojećih izvora. Za nove izvore potrebna je primena najboljih dostupnih tehnika odnosno najboljih praksi po životnu sredinu (BAT/BEP) za „kontrolu i gde je to izvodljivo smanjenje“ emisija. (BAT/BEP) je potrebno sprovesti najkasnije pet godina nakon stupanja na snagu Konvencije za tu stranu ugovornicu. Granične vrednosti emisije mogu biti zamena za (BAT/BEP), ako su u skladu sa njegovom primenom. (BAT/BEP) Uputstvo usvojeno je na Prvoj Konferenciji Strana ugovornica. Novi izvor može biti ili nova izgradnja objekta godinu dana nakon stupanja na snagu za tu zemlju ili značajna izmena objekta iz kategorija navedenih u Aneksu D. Precizira se da bi se postojeći izvor „smatrao“ novim izvorom, modifikacija mora biti „izvor emisije koja za rezultat ima značajan porast emisija, isključujući bilo kakve promene u emisijama koje nastaju kao rezultat regeneracije sporednih proizvoda. Strana ugovornica odlučivaće o tome da li je modifikacija značajna ili ne“. Ne postoji obaveza za postojeći objekat da se primeni BAT/BEP. Za postojeće izvore, Strana ugovornica treba da predvidi i realizuje jednu ili više mera sa spiska, koji uključuje kvantifikovani cilj za kontrolu i, gde je moguće, smanjenje emisija iz određenog izvora, granične vrednosti emisija, BAT/BEP strategiju za upravljanje više zagađivača i alternativne mere, uzimajući pri tome u obzir „nacionalne okolnosti, i ekonomsku i tehničku izvodljivost i pristupačnost mera“..

Sva smanjenja se odnose na smanjenje „po objektu“, tako da će povećan broj objekata povećati ukupnu emisiju žive.

Strane ugovornice moraju da uspostave inventar emisija iz relevantnih izvora (Aneks D) što je pre moguće, a najkasnije pet godina nakon stupanja na snagu za tu

zemlju. Strane ugovornice moraju da izveštavaju o svojim postupcima u vezi ovog člana u skladu sa zahtevima iz člana 21.

Član 9: Ispuštanja (zemljište i voda)

Cilj odredbi ovog člana je „kontrola i gde je to izvodljivo smanjenje ispuštanja žive“. Na državi je diskreciono pravo da odlučuje šta je izvodljivo. Izvori na koje se odnosi Konvencija određuju zemlje članice. Kao izvori ispuštanja mogu se smatrati: objekti u kojima se proizvode proizvodi koji sadrže živu; objekti koje koriste živu ili živina jedinjenja u proizvodnim procesima navedenim u Aneksu D i objekti u kojima se proizvodi živa kao sporedni proizvod kod obojenih metala u rudarstvu i pri topljenju. U ovom članu propisana je kontrola „relevantnih izvora“-onih koje su kao pojedinačan izvor identifikovale zemlje koje ispuštaju „značajnu“ količinu žive. Priprema nacionalnog plana za kontrolu ispuštanja je opcionala. Ako je napravljen, podnosi se Konferenciji Strana ugovornica u roku od četiri godine od dana stupanja na snagu za stranu ugovornicu. U vezi mera kontrole, strane ugovornice bi trebalo da „po potrebi“ sprovedu: granične vrednosti ispuštanja, BAT/BEP, strategiju kontrole više zagađivača kojom bi se posredno ostvarile koristi za kontrolu ispuštanja žive ili druge alternativne mere.

Strane ugovornice treba da identifikuju izvore ispuštanja žive u zemljište i u vodu najkasnije tri godine nakon stupanja na snagu za tu državu i redovno nakon toga. Strane ugovornice treba da uspostave inventar ispuštanja iz relevantnih izvora u najkraćem mogućem roku, a najkasnije pet godina nakon stupanja na snagu za tu državu. Konferencija Strana ugovornica razviće „što je pre moguće“ smernice o BAT/BEP i postupak za izradu inventara emisija.

Strane ugovornice moraju da izveštavaju o svojim postupcima na osnovu ovog člana u skladu sa zahtevima iz člana 21.

Član 10: Privremeno skladištenje bezbedno po životnu sredinu za živu, a koja ne spada u otpadnu živu

Privremeno skladištenje žive može biti samo za upotrebu koja je dozvoljena Konvencijom. Privremeno skladištenje ima sličnu funkciju kao skladištenje zaliha žive. Strane ugovornice moraju „preduzeti mere“ kako bi se osiguralo da se živa privremeno skladišti na ekološki prihvatljiv način i da osiguraju da ti objekti ne postanu živom kontaminirane lokacije.

Član 11: Otpad koji sadrži živu

U Konvenciji su primenjene definicije Bazelske konvencije za otpad: otpad koji se sastoji od ili sadrži ili je kontaminiran živom ili živinim jedinjenjima. Konferencija Strana ugovornica će u saradnji sa Bazelskom konvencijom odlučiti oko relevantnih graničnih koncentracija za određivanje količine žive u otpadu koje ga čine opasnim.

Konvencija posebno isključuje raskrivke i jalovinu, osim ako ove vrste otpada nisu nastale u procesu primarnog vađenja žive u rudnicima, odnosno ako isti ne sadrže živu ili jedinjenja žive u vrednostima koje prevazilaze dozvoljene granične vrednosti koje je propisala Konferencija Strana ugovornica. Ovo obuhvata jalovinu koja sadrži živu iz svih vrsta rudarskih radova. Strane ugovornice treba da „preduzmu mere“ kako bi upravljanje otpadom žive na ekološki prihvatljiv način u skladu sa smernicama Bazelske Konvencije i budućim smernicama koje će biti dodate Konvenciji. Vlade Strane ugovornice mogu da iskoriste ekonomski instrumente ako žele.

Živin otpad može biti obnovljen, recikliran ili direktno korišćen na način koji je dozvoljen Konvencijom. Živa iz rashodovanih hlor-alkalnih postrojenja regulisana je

odvojeno po članu 3. (ponuda i trgovina). Stranama ugovornicama Bazelske Konvencije nije dozvoljen prekogranični prevoz otpada, osim u svrhu ekološki bezbednog odlaganja.

Član 12: Kontaminirane lokacije

Aktivnosti u vezi sa kontaminiranim lokacijama su dobrovoljne: strane ugovorica „će nastojati...“

Klauzula koja zahteva finansiranje uklonjena je tokom pregovora iz teksta konvencije. Moguće dobrovoljne aktivnosti uključuju razvijanje strategije za identifikaciju i procenu kontaminiranih lokacija i smanjenje rizika, uključujući „gde je to potrebno“, procenu rizika po zdravlje ljudi i životnu sredinu. Ne pominje se uloga zagađivača da finansijski doprinesu čišćenju lokacija ili bilo kojeg uslova za obeštećenje žrtvama. Konferencija Strana ugovornica treba da razvije uputstva o upravljanju kontaminiranim lokacijama, ali Konvencija za to ne predviđa rok.

Uputstva o upravljanju kontaminiranim područjima obuhvataju identifikaciju lokacija i karakterizaciju; uključivanje javnosti; procenu rizika po zdravlje ljudi i životnu sredinu; opcije za upravljanje rizikom kontaminiranih lokacija; evaluaciju koristi i troškova i ocenjivanje rezultata.

Član 13: Finansijski izvori i mehanizmi

Član potvrđuje da je ukupna efikasnost sprovođenja Konvencije za zemlje u razvoju u vezi sa efikasnim finansijskim mehanizmom. Član obavezuje svaku stranu ugovornicu da raspodeli sredstva za realizaciju Konvencije, uzimajući u obzir nacionalne politike, prioritete, planove i programe.

Različiti izvori finansiranja su naznačeni, uključujući multilateralne, regionalne i bilateralne.

„Mehanizam će podržavati obezbeđivanje sredstava i iz drugih izvora, uključujući i privatni sektor, i težiće tome da izvrši optimizaciju izvora sredstava sa aktivnostima za koje se data sredstva obezbeđuju.“

Aktivnosti za finansiranje moraju u potpunosti uzeti u obzir specifične potrebe i posebne okolnosti malih ostrvskih država u razvoju ili najmanje razvijenih država. Karakteristike mehanizma za podršku implementaciji konvencije kod zemalja u razvoju i tranziciji je pristup „predvidivim, adekvatnim i blagovremenim finansijskim resursima“.

Finansijski mehanizmi uključuju Poverilački fond (TrustFund) Globalnog fonda za životnu sredinu (GEF) i „specijalni međunarodni program“ koji će obezbititi izgradnju kapaciteta i tehničku pomoć.

Obaveze GEF poverilačkog fonda su pružanje „...predvidivih, adekvatnih i blagovremenih finansijskih resursa kojima će se pokriti troškovi kao podrška u primeni ove konvencije...“.

GEF poverilački fond radi u skladu sa uputstvom Konferencije Strana ugovornica. Ovaj fond obezbeđuje sredstva za finansiranje dogovorenih aktivnosti za koje postoji korist za životnu sredinu na nivou celokupne svetske zajednice i dogovorenih početnih aktivnosti koje omogućavaju postizanje određenih ciljeva. GEF uzima u obzir smanjenje emisije/ispuštanja žive kod predloženih aktivnosti u odnosu na proračunate troškove tih aktivnosti.

Uputstva Konferencije Strana ugovornica ka GEF Poverilačkom fondu su strategije, politike, prioriteti, i kriterijumi za ispunjenost uslova za pristup i korišćenje finansijskih resursa. Takođe, Konferencija Strana ugovornica pruža smernice u smislu indikativne liste kategorija aktivnosti za koje se može dobiti podrška od Poverilačkog fonda GEF.

Međunarodni program radi pod vođstvom i smernicama Konferencije Strana ugovornica. Program će biti finansiran na dobrovoljnoj osnovi.

Član 14: Izgradnja kapaciteta, tehnička pomoć i prenos tehnologija

Ovaj član obavezuje strane ugovornice da „sarađuju“ i da obezbede blagovremenu i odgovarajuću izgradnju kapaciteta i tehničku pomoć „u okviru svojih mogućnosti“. Najmanje razvijene zemlje i male ostrvske države, kao i zemlje u razvoju i tranziciji su naznačeni kao primaoci transfera tehnologije. Različiti aranžmani za pomoć se pominju kao mogući: regionalni, podregionalni i nacionalni.

Sinergije sa drugim sporazumima se ohrabruju. „Razvijene zemlje koje su potpisnice ove konvencije, kao i druge strane ugovornice, obavezuju se da će u okviru svojih mogućnosti promovisati i omogućavati, uz podršku privatnog sektora i drugih relevantnih zainteresovanih strana, razvoj, prenos i širenje, kao i pristup najmodernejšim bezbednim alternativnim tehnologijama po životnu sredinu“. Privatni sektor i druge zainteresovane strane treba da ih podrže u ovom nastojanju.

Član 15: Komitet za implementaciju i praćenje usklađenosti

Cilj komiteta je „promocija implementacije i praćenja usklađenosti sa svim odredbama ove konvencije“. Komitet treba da ispita i pojedinačna i sistemska pitanja sprovođenja, kao i da daje preporuke Konferenciji Strana ugovornica. Komitet je dužan da ima „ulogu koja omogućava i olakšava pomenute procese, a posebno će obraćati pažnju na specifične nacionalne okolnosti i mogućnosti svake strane ugovornice“. Komitet će biti pomoćno telo Konferencije Strana ugovornica.

Komitet ima 15 članova (tri iz svakog regiona UN) i radiće prema Poslovniku o radu. Članovi moraju imati „kvalifikacije koje su relevantne za oblast koju reguliše ova konvencija. Sve relevantne oblasti biće ravnomerno zastupljene.“

U svom radu, Komitet može da razmatra pisane podneske Strana ugovornica o usklađenosti te strane ugovornice; nacionalne izveštaje i zahteve Konferencije Strana ugovornica.

Član 16: Zdravstveni aspekti

U ovom članu se ukazuje na dobrovoljnost u vezi sa aktivnostima koje se odnose na zdravstveni aspekt i sadrži niz izbornih aktivnosti. Opcione aktivnosti promovišu razvoj i implementaciju strategija i programa kojima bi se identifikovale i zaštitile populacije izložene riziku, posebno ugrožene populacije. Ovo uključuje usvajanje naučno zasnovanih smernica o zdravlju u vezi sa izloženošću živi i jedinjenjima žive, definisanje ciljeva za smanjenje izloženosti živi, a gde je to potrebno i obrazovanje javnosti uz učešće sektora za javno zdravlje, kao i drugih relevantnih sektora, kao i uspostavljanje i jačanje institucionalnih i profesionalnih kapaciteta zdravstvene prevencije, dijagnostike, lečenja i praćenja zdravstvenih rizika vezanih za izloženost živi.

Konferencija Strana ugovornica uz konsultaciju, promoviše saradnju i razmenu informacija sa Svetskom zdravstvenom organizacijom- WHO, Međunarodnom organizacijom rada- ILO i drugim relevantnim međudržavnim organizacijama prema potrebi.

Član 17: Razmena informacija

U ovom članu Strane ugovornice se obavezuju da olakšaju razmenu različitih tipova informacija, uključujući naučne, tehničke, ekonomske, pravne, ekotoksikološke, i bezbednosne informacije; podatke o smanjenju ili ukidanju proizvodnje, korišćenju, trgovini, emisijama, i ispuštanju žive; informacije o tehničkim i ekonomski održivim alternativama za proizvode koji sadrže živu, o proizvodnim procesima koji koriste živu, i aktivnostima i procesima koji ispuštaju živu; podacima o

alternativama, uključujući zdravstvene i ekološke rizike, i ekonomski i socijalni troškove i koristi takvih alternativa; kao i epidemiološke informacije.

Strane ugovornice mogu razmenjivati informacije direktno, preko Sekretarijata ili preko drugih organizacija koji se bave pitanjima hemikalija ili otpada.

Sekretarijat je dužan da omogući saradnju u razmeni informacija. Strane ugovornice moraju da uspostave nacionalnu kontakt osobu za razmenu informacija. Delegati su se složili da „za potrebe ove konvencije, informacije o zdravlju i bezbednosti ljudi i životne sredine se ne smatraju poverljivim“. „Strane ugovornice koje razmenjuju druge vrste informacija u skladu sa ovom konvencijom, dužne su da zaštite sve poverljive informacije na osnovu međusobno postignutog dogovora „.

Član 18: Javne informacije, javna svest i obrazovanje

Ovaj član obavezuje strane ugovornice da promovišu i olakšaju pružanje informacija javnosti „u okviru svojih mogućnosti“. Informacije sadrže zdravstvene i efekte na životnu sredinu, alternative za živu, rezultate istraživanja i monitoringa, aktivnosti oko ispunjavanja obaveza iz ovog sporazuma, i aktivnosti iz članova 17. i 19. Konvencije. Strane ugovornice bi takođe trebalo da promovišu i olakšaju „Obrazovanje, obuke i aktivnosti usmerene na podizanje svesti javnosti koje se tiču uticaja izloženosti živi i njenim jedinjenjima na zdravlje ljudi i životnu sredinu, u saradnji sa relevantnim međuvladinim i nevladinim organizacijama i ugroženim populacijama“. Strane ugovornice bi trebalo da koriste postojeće mehanizme ili da razmotre razvoj mehanizama kao što su Registri ispuštanja i prenosa zagađujućih materija (PRTR), „u cilju prikupljanja i širenja informacija o procenjenim godišnjim količinama žive i jedinjenja žive koja se emituju, ispuštaju ili odlažu usled ljudskih aktivnosti“.

Član 19: Istraživanje, razvoj i monitoring

Obaveze iz ovog člana su dobrovoljne i sadrže niz izbornih aktivnosti. U tekstu Sporazuma navodi se da „će strane ugovornice nastojati da sarađuju, uzimajući u obzir sopstvene specifične okolnosti i mogućnosti... „. Izborne aktivnosti za razvoj i poboljšanje uključuju popise, modelovanje, procene uticaja na zdravlje ljudi i životnu sredinu, razvoj metoda, informacije o sudbini i transportu u životnoj sredini, informacije o trgovini, informacije o alternativama i informacije o BAT/BEP. Strane ugovornice podstiču se da koriste postojeće mreže saradnje za monitoring i istraživačke programe po potrebi.

Član 20: Implementacioni planovi- NIP

Razvoj i izvršenje plana implementacije je opcionalno. Ako je razvijen plan, trebalo bi da se zasniva na inicijalnoj proceni i da se dostavi Sekretarijatu. U razvoju plana implementacije, Strane ugovornice treba da „konsultuju nacionalne zainteresovane strane kako bi se olakšao razvoj, implementacija, revizija i ažuriranje njihovih implementacionih planova“. Strane ugovornice takođe mogu koordinirati regionalne planove kako bi omogućile primenu Konvencije.

Član 21: Izveštavanje

Svaka Strana ugovornica mora da obavesti Konferenciju Strana ugovornica preko Sekretarijata o meraima koje je preduzela na sprovođenju Konvencije i o efikasnosti njenih mera u ispunjavanju ciljeva Konvencije.

Član 22: Procena efektivnosti

Konferencija Strana ugovornica izvršiće procenu efektivnosti ove Konvencije najkasnije šest godina nakon stupanja na snagu ove konvencije, a potom periodično u intervalima koji će biti određeni.

Evaluacija će biti sprovedena koristeći dostupne naučne, ekološke, tehničke, finansijske i ekonomske informacije, uključujući izveštaje i praćenje informacija koje ima Konferencija Strana ugovornica, nacionalne izveštaje, informacije i preporuke Komiteta za sprovođenje i usaglašenost, kao i druge izveštaje o radu mehanizama finansijske i tehničke pomoći.

Član 23: Konferencija Strana ugovornica

Konferencija Strana ugovornica redovno će se sastajati prema utvrđenom rasporedu. Konferencija Strana ugovornica može imati vanredne sastanke po odluci Konferencije Strana ugovornica ili na pisani zahtev jedne Strane ugovornice, ako barem jedna trećina Strana ugovornica podrži predlog u roku od šest meseci.

Član 24: Sekretarijat

Funkcije Sekretarijata vrši izvršni direktor UNEP, osim ako Konferencija Strana ugovornica ne odluči glasanjem tročetvrtinskom većinom da poveri sekretarijat drugoj međunarodnoj organizaciji. Funkcije Sekretarijata uključuju pripreme sednica Konferencije Strana ugovornica i pratećih tela; pomoć Stranama ugovornicama, posebno zemljama u razvoju i tranziciji; koordinaciju sa sekretarijatima relevantnih međunarodnih organizacija, poput konvencija o hemikalijama i otpadu; pomoć u razmeni informacija; pripremu periodičnih izveštaja; i druge poslove koji su mu dodeljeni od strane Konferencije Strana ugovornica.

Član 25. Rešavanje sporova

Strane ugovornice dužne su da sve eventualne sporove u vezi tumačenja ili primene Konvencije rešavaju putem pregovora ili mirnim putem. Kada ratifikuje, prihvati, odobri, ili pristupi ovoj Konvenciji, svaka Strana ugovornica može da dostavi pismeno obaveštenje da priznaje jedan ili oba načina za rešavanje spora: Arbitražni postupak u skladu sa procedurama navedenim u Delu I Anekса E ili iznošenja spora pred Međunarodni sud pravde. Ako strane ugovornice nisu prihvatile rešavanje spora na poseban način, kako je navedeno, i ako nisu rešile spor u roku od 12 meseci, onda će spor biti dostavljen Mirovnoj komisiji na zahtev bilo koje strane ugovornice u sporu i rešen prema Aneksu E.

Član 26: Amandmani na Konvenciju

Svaka Strana ugovornica može predložiti amandman. Izmene se usvajaju na sastanku Konferencije Strana ugovornica konsenzusom. Ako konsenzus ne može da se postigne, onda, kao poslednje sredstvo, amandman može biti usvojen tročetvrtinskom većinom glasova Strana ugovornica koje su prisutne i glasaju.

Član 27: Usvajanje i izmena aneksa

Aneksi su zvanični deo sporazuma. Dodatni aneksi mogu da budu samo u vezi proceduralnih, naučnih, tehničkih ili administrativnih pitanja. Aneksi se predlažu u skladu sa članom 26. Nakon godinu dana, Aneks stupa na snagu za većinu Strana ugovornica. Ako Strana ugovornica ne može da prihvati Aneks, ona mora da obavesti Depozitara u roku od godinu dana. Strana ugovornica može da poništi tu odluku. Sa amandmanima se postupa kao sa prilozima uključujući postupak koji je opisan u članu 30.

Član 28: Pravo glasa

Svaka Strana ugovornica ima jedan glas. EU ima broj glasova jednak broju njenih članova (trenutno 28). EU ne može da glasa ako neka od njenih država članica odluči da glasa u svoje ime i obrnuto.

Član 29: Potpis

Konvencija o živi otvorena je za potpisivanje u Kumamotou, Japan, od 10. oktobra 2013. na godinu dana. Napomena: potpis znači da zemlja daje preliminarno i opšte odobrenje Konvencije. Potpis nije pravno obavezujući i ne obavezuje državu da nastavi sa ratifikacijom. Međutim, zemlje koje potpišu Konvenciju ne bi trebalo da preduzmu akcije protiv Konvencije na bilo koji način.

Član 30: Potvrđivanje, prihvatanje, odobrenje ili pristupanje

Ratifikacija stvara pravno obavezujući okvir i često kao posledicu ima izmene nacionalnog zakonodavstva da bi se poštovale odredbe Konvencije. Konvencija je otvorena za pristupanje od dana nakon zatvaranja potpisivanja.

Kada je ratifikuju, zemlje se podstiču da pružaju informacije Sekretarijatu o svojim mera za sprovođenje sporazuma. Zemlja u svom instrumentu za ratifikaciju može izjaviti da izmena konvencije stupa na snagu tek kada deponuje svoj instrument ratifikacije za tu izmenu. Kao rezultat, novi amandman nije automatski na snazi za zemlje koje daju ovu izjavu, već ako u pisanoj formi prihvati amandman. Ovo je procedura koju takođe koristi 20 zemalja Stokholmske konvencije.

Član 31: Stupanje na snagu

Konvencija stupa na snagu 90 dana nakon što je 50 zemalja ratifikuje. Za zemlje koje ratifikuju posle tih 50 zemalja, sporazum stupa na snagu 90 dana nakon deponovanja instrumenta ratifikacije.

Član 32: Ograničenja

U odnosu na ovu konvenciju ne može biti nikakvih ograničenja.

Napomena: „ograničenje“ je izjava jedne zemlje prilikom ratifikacije koja isključuje ili modifikuje određene delove sporazuma koji se primenjuju na nju. Stokholmska konvencija takođe ne dozvoljava ova ograničenja.

Član 33: Opoziv

Tri godine (ili kasnije) posle stupanja na snagu Konvencije za vladu, ona može da odustane od Konvencije pisanim obaveštenjem. Povlačenje stupa na snagu godinu dana nakon što je dato zvanično obaveštenje ili kasnije ako je navedeno od strane države.

Član 34: Depozitar

Generalni sekretar UN je depozitar Konvencije. Depozitar je institucija kojoj je poveren multilateralni sporazum i njegove funkcije su navedene u članu 77. Bečke konvencije o ugovornom pravu. To uključuje starateljstvo nad originalnim tekstrom, pripremu daljeg teksta sporazuma, primanja instrumenata o ratifikaciji, informisanje vlada o pitanjima vezanim za sporazum i davanje obaveštenja kada sporazum stupa na snagu.

Član 35: Autentični tekstovi

Tekst Konvencije je verodostojan na svakom od šest UN jezika: arapskom, kineskom, engleskom, francuskom, ruskom i španskom jeziku.

IV FINANSIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Izvršavanjem Minamata konvencije o živi finansijske obaveze koje nastaju za Republiku Srbiju odnose se na plaćanje godišnjih kontribucija. Ministarstvo nadležno za poslove zaštite životne sredine u cilju sprovođenja ove Konvencije ima obavezu godišnjeg plaćanja kontribucija, u skladu sa odlukama Konferencije Strana ugovornica Minamata konvencije, koja stupa na snagu od naredne godine od godine u kojoj se depozitaru dostavlja instrument o ratifikaciji konvencije.

Imajući u vidu ekonomski parametre na osnovu kojih se donosi odluka o visini kontribucija za zemlje ugovornice Minamata konvencije, procenjuje se da će godišnja kontribucija za Republiku Srbiju biti u iznosu od hiljadu i šest stotina američkih dolara (1.600,00 USD) odnosno 173.520,00 dinara (obračunato po srednjem kursu Narodne banke Srbije). Za 2024. godinu nisu potrebna finansijska sredstva iz budžeta Republike Srbije, imajući u vidu da obaveza godišnjeg plaćanja kontribucije, stupa na snagu od naredne godine od godine u kojoj se depozitaru dostavlja instrument o ratifikaciji konvencije. Finansijska sredstva potrebna za sprovođenje ovog zakona odnosno za izvršavanje obaveze godišnjeg plaćanja doprinosa (kontribucija) u 2025. i u 2026. godini obezbediće se u okviru limita planiranih na razdelu 25 - Ministarstvo zaštite životne sredine, glava 25.0 – Ministarstvo zaštite životne sredine, program 0404 - Upravljanje zaštitom životne sredine, funkcija 560 - Zaštita životne sredine neklasifikovana na drugom mestu, programska aktivnost/projekat 0004 – administracija i upravljanje, ekomska klasifikacija 462 - dotacije međunarodnim organizacijama, u skladu sa bilansnim mogućnostima budžeta.